

ОДБРАНА

Година VIII ■ Број 173 ■ 1. децембар 2012. ■ цена 100 динара ■ 1,20 евра

ОБЕЛЕЖЕН ДАН КОПНЕНЕ ВОЈСКЕ – 16. НОВЕМБАР

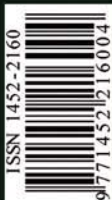
Традиција колубарских јунака

Специјални прилог

Кина и безбедност Азијско-пацифичког региона

Трка на дугој стази

ОРАО – ПОГЛЕД ИЗ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ УГЛА

А. Рагић

На веома занимљив начин у овој књизи приказани су настанак чувеног ваздухоплова, као и његов живот у бурним догађајима од његовог настанка до данас. Као производ домаће памети и индустрије, са потпуно освојеним ремонтом, а полазећи од стања истрошености временских и експлоатационих ресурса и борбених могућности, авион „орáo” је и данас актуелан и перспективан за даљу употребу у авијацијским јединицама Војске Србије.

Броширано / ф. 21×29, 334 стр. / шифра: 111267
цена: 2.700,00 / **са попустом: 1.890,00**

НАРУЦБЕНИЦА

МЦ „ОДБРАНА”, Браће Југовића 19, 11000 Београд
Тел. 011/3201-995, 3241-009, телефакс: 011/3241-363
Жиро-рачун: 840-312849-56
e-mail: komercijala@odbrana.mod.gov.rs

Наручујем _____ примерака књиге „Орао – поглед из југословенског угла” по цени од **1.890,00** динара, у укупној вредности од _____ динара.

Купац	_____
ЈМБГ	_____
Адреса становања, улица и број:	_____
Место	_____
Телефон	_____
Потпис наручиоца	_____

Издања се илаћају унапред. Уз наруцбеницу послаћи доказ о улаћи целокујној износа, након чега испоручујемо књиге. Кућена издања биће достављена пушем Пост експреса, на шериш кујца.

ВИШЕНАМЕНСКИ БОРБЕНИ АВИОНИ

С. Влацић

Карактер ваздушне моћи, као и перцепција фактора који је чине, променили су се појавом нове категорије авиона која се данас назива вишенаменски борбени авиони. Суштина је њихова способност за успешно извођење ловачких, бомбардерских, јуришних и извиђачких задатака, а у овој књизи представљени су великим бројем слика у боји, табела, шема и графикана.

Тврди повез / ф. 23×29, 264 стр. / шифра: 111269
цена: 2.160,00 / **са попустом: 1.512,00**

НАРУЦБЕНИЦА

МЦ „ОДБРАНА”, Браће Југовића 19, 11000 Београд
Тел. 011/3201-995, 3241-009, телефакс: 011/3241-363
Жиро-рачун: 840-312849-56
e-mail: komercijala@odbrana.mod.gov.rs

Наручујем _____ примерака књиге „Вишенаменски борбени авиони” по цени од **1.512,00** динара, у укупној вредности од _____ динара.

Купац	_____
ЈМБГ	_____
Адреса становања, улица и број:	_____
Место	_____
Телефон	_____
Потпис наручиоца	_____

Издања се илаћају унапред. Уз наруцбеницу послаћи доказ о улаћи целокујној износа, након чега испоручујемо књиге. Кућена издања биће достављена пушем Пост експреса, на шериш кујца.

МЕДИЈА ЦЕНТАР „ОДБРАНА“
И ВОЈНИ МУЗЕЈ

Василије Појовић Цицо
КАРИКАТУРИСТА У РАТУ
1941–1945

3. децембар 2012, 18.00

Ошварање изложбе „Карикашурисhta у рату 1941–1945“ и
промоција књиге „Василије Појовић Цицо 1914–1962,
сликар, карикашурисhta, сценограф“

Дом Војске Србије, Браће Југовића 19, Београд

3. децембар 2012, 19.30

Ошварање изложбе
Василије Појовић Цицо „Један београдски ђак“

Галерија „Графички колектив“, Обилићев венац 27, Београд

3–17. децембар 2012. године

Мала галерија Дома Војске Србије, Београд

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
И НАРОДНИ МУЗЕЈ ПОЖАРЕВАЦ

СПОМЕН-ЗБИРКА
МИОДРАГА МАРКОВИЋА

ВАСА ПОМОРИШАЦ ВЕЉКО СТАНОЈЕВИЋ ЗОРА ПЕТРОВИЋ ИВАН РАДОВИЋ
ИВАН ТАБАКОВИЋ ЈОВАН БИЈЕЛИЋ ЛАЗАР ЛИЧЕНОСКИ ЉУБИЦА СОКИЋ
МИЛАН КОЊОВИЋ МИХАЈЛО ПЕТРОВ МИЛО МИЛУНОВИЋ МАРКО ЧЕЛЕБОНОВИЋ
НЕДЕЉКО ГВОЗДЕНОВИЋ ПЕЂА МИЛОСЉЉЕВИЋ СЛВО РАДУЛОВИЋ
ФРАЊО РАДОЧАЈ БОЖА ПРОДАНОВИЋ БРАНКО МИЉУШ
ЈЕЛЕНА КИРКОВИЋ СЛАВА РАЈКОВИЋ СВЕТИСЛАВ СТРАДАН

Велика галерија Дома Војске Србије, 5–29. децембар 2012.

Отварање 5. децембра у 19. часова

ОДБРАНА

Магазин Министарства одбране Србије

„Одбрана“ наставља традицију „Рајника“, првог војног листа у Србији, који је изашао 24. јануара 1879.

Издавач

Медија центар „ОДБРАНА“
Београд, Браће Југовића 19
medijacentar@mod.gov.rs

Директор

Славољуб М. Марковић, потпуковник

Главни и одговорни уредник

мр Раденко Мутавцић

Заменик главног уредника

Владимир Почуч, мајор

Уредници

Мира Шведић, Душан Глишић, Славица Лужник

Новинари

Сања Анђелковић
Мирјана Боровина, потпоручница
Владимир Вјештић
Биљана Миљић

Стални сарадници

Станислав Арсић, др Себастиан Балаш,
мр Славиша Влацић, Милосав Ц. Ђорђевић,
др Милан Мијалковски, мр Зоран Миладиновић,
мр Миљан Милкић, Крсман Милошевић,
Никола Остојић, Никола Оташ, Влада Ристић,
Иштван Пољанац, Будимир М. Попадић

Дизајн и прелом

Енес Међедовић (ликовни уредник),
Станислава Струњаш, Бранко Сиљевски,
Марија Марић и Слободан Михаиловић
(технички уредници)

Фотографија

Стефана Савић (уредница),
Горан Станковић, Душка Стефановић,
Јово Мамула, Даримир Банда, (фоторепортери)

Језички редактор

мр Наташа Николић

Коректор

Слађана Грба

Секретар редакције

Вера Бјеловук

Документација

Радован Поповић (фото-центар)

ТЕЛЕФОНИ

Директор 3241-258; 23-809
Главни и одговорни уредник 3241-257; 23-808
Секретар редакције 3201-809; 23-079
Прелом 3240-019; 23-583
Маркетинг 3241-026; 3201-765; 23-765
Претплата 3241-009; 3201-995; 23-995
ТЕЛЕФАКС 3241-363

АДРЕСА

11000 Београд, Браће Југовића 19
odbrana@mod.gov.rs
redakcija@odbrana.mod.gov.rs
www.odbrana.mod.gov.rs

Жиро-рачун

840-312849-56 МЦ „Одбрана“

Претплата

За припаднике МО и Војске Србије преко РСЦ
месечно 160 динара. За претплатнике преко
Поштанске штедионице месечно 180 динара.

Штампа „ПОЛИТИКА“ АД, Београд,
ISSN 1452-2160

Магазин излази сваког 1. и 15. у месецу

„Одбрана“ је члан
Европског удружења
војних новинара

БРОЈ 173

НА НАСЛОВНОЈ СТРАНИ

Тенкисти 46. тенковског батаљона Четврте
бригаде из Врања

Снимио Саша ЂОРЂЕВИЋ

САДРЖАЈ

■ ДОГАЂАЈИ

**6 Сустрет министра Вучића и потпредседника
Владе Руске Федерације Рогозина**
УНАПРЕЂЕЊЕ СВЕОБУХВАТНЕ САРАДЊЕ

**8 Састанак министара одбране
Србије и Италије**

СРБИЈИ ЈЕ МЕСТО У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

10 Министар Вучић у посети Норвешкој
НАЈВЕЋИ СТРАНИ ИНВЕСТИТОР

13 Посета Канади

**СПОРАЗУМ О СТРАТЕШКО-ЕКОНОМСКОЈ
САРАДЊИ**

**14 Начелник Генералштаба Оружаних снага
Шпаније у посети Србији**

ЗАЈЕДНО У МИСИЈИ МИРА

■ ИНТЕРВЈУ

16 Мајор Владан Станић у операцији ATALANTA
ЧУВАР НЕМИРНОГ МОРА

24 Обележен Дан Копнене војске – 16. новембар

ТРАДИЦИЈА КОЛУБАРСКИХ ЈУНАКА

Сећамо се бриљантних успеха српске војске у Првом светском рату, а то се могло урадити само чврстим јединством војске и народа, високом мотивацијом, јасно дефинисаним циљевима и слободарском традицијом, рекао је на свечаности у Нишу начелник Генералштаба генерал-потпуковник Љубиша Диковић

Специјални прилог

Кина и безбедност
Дзијско-пацифичког региона

Трка на дугој стази

43 Обележен Дан 250. ракетне бригаде

ПРАЗНИК СЛОБОДНОГ НЕБА

■ ТЕМА

44 Противпожарна заштита у Србији

ЕДУКАЦИЈА И ПРЕВЕНТИВА – ЗАЛОГЕ УСПЕХА

■ ОДБРАНА

48 Центар за обуку у Сомбору

УВЕК ПРВИ

Током шестогодишњег постојања, у сомборском Првом центру за обуку обучило се двадесет генерација, односно 11.097 војника. Оспособљено је и 935 кандидкиња за војничке дужности, те 52 кандидата за професионалне војнике.

55 Промоција монографије „Орао – поглед из југословенског угла“

ВРХУНАЦ ДОМАЋЕ АВИО-ИНДУСТРИЈЕ

56 Књига о народном хероју Стевану Филиповићу

ФОТОГРАФИЈА КОЈА ЈЕ ОБИШЛА СВЕТ

Реч уредника

Основне поруке из бројних сусрета министра одбране Александра Вучића и представника Министарства одбране и Војске Србије у оквиру интензивне међународне сарадње, истичу спремност Србије и њеног одбрамбеног система да буду део мировних напора у свету, да допринесе регионалној сарадњи и порасту стабилности и да даљим реформама система одбране јачају војне, научне и привредне потенцијале земље.

Један од предуслова за остваривање тих циљева јесте стварање сигурног инвестиционог амбијента у Србији, како би се привукли страни инвеститора и отворила нова радна места. Томе ће допринети најављени сет закона и жестока борба против корупције. Борба против организованог криминала и системске корупције један је од приоритета Владе, али и обавеза у оквиру наставка европских интеграционих процеса.

Србија ће наставити свој европски пут, опредељена за политику одбране засновану на војној неутралности. Са Русијом и Кином ради се на проширењу сарадње, као и са свим земљама где постоје интереси и могућности.

Поштујући Устав и скупштинску декларацију, она неће улазити у НАТО или било који други војни савез, али ће кроз Програм *Партнерство за мир*, наставити даљу модернизацију и професионализацију оружаних снага.

У више сусрета истакнут је допринос мировним напорима, учешћем у седам мировних мисија у свету. Ангажовањем у мултинационалним операцијама у мађарско-словачком контингенту на Кипру и шпанском у Либану, припадници Војске Србије потврђују високу обученост и спремност да раде заједно са другим армијама света. То се потврђује и на бројним међународним вежбама са армијама суседних или земаља чланица *Партнерства за мир*.

Похваљено је и ангажовање у операцијама Европске уније за управљање кризама, где је мајор Владан Станић, с којим имамо интервју у овом броју, учествовао у операцији ATALANTA.

Сарадња је посебно интензивна у областима обуке, вежби и школовања и усавршавања. У току је и реализација два важна пројекта, развој базе „Југ“ и прерастање Центра АБХО у Крушевцу у регионални.

Развијена билатерална и мултилатерална сарадња потврђује се и вредним донацијама, као што су управо договорене или реализоване донације у информатичкој служби, у области здравства и помоћ у уништавању вишкова наоружања.

Резултати међународне војне сарадње потврђују висок ниво поверења остварен у билатералним односима са бројним земљама и значајан допринос који Србија даје у раду регионалних и широк безбедносних организација. ■

Раденко МУТАВЏИЋ

Сусрет министра Вучића и потпредседника Владе Руске Федерације Рогозина

Унапређење свеобухватне сарадње

Србија и Русија су изузетно пријатељске земље и захвални смо Руској Федерацији што помаже Републици Србији да очува територијални интегритет, али смо истовремено жељни, а то је рекао бих обострана жеља, да унапредимо нашу политичку, економску и сарадњу министарстава одбране, истакао је министар Вучић на заједничкој конференцији за новинаре после разговора са потпредседником Рогозином

После свечаног дочека и разговора у Палати Србија, 28. новембра први потпредседник Владе и министар одбране Александар Вучић и потпредседник Владе Руске Федерације Дмитриј Рогозин одржали су конференцију за новинаре у Великој ратној сали старог Генералштаба.

Говорећи о значају сусрета, министар Вучић истакао је да то једна од најзначајнијих посета представника руске владе у последњих неколико година, јер је реч о делегацији политичког, привредног и војног типа, ради унапређења односа двеју земаља.

– Србија и Русија су изузетно пријатељске земље и ми смо захвални Руској Федерацији што помаже Републици Србији да очува територијални интегритет, али смо истовремено жељни, а то је рекао бих обострана жеља, да унапредимо нашу политичку, економску, али и сарадњу министарстава одбране – истакао је министар Вучић, додајући да руску делегацију чине најва-

жнији представници руске индустрије, издвојивши представнике одбрамбене индустрије.

Током сусрета, званичници су разговарали о најважнијим политичким питањима, о статусу Косова и уласку Србије у Европску унију, а руској делегацији приказано је све што Србија може да понуди и произведе када је реч о војно-економској сарадњи. Формирани су тимови у којима учествују представници наменске индустрије и други који имају могућности да понуде сарадњу.

– Намера нам је да размењујемо робу, да купујемо и продајемо, али и да заједнички производимо и извозимо и на трећа тржишта – нагласио је српски министар одбране, најављујући да ће до 1. фебруара следеће године поменути тимови изаћи с комплетном анализом о унапређењу војно-економске сарадње.

Представници две земље договорили су и унапређење војно-едукативне, војно-економске и војно-војне сарадње.

Према речима потпредседника Владе Руске Федерације Рогозина, не може се говорити само о намерама, већ и о важним постигнутим резултатима, оцењујући да су у оквиру разговора са председником Николићем, председником Скупштине и првим потпредседником Владе размотрили многе теме као наставак августовских разговора са руским председником Путином.

– Сматрам да је доласком нове Владе на чело ове земље Русија добила поузданог и стабилног партнера у свим сферама сарадње, а ми треба да наставимо да унапређујемо ту сарадњу – нагласио је Дмитриј Рогозин на конференцији за новинаре.

У наставку посете делегација Русије присуствовала је презентацији капацитета одбрамбене индустрије Србије, приређеној у касарни у Топчидеру. ■

Биљана МИЉИЋ
Снимили Даримир Банда
и Горан СТАНКОВИЋ

Заједничка производња и извоз

Одговарајући на питања новинара, министар Вучић је најавио да ће до краја године у Великој Плани бити отворена нова фабрика у којој ће се производити неколико модела борбених оклопних возила за извоз у Кенију и Бангладеш, за потребе Војске Србије, као и финализацију система НОРА.

– Очекујемо да направимо коначни договор са руским партнерима да они дају шасије и каросерије, а ми компоненте за разне врсте борбених возила. У почетку ће у тој фабрици радити око 130 људи, а очекујемо да до јуна идуће године буде, по нашем прорачуну 192 запослена – нагласио је министар Вучић.

Када је реч о евентуалној набавци борбених авиона из Русије, министар Вучић је рекао да су у руској делегацији и представници Уједињене ваздухопловне корпорације „МиГ-Сухој“ и да су одређене понуде које је Србија тражила још 2010. године сада стигле.

– Разговарано је о начинима и могућностима унапређења наших одбрамбених моћи – истакао је министар Вучић и додао да је руска страна заинтересована за муницију, експлозив и барут и за развој стрељачког наоружања.

Потпредседник Рогозин је новинарима рекао да је руководство Русије разматрало реализацију поменутих пројеката, уз оцену да је Србија у потпуности способна за производњу војне опреме, имајући у виду да је суштина у начину модернизације узорака наоружања и војне опреме. Он је додао да постоји план заједничке производње, како за руско, тако и за тржиште трећих земаља, пре свега муниције.

– Све то ће бити унето у садржај протокола о сарадњи који ћемо потписати – навео је Рогозин, напомињући да преговори одговарају националним интересима обеју земаља.

Оцењујући разговоре у Београду, Рогозин је истакао да је реч о првим резултатима контаката којих дуго није било између министарстава одбране. Он је додао да би требало потписати споразум о сарадњи, а у будућности и Декларацију о заједничкој стратешкој сарадњи Русије и Србије, поручујући да је најважније успоставити свеобухватну сарадњу.

Снимко Д. БАНДА

Сусрет министара одбране Србије и Италије

Србији је место у Европској унији

Србија у Италији има искреног савезника, великог пријатеља и то не само на путу ка Европи, истакао је министар Вучић после сусрета са министром Ди Паолом у Палати Србија

После састанка са министром одбране Италије адмиралом Ђампаолом Ди Паолом, 27. новембра у Палати Србија, први потпредседник владе и министар одбране Александар Вучић истакао је да су се разговори односили на сва кључна политичка питања, о будућности Србије и њеном европском путу, о билатералној сарадњи, као и о унапређењу односа двеју земаља.

– Србија у Италији има искреног савезника, великог пријатеља и Србија ће у будућности моћи да рачуна на подршку и помоћ Италије, и то не само на путу ка Европи. Адмирал Ди Паола је рекао да смо имали 22 активности у оквиру Министарства одбране, али све је то мало у односу на то колико још можемо да сарађујемо – истакао је министар Вучић позивајући на још већи степен сарадње у будућности, нарочито када је реч о војнообразовној, војномедицинској и војноекономској сарадњи.

Вучић је изразио очекивање да ће се сарадња у области мировних операција наставити, оцењујући да „тамо где су српски и италијански војници заједно, никада није било проблема“ и најавио помоћ те земље у области одбрамбених система. Током посете, како је рекао министар Вучић, представницима

Италије презентовани су и капацитети српске одбрамбене индустрије, о чему се ускоро очекују конкретни договори.

Адмирал Ди Паола истакао је да је посетио Палату Србија пре неколико месеци у оквиру делегације коју је предводио италијански премијер Монти.

– Поново сам овде, и то је доказ колико су чврсте политичке везе које спајају Италију и Србију. Такође, негујемо и чврсто пријатељство које траје и које није везано за промену политичке власти у нашим земљама. То су везе између два народа, а народи опстају дуже од влада – рекао је италијански министар одбране. Он је додао да је воља и жеља Италије да се сарадња на пољу одбране продуби и побољша.

– Није толико важан број активности на којима сарађујемо, битан је њихов квалитет и на томе ћемо радити. Што се тиче билатералне сарадње земаља, њу треба посматрати у широј перспективи, у перспективи Европске уније. Ми се налазимо пред историјским моментом, и то је за све нас из ЕУ велики изазов – рекао је Ди Паола и наговестио да треба створити европску реалност која ће имати улогу на глобалном нивоу.

– Италија, као једна од земаља које су основале ЕУ, сматра да Унија не може постојати без Србије, јер је Србији место у ЕУ. Србија на том путу треба да уради свој део посла, који може да буде и болан, али то је нешто што треба урадити јер заиста верујемо у европску будућност Србије – закључио је министар Ди Паола.

Састанку је присуствовао и начелник Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Љубиша Диковић. ■

Б. МИЉИЋ

Састанак министра Вучића са замеником помоћника америчког државног секретара Филипом Рикером

Подршка европским интеграцијама

Током састанка са замеником помоћника америчког државног секретара Филипом Рикером, 27. новембра у Београду, потпредседник владе и министар одбране Александар Вучић је истакао да је Србија у потпуности посвећена испуњавању услова за добијање датума за почетак преговора са Европском унијом. Он је истовремено указао и да се дијалог са Приштином наставља и да ће Београд применити договоре постигнуте у Бриселу.

– Важна су дела, а не речи. Влада Србије је већ учинила низ конкретних корака у том правцу – истакао је Вучић.

Заменик помоћника америчког државног секретара Филип Рикер је изјавио да Сједињене Америчке Државе снажно подржавају наставак процеса европских интеграција, као и дијалог са Приштином, о чему сведочи и недавна посета америчке државне секретарке Хилари Клинтон.

Рикер је посебно похвалио посвећеност Владе Србије борби против корупције, јер је то један од важних предуслова за јачање владавине права, као и стварање стабилног привредног окружења за стране инвеститоре. ■

Предавање министра Ди Паола у Дому војске

Министар одбране Италије Ђампаоло Ди Паола одржао је предавање „Од глобалног ка локалном – безбедносни изазови и одговори“ у Великој сали Дома војске.

Том приликом министар Ди Паола указао је на значај визионарске политике како у Италији, тако и у Србији и Европи, нарочито у време кризе. Уз то, како је нагласио, у глобалном свету, ствари и проблеми не смеју се сагледавати само из локалне перспективе, већ се мора имати шира, глобална слика да би се дошло до најоптималнијих и дугорочних решења.

Према речима италијанског министра одбране, Европа је данас на раскрсници, и прави је тренутак за увођење новог сета правила како би се изградила јача и целовитија породица европских земаља, што, како је оценио, није лако имајући у виду фискална ограничења.

Говорећи о актуелним безбедносним питањима, министар Ди Паола је истакао да национална безбедност није нешто што треба да решава министарство одбране и војска у једној земљи, већ влада, указујући да је сада право време да се подигне свет о том питању.

Као посебан наставак другог Београдског безбедносног форума, предавање су организовали Београдски центар за безбедносну политику, Европски покрет у Србији и Београдски фонд за политичку изузетност, у сарадњи са Министарством одбране Србије и уз подршку Програма Уједињених нација за развој. ■

Сусрет помоћника министра одбране са контра-адмиралом Монтгомеријем

Помоћници министра за политику одбране и материјалне ресурсе, Мирослав Јовановић и Јасминка Тодоров, разговарали су са контра-адмиралом Марком Монтгомеријем, замеником директора Управе Ј-5 Европске команде оружаних снага САД, који је боравио у једнодневnoj општајној посети Србији.

Разговори су вођени о достигнутом степену и резултатима билатералне војне сарадње, као и правцима даљег развоја и унапређења, са акцентом на реализацији тежишних пројеката, попут развоја базе „Југ“, организације заједничких вежби и обуке, модернизације и опремања Војске Србије, као и школовања и усавршавања припадника Министарства одбране и Војске Србије путем Програма IMET.

Саговорници су се сагласили да постоје бројне могућности даљег унапређења сарадње, посебно у областима које се односе на обуку и опремање декларисаних јединица Војске Србије, развој Центра за научене лекције Војске Србије и подршку Европске команде и Националне гарде Охајо развоју свештеничке службе Војске Србије. ■

Сарадња са Великом Британијом

Делегација војног здравства Министарства одбране Велике Британије, коју је предводи помоћник начелника Штаба одбране за здравство генерал-мајор Џереми Роуан посетила је Управу за војно здравство. Госте је примио начелник Управе пуковник др Зоран Поповић са сарадницима, који је представио историјат, задатке и организацију војноздравственог система Србије.

Обе делегације су истакле да постоји велики простор за унапређење даље војномедицинске сарадње, нарочито у области збрињавања повреда у борбеним дејствима, НХБ медицинској заштити, области војне психијатрије, превентивне медицине као и војномедицинске обуке која подржава реализацију партнерских обавеза из надлежности Управе за војно здравство. ■

Највећи СТРАНИ ИНВЕСТИТОР

Новим сетом закона о јавним набавкама, јавним предузећима, као и жестоком борбом против корупције, биће побољшан инвестициони амбијент у Србији, истакао је министар Вучић и позвао норвешку владу и приватне компаније да улажу у нашу земљу

Први потпредседник владе и министар одбране Александар Вучић састао се 23. новембра са члановима сталног Комитета за спољне послове и одбрану норвешког Парламента који је предводила Ане Марије Ериксен Сереиде.

Председница норвешког Комитета је нагласила да Норвешку и Србију везују традиционално добри односи и изразила уверење да политичке и економске везе две земље могу и морају бити на још вишем нивоу.

Министар Вучић је истакао да Норвешка данас представља највећег страног инвеститора у српској привреди, а да ће Србија новим сетом закона о јавним набавкама, јавним предузећима, као и жестоком борбом против корупције, побољшати инвестициони амбијент и позвао норвешку владу и приватне компаније да улажу у Србију.

Представници норвешке владе дочекали су српског потпредседника Владе и министра одбране уз највише државне почести.

Министар одбране састао се и са министарком одбране Краљевине Норвешке Аном Грете Стром Ериксон, са којом је разговарао о унапређењу војно-војне, војно-економске, војно-едукативне и војно-медицинске сарадње.

– Србија, поштујући свој Устав и скупштинску декларацију, неће улазити у НАТО или било који други војни савез, али ће кроз *Партнерство за мир*, наставити даљу модернизацију и професионализацију оружаних снага као и унапређење и развој оперативних и функционалних способности Војске Србије. Један од приоритета Министарства одбране је и развој билатералних односа са Норвешком, која је пружила велику помоћ Војсци Србије у спровођењу реформи система одбране и војног образовања, као и велики број реализованих донација у протеклом периоду – нагласио је Вучић.

Током састанка договорен је наставак сарадње у области буџетирања и људских ресурса, као и успостављање сарадње на програму повећања енергетске ефикасности у систему одбране Србије.

Норвешка министарка је на крају састанка нагласила да је Србија за Норвешку партнер од поверења.

Српски министар одбране састао се и са министром спољних послова Норвешке Еспеном Бартом Еидеом.

Током посете Александар Вучић положио је венац на гробљу Вестре Гравлунд, Југословенима умрлим током интернације у Другом светском рату. ■

Сарадња са Аустријом

Сусрет министара Вучића и Шпинделеџера

После сусрета са потпредседником аустријске владе и шефом дипломатије Михаелом Шпинделеџером, први потпредседник владе и министар одбране Александар Вучић изразио је задовољство исходом разговора на којима је било речи о европском путу Србије, билатералним односима и унапређењу економске сарадње, Косову и Метохији, као и о неопходним реформама које наша земља треба да спроведе у циљу достизања светских стандарда у борби против корупције и достизању правних стандарда за улагања.

– Аустрија је један од најзначајнијих инвеститора у Србији и замолио сам господина Шпинделеџера да охрабри аустријске инвеститоре да дођу у нашу земљу – истакао је министар Вучић, поручујући да ће се учинити све да се поправи инвестициони амбијент. У том смислу у најскорије време може се очекивати сет нових закона који ће направити повољне околности за долазак страних компанија.

Када је реч о европском путу Србије, како је рекао Вучић, Србија зна своје обавезе и испуњава их, не због притисака, већ због своје боље будућности. Он је најавио да ће пре-

дстављати Србију на предстојећој седници Савета безбедности УН посвећеној Хагу, заказаној за 5. децембар, на основу одлуке државног врха.

Према речима аустријског вице-премијера Шпинделеџера, разговори су били усмерени на будућност Србије и Аустрије, а прва велика тачка било је питање привредне сарадње.

– Заједнички смо развијали идеје да анимирамо улагаче из Аустрије да још више инвестирају у Србију и с тим у вези желимо да наредног пролећа организујемо привредни форум у Бечу – истакао је аустријски вице-премијер, додајући да постоји простор за још аустријских инвестиција. Он је, такође, рекао да ће Аустрија, али и он лично, подржати Србију на европском путу.

– У нарочито позитивном контексту желим да истакнем да потпредседник владе Вучић у борби против корупције наилази на позитивне реакције. То је у Аустрији подржано и у оквиру привредне заједнице – нагласио је Михаел Шпинделеџер, пожељевши министру Вучићу да остане на том путу. ■

Б. МИЉИЋ
Снимео Д. БАНДА

Контингент Војске Србије упућен у Либан

11

Упућивањем контингента Војске Србије, који чине пет припадника Националног елемента за подршку и 36 припадника пешадијског вода, почело је његово оперативно ангажовање у мултинационалној операцији Уједињених нација у Либану. Возила и опрема овог контингента транспортују се из Србије до луке у Бејруту.

У ову мултинационалну операцију укупно је упућено 46 припадника Министарства одбране и Војске Србије и то пет штабних официра, пет припадника Националног елемента за подршку и 36 припадника пешадијског вода. Штабни официри су ангажовани у UNIFIL од 20. децембра 2010. године.

Припадници Војске Србије у Либану налазе се у саставу шпанског контингента, а ангажују се у периоду од шест месеци.

Мултинационална операција Уједињених нација у Републици Либан (UNIFIL), успостављена је Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација број 425 од 19. марта 1978. године и Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација број 426 од 19. марта 1978 године. ■

Министар Вучић на безбедносном форуму у Халифаксу

Посвећеност економском напретку

Први потпредседник владе и министар одбране Александар Вучић учествовао је на више пленарних седница на четвртом Међународном безбедносном форуму у Халифаксу, у Канади, коме је присуствовао велики број министара одбране, шефова армија и експерата за глобалну безбедност из више од 50 земаља

Министар Вучић се током другог дана форума састао са канадским министром одбране и домаћином скупа Питером Мекејем, са којим је разговарао о унапређењу сарадње између две земље. Посебно су разматране могућности побољшања војно-војне и војно-економске сарадње. Вучић је канадском колеги предложио да се Србији омогући већи извоз лаког наоружања и муниције у Канаду, док је Мекеј посебно нагласио потребу образовног усавршавања српских официра, у чему ће канадска држава пружити стручну и финансијску подршку.

Говорећи о ситуацији у региону, министар Вучић је нагласио да је

Србија испуњавала и да ће испуњавати своје међународне обавезе, али да су грађани Србије констернирани ослобађајућом пресудом Хашког трибунала двојици хрватских генерала.

– Међународна правда и међународно право морају да важе за све, а не само за једну страну. Ипак, Србија је, пре свега, посвећена економском напретку и будућности, те су унутрашње реформе и регионална сарадња кључни оквир за напредак наше земље – нагласио је Вучић.

Питер Мекеј је истакао важност Вучићевог присуства безбедносном форуму.

– Огроман потенцијал је у Србији и везе наше две земље су јаке. Што се

одбране тиче, имамо потенцијала да урадимо више. У будућности морамо продубити везе између два министарства – нагласио је Мекеј.

Први потпредседник владе и министар одбране Александар Вучић разговарао је у Халифаксу и са парламентарним државним секретаром Министарства одбране Немачке, Кристијаном Смитом, како о европским интеграцијама Србије, тако и о српско-немачким билатералним односима.

Форуму је присуствовао велики број министара одбране, шефова армија и експерата за глобалну безбедност из више од 50 земаља, који су током три дана, од 16. до 18. новембра, разговарали о низу актуелних безбедносних питања, укључујући утицај америчких председничких избора на остатак света, немире у Сирији, континуирани успон Кине, енергетску и сајбер безбедност и модерно ратовање. ■

Посета првог потпредседника владе
и министра одбране Канади

Споразум о стратешко -економској сарадњи

Србија и Канада уговориле су сарадњу у области
инфраструктуре, енергетике, индустрије и пољопривредно
-прехранбеног сектора

Први потпредседник владе и
министар одбране Александар
Вучић је током првог дана
боравка у Канади, 16. новембра,
у име Владе Републике Србије
потписао Споразум о стратешко-економској
сарадњи са председником канадске
привредне корпорације Марком
Витингамом.

Уговорена је сарадња на пољу
инфраструктуре, енергетике, индустрије
и пољопривредно-прехранбеног сектора,
а активности предвиђене Споразумом
биће реализоване склапањем уговора,
програма или пројеката, које ће
припремити надлежне организације,
институције, као и привредна
друштва двеју земаља.

Канадска привредна корпорација
сагласна је да, уколико се то од ње
тражи, пружи подршку Влади Србије
у утврђивању могућих канадских
извора финансирања у циљу подршке
реализацији пројеката из различитих
области.

Министар Вучић разговарао је и
са представницима најзначајнијих
канадских компанија у области енергетике
и рударства.

– Обећао сам стварање сигурног
инвестиционог амбијента у Србији,
како бисмо привукли што већи број
канадских инвеститора и отворили
што већи број радних места за грађане
Србије – истакао је министар Вучић
после сусрета са канадским привредницима. ■

Војни изасланици на Универзитету одбране

13

Представници Београдске асоцијације
војних изасланика коју је предводио
изасланик одбране Чешке пуковник
Лоран Куртоши посетили су Ректорат
Универзитета одбране, где их је
поздравио ректор генерал-потпуковник
проф. др Миодраг Јевтић.

– У једном тренутку смо проценили да је
најбоље да све војне научноистраживачке
ресурсе окупимо на једном месту, што је
наишло на подршку како Министарства
одбране, тако и универзитетске заједнице
наше земље – рекао је генерал Јевтић,
додајући да је специфичност Универзитета
то што уз академске има и захтеве везане
за војне задатке, а све то кроз техничко-
технолошко, хуманистичко и поље
медицинских наука.

Генерал Јевтић је позвао војне
представнике на партнерство у будућој
сарадњи у војном научнообразовном пољу.

У наставку сусрета, представници
организационих целина Универзитета
одбране презентовали су изасланицима
одбране програме Војне академије и
Медицинског факултета Војномедицинске
академије.

У разговору је било речи и о значају
посета делегација високошколских војних
установама међународним организацијама,
као и о могућностима организовања наставе
на појединим студијским програмима на
енглеском језику. ■

Пројекат „Регионални центар АБХО“

На шестом састанку Међународне
Експертске радне групе за имплементацију
пројекта „Регионални Центар АБХО“ у
Крушевцу анализирани су досадашњи
резултати у реализацији пројекта и
усаглашене активности у наредној години. ■

Начелник Генералштаба Оружаних снага Шпаније у посети Србији

Заједно у мисији мира

Ако две војске могу да извршавају заједничке задатке у операцијама очувања мира, а то се управо дешава у заједничкој мисији у Либану, онда то довољно говори о нивоу поверења и разумевања, истакао је генерал Диковић на дочеку шпанског колеге адмирала Фернанда Гарсије Санчеза

Начелник Генералштаба Оружаних снага Краљевине Шпаније адмирал Фернандо Гарсија Санчез, разговорима са домаћином, начелником Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковником Љубишом Диковићем, започео је 21. новембра тродневну посету Србији.

По завршетку церемоније свечаног дочека, најављујући разговоре, ге-

нерал Диковић је истакао да је билатерална војна сарадња Оружаних снага Шпаније и Војске Србије, од идеје 2009. године, преко планова, преточена у праксу.

– Са задовољством могу да кажем да је наша сарадња одлична, јер ако две војске могу да извршавају заједничке задатке у операцијама очувања мира, које су по својој природи ризичне, а то се управо дешава у нашој заједничкој мисији у Либану, онда то довољно говори о нивоу поверења и разумевања – истакао је генерал Диковић и оценио да ће разговори о билатералној војној сарадњи дати још један импулс развоју односа.

– Циљ наше сарадње је јачање оперативних способности Војске Србије и остваривање заједничких војних интереса, око којих се одлично разумемо – рекао је начелник Генералштаба Војске Србије и захвалио генералу Гарсији за све што је Шпанија учинила у протеклом периоду за развој оперативних способности Војске Србије, у реализацији задатака мисије очувања мира у свету.

Адмирал Фернандо Гарсија Санчез, захваливши генералу Диковићу на добродошлици, истакао је да овакви сусрети доприносе унапређењу односа две војске и две земље.

– Постоји неколико области у којима можемо да унапредимо сарадњу две војске. Прва је ангажовање припадника оружаних снага у заједничкој операцији, под окриљем Уједињених нација у Либану, а ту је и сарадња у области обуке и доктрине, кроз размену искустава – истакао је високи гост из Шпаније и подвукао да је задовољан што ће имати прилику да се упозна са идејама које има Војска Србије, а које би могле бити корисне за развој Оружаних снага Шпаније у будућности.

Генерал Гарсија Санчез потврдио је подршку Влади Републике Србије и њеној војсци у свим заједничким мисијама до којих ће доћи у будућности.

Током посете генерал Санчез обишао је Центар за мировне операције, Универзитет одбране, Војномедицинску академију и Специјалну бригаду

В. ВЈЕШТИЋ

Снимио Ј. МАМУЛА

Састанак државног секретара Николића и шпанског адмирала Гарсија Санчеза

Партнерство у мировним операцијама

Захвални смо на подршци у мисији UNIFIL у Либану, где очекујемо знатно веће ангажовање у наредном периоду, истакао је државни секретар Николић и најавио проширење сарадње у области образовања и војне медицине

Државни секретар Александар Николић разговарао је 22. новембра са начелником Генералштаба Оружаних снага Краљевине Шпаније адмиралом Фернандом Гарсија Санчезом, који је са делегацијом боравио у дводневној посети Србији.

Током разговора постигнута је обострана сагласност да су, од успостављања сарадње у области одбране 2009. године, њен прогрес и интензитет у сталном порасту, што потврђује и заједничко ангажовање припадника Војске Србије и Оружаних снага Шпаније у мисији UNIFIL у Либану.

Државни секретар Николић истакао је достигнути ниво сарадње која се тежишно одвија кроз сарадњу специјалних јединица, као и размену искустава и учешће у мултинационалним операцијама.

– Краљевина Шпанија је стратешки партнер за ангажовање у мултинационалним операцијама. Захвални смо на подршци у мисији UNIFIL у Либану, где очекујемо знатно веће ангажовање у наредном периоду. Намеравамо да сарадњу у области образовања и војне медицине подигнемо на виши ниво – рекао је државни секретар Николић.

Адмирал Санчез је нагласио заинтересованост шпанске стране за интензивирање сарадње у области одбране, с

рао је са амбасадором Шпаније у Србији Артуром Лаклаустром Белтраном.

Државни секретар Николић упознао је амбасадора са стратешким опредељењима Србије у процесу европских интеграција и досадашњим резултатима имплементације спољнополитичких приоритета. Борба против организованог криминала и системске корупције један је од приоритета Владе који остварује и уз ангажовање надлежних органа Шпаније.

Обострано задовољство изражено је чињеницом да Србија и Шпанија негују пријатељске односе без отворених питања.

– Влада Србије поштоваће претходне договоре Београда и Приштине. Председник Србије као и министар одбране залажу се за наставак дијалога на вишем нивоу, уз учешће УН и других

циљем подизања нивоа оперативних способности оружаних снага две земље.

Сусрет са амбасадором Шпаније

Поводом посете начелника Генералштаба Оружаних снага Шпаније Генералштабу Војске Србије, државни секретар Александар Николић разгова-

заинтересованих страна – закључио је државни секретар Николић.

Амбасадор Лаклаустра потврдио је задовољство оствареним нивоом сарадње у области одбране са Србијом.

– Шпанија има богато искуство из учешћа у мировним операцијама и опредељена је за наставак заједничког ангажовања. Министарство одбране може да буде поносно на Универзитет одбране и Војномедицинску академију – рекао је Лаклаустра. ■

Мајор Владан Станић у операцији АТАЛАНТА

Чувар немирног

Тешки климатски услови и југозападни монсун који прате таласи високи и неколико метара, највећи су изазови на броду који проводи више недеља на пучини, па се понекад, како каже мајор Станић, чини да се море поиграва с бродом и да ништа није у рукама морнара. Рођење у топлом мору око олупине давно потонулог брода у луци Цибути, и сасвим други комад ноћног неба, с обрнутим распоредом звезда него над Србијом, доживљаји су који се тешко могу препричати.

Последњих година се све више говори о Заједничкој безбедносној и одбрамбеној политици Европске уније, а мајор Владан Станић је први официр Војске Србије који је од 6. априла до 7. августа учествовао у једној од операција Уније за управљање кризама, у саставу мултинационалног штаба 11. ротације европских поморских снага на француском војном броду „MARNE“, међу представницима осам нација. Према његовим речима, наша сарадња с државама Европске уније и европским институцијама у области Заједничке безбедносне и одбрамбене политике значајно доприноси стабилности и безбедности у региону.

■ *Најважнији пиратски инциденти у Аденском заливу, у последњој деценији су ушросиручени. Шта је тамо допринело?*

– Северна обала Сомалије је на југу Аденског залива, који је место кључног транзита за пролаз бродова из Европе и Северне Америке за Азију и обрнуто, где свакодневно плови око 20 трговачких бродова. С друге стране, у Сомалији је забележен значајан раст популације, што уз тешку економску ситуацију, ко-

рупцију, спрегу власти и криминала, незапосленост, као и нестабилну безбедносну и политичку ситуацију, а повољан географски положај дуж важних поморских путева, иде наруку развоју пиратства.

■ *Шта је, заправо, пиратство? Како су пиратски организовани и ко су њихове мете?*

– Пиратство је акт укрцавања или покушаја укрцавања на неко пловно средство, с очигледном намером да се почини крађа или неки други преступ, уз постојање намере или могућност да се примени сила како би се тај акт извршио. Пиратске групе су организоване на основу клановских подела, с различитим могућностима и обрасцима понашања и деловања, што отежава решавање тог проблема. Основни мотив пирата јесте новац.

Сомалијски пирати задржавају брод, терет и чланове посаде у намери да траже милионске износе за њихово ослобађање од власника бродова, бродских компанија, породица отетих посада, па чак и влада. Таква тактика је још увек ефикасна, јер се пирати ослањају на територију Сомалије, одакле нападају и преговарају око откупа. На мети пирата су све категорије бродова, од малих рибар-

мора

ских чамаца, спортских једрилица и јахти, до великих прекоокеанских танкера и бродова за превоз разних врста терета.

■ У чему је значај операције ATALANTA и какав је њен мандат?

– Европска унија је крајем 2008. године, у оквиру Заједничке безбедносне и одбрамбене политике, покренула војну операцију против пирата дуж обале Сомалије – ATALANTA. Операција се изводи на основу резолуција Савета безбедности Уједињених нација и релевантних одлука Савета Европске уније, а мандат операције укључује заштиту бродова који плове у оквиру Светског програма за храну Уједињених нација и превозе хуманитарну помоћ и храну за расељена лица Сомалије, одвраћање и спречавање напада пирата и оружане пљачке на мору, хапшење пирата, контролу рибарских активности у подручју извођења операције, те општу заштиту поморског саобраћаја у Црвеном мору, Аденском заливу, Арапском мору и ширем подручју Индијског океана.

■ Имајући у виду опште мировне операције у којима уче

сћивују припадници наше војске, у чему је специфичност мисије у Сомалији?

– Припадници Војске Србије већ деценију учествују у мировним операцијама Уједињених нација широм света ради одржавања мира између страна у сукобу. Операцију против пирата у водама око Рога Африке од осталих издваја то што је прва војна операција коју је покренула Европска унија. Њен циљ је да војно-поморским снагама спречи деловање сомалијских пирата против трговачке морнарице, како би се успоставила контрола и повећала безбедност на мору у зони операције.

■ Да ли су припреме које сће имали биле довољне да се осигурају за задатке у операцији?

– После општих припрема у Центру за мировне операције Здружене оперативне команде Генералштаба Војске Србије, стручно оспособљавање сам имао прошле године на француској фрегати „Флореал“, у зони операције на Индијском океану. Током пет недеља боравка на француској фрегати био сам у прилици да се упознам са мандатом и зоном операције, ангажованим снагама, оперативно-планским документима и правилима ангажовања. Такође, упознао сам и неке изазове Аденског залива – дешавало се да смо и у току ноћи истрчавали на палубу јер је примећен сумњив рибарски чамац. Та искуства су ми била драгоцене и знатно допринела приликом извршавања задатака током званичног ангажовања.

■ Које сће дужности обављао у операцији?

– У мултинационалном штабу 11. ротације поморских снага Европске уније, под командом француског адмирала, обављао сам дужност помоћника начелника штаба за људске ресурсе, која је обухватала праћење стања и координацију покрета људства ангажованог у зони операције. Уз то, као дежурни официр смене у Оперативном центру Штаба, био сам надле-

17

НЕДЕЉИВА БЕЗБЕДНОСТ

Треба имати у виду да све чланице Европске уније заступају јединствени став да је европска безбедност недељива, и да безбедност сваке државе појединачно зависи од безбедности држава у њеном окружењу. Из тога произилази да су сарадња и заједничко супротстављање безбедносним изазовима, ризицима и претњама основ очувања безбедности сваке појединачне државе и Европе као целине. Међутим, европска безбедност зависи и од ширег трансрегионалног и глобалног окружења, па су чланице ЕУ одређене за јачање безбедносне улоге и утицаја, ширење сарадње и очување безбедности и изван европског континента. Заједнички ставови европских држава према питањима безбедности, спољној политици и међународним односима основно су полазиште у изградњи Заједничке безбедносне и одбрамбене политике Европске уније (Common Security and Defence Policy – CSDP).

Мајор Сћанић у оперативном центру Штаба француског војног брога *Marne*

жан и за праћење и координацију активности пловних и ваздухопловних јединица ангажованих у зони операције, предузимање прве реакције на догађаје у оквиру противпиратске операције, прикупљање информација неопходних за процес доношења одлука и праћење система за размену података са пловним саставима и јединицама у зони операције.

■ *Који је догађај на Вас осцивао најснажнији утисак?*

– С обзиром на то да сам био ангажован у штабу на командом броду, нисам доживео сусрет „лицем у лице“ са пиратима, што би свакако оставило најснажнији утисак. Међутим, иако нисмо директно учествовали у акцијама, осећали смо високу дозу адреналина, јер смо као штаб ипак били део акције.

Била је упечатљива отмица нафтног танкера „Смирни“, са 26 чланова посаде, 10. маја 2012, у Арапском мору. Танкер је превозио 135.000 тона сирове нафте, која је на дан отмице на тржишту вредела око 130 милиона долара. Отмица се, вероватно, догодила зато што компанија власник брода, у намери да уштеди новац, а ослањајући се само на информације о рејим нападима пирата од почетка

2012. године, није ангажовала наоружан тим за заштиту брода.

Поменуо бих, такође, и акцију поморских снага Европске уније која је изведена у вечерњим сатима 14. маја 2012. године. Први пут од почетка извођења операције ATALANTA нападнут је један од пиратских кампова на обали у регији Галмудуг, где се пирати припремају за нападе на комерцијалне бродове. Наиме, пирати су постали свесни да се активности против њих изводе само на мору и да су на обали прилично безбедни. Акција је изведена прецизно и без људских губитака и том приликом је уништено неколико чамаца које су користили пирати.

■ *Какав је учинак операције ATALANTA?*

– Када се упореде статистички подаци напада пирата из 2012. године с подацима из претходних година, види се да је деловањем поморских снага Уније значајно умањен број пиратских активности дуж сомалијске обале. Такође, за време мог ангажовања није било напада пирата на војне бродове, што се догодило са претходним командним бродом из састава шпанске морнарице, за који су пирати помислили да је, према силуети брода, танкер неке цивилне компаније.

Таква грешка могла је скупо да кошта пирате, али су након размене ватре на крају ипак успели да се извуку из напада под окриљем ноћи. Осим тога, у региону је изведено неколико заједничких вежби на мору ради што брже и успешније интеграције поморских снага држава у региону у борбу против пирата и заштиту поморског саобраћаја у зони операције. Спремношћу да се мандат операције ATALANTA продужи до децембра 2014. године, Европска унија је показује да не одустаје у борби против пирата у водама око Рога Африке.

■ *Познаваоци ситуације на Рогу Африке слажу се у оцени да је пиратство последица, а да узрок треба тражити у лошој општој ситуацији у Сомалији, коју одликује вишедеценијски изостанак индустријске грађана Сомалије?*

– Деловање пирата у водама око Рога Африке симптом је шире нестабилности која погађа Сомалију, па и читав регион већ пуне две деценије. На територији те земље практично постоје три области – Сомалиленд и Пунтланд, географски позиционирани на северу Сомалије, са стабилнијом политичко-безбедносном ситуацијом и јужни део Сомалије на чијим обалама је највише пиратских кампова.

Међународно призната Прелазна савезна влада Сомалије има утицаја једино у том делу земље, али је још увек немоћна да формира функционалну и јединствену власт на читавој територији. Имајући у виду сложеност политичко-безбедносне ситуације, као и велику економску кризу, пиратство у Сомалији један је од начина преживљавања локалног становништва, али уједно и најбржи и најunosнији начин зараде вођа пиратских група и представника локалних власти.

■ *Хоће ли се наставиће ангажовање наших припадника у операцију у Сомалији?*

– Тренутно су у операцији ATALANTA ангажована два члана медицинског тима Војске Србије на италијанском војном броду „San Giusto“,

ПЛЕН НА ТАЛАСИМА

Бродови који плове кроз Аденски залив имају обавезу да прате савете „Поморског безбедносног центра – Рог Африке (MSC-HOA)“, који делује као Центар за планирање и координацију војних поморских снага Европске уније, те да плове кроз препоручени међународни коридор. Највеће поморске организације и агенције, укључене у борбу против пирата у водама око Рога Африке, израдиле су Приручник који обухвата најбољу праксу и препоруке за заштиту бродова од сомалијских пирата, смернице у планирању и оперативној пракси за капетане бродова и бродске посаде, власнике бродова и бродске компаније који плове кроз подручје високог ризика. У Приручнику се

наводе три основна захтева. Најпре, регистравање свих комерцијалних бродова код „Поморског безбедносног центра – Рог Африке“ који плове кроз подручје високог ризика. Затим, дневно извештавање канцеларије Поморских трговачких операција Уједињеног Краљевства по уласку брода у подручје високог ризика, односно по изласку из тог подручја. Трећи захтев јесте успостављање службе осматрања и употребе опреме за осматрање у ноћним условима, постављање физичких баријера, водених топова, примена оштрих маневара бродом, као и ангажовање војних и приватних тимова за заштиту који се укрцавају на комерцијалне бродове.

Мајор Сјанић
прима одликовање

– Имајући у виду чињеницу да тренутно обављам дужност у Групи за међународне организације и мултинационалне операције Управе за међународну војну сарадњу Сектора за политику одбране, као и да, на нивоу Министарства одбране, учествујем у процесу планирања и праћења учешћа наших припадника у мултинационалним операцијама, сматрам да у великој мери могу да искористим знање и искуство стечено ангажовањем у мултинационалном штабу. ■

Биљана МИЉИЋ

који је уједно и командни брод поморских снага Европске уније. У наредном периоду предстоји упућивање два тима наше војске за заштиту бродова на обуку у Француску. Њихово ангажовање на бродовима који плове у оквиру Светског програма за храну Уједињених нација планира се у току наредне године. Пошто је изражена спремност Уније да се мандат операције ATALANTA продужи до децембра 2014. године, то отвара могућност наставка учешћа припадника Војске Србије у тој операцији.

Важно је напоменути да смо велику подршку за почетак наведеног ангажовања добили од Француске. Ослањајући се на историјску повезаност две државе и традицију војног савезништва, после готово једног века, француски и српски војници су се поново нашли раме уз раме на истом задатку.

■ *Можеће ли искуства из Сомалије искористишити у Вашој будућој каријери?*

У СТАЛНОЈ ОПАСНОСТИ

Типичан сомалијски пиратски тим наоружан је разним врстама стрељачког оружја и ручним лансерима ракета и опремљен је дугим мердевинама са повијеним врховима у облику куке, које олакшавају укрцавање на брод. Тако наоружан и опремљен тим, који има три или више чланова, укрцава се на један или два чамца опремљена снажним ванбродским моторима. Када се напади изводе далеко од обале, у близини се увек налази „матични“ брод на којем је укрцана цела пиратска група. То су рибарски и трговачки бродови средње величине, отети у ранијим акцијама пирата.

Напад пирата траје између 20 и 45 минута. Након уочавања војног брода или ваздухоплова у близини, напад пирата се одмах обуставља, наоружање и опрема се бацају у море, а пирати „постају“ локални рибари. У ситуацијама када је напад пирата успешан, брод одмах мења курс према сомалијској обали. Убрзо затим, пирати пребројавају посаду отетог брода и утврђују вредност

терета да би знали колико новца за откуп могу да траже. Отети брод се, затим, усидри испред неког од кампова на сомалијској обали, где пирати чекају исплату откупа од власника брода или бродске компаније.

Пирати обично нису агресивни према таоцима, јер сваки члан посаде „вреди“ одређену суму новца. Таоци су, ипак, у сталној опасности да ће неко од њих бити убијен у случају одбијања сарадње и приближавања војних бродова или ваздухоплова. Ради што брже исплате откупа дозвољено им је да комуницирају са породицама. Иако већина држава на војним бродовима има тимове обучене и опремљене за упаде на отете бродове и решавање талачких ситуација, избегавају акције спасавања како се не би угрозили животи талача. Ослобађање отетог брода и талача решава се преговорима, а најчешће договором о исплати откупа. Међутим, последњих година забележено је и неколико успешних акција упада на бродове и решавања талачких ситуација.

Начелник Генералштаба у посети Мађарској

КОНТИНУИТЕТ ЗАЈЕДНИЧКИХ ВЕЖБИ

Делегација Војске Србије, коју је предводио начелник Генералштаба генерал-потпуковник Љубиша Диковић боравила је средином новембра у посети Републици Мађарској.

Уз највише војне почести, генерала Диковића је на Тргу хероја у Будимпешти дочекао начелник Штаба одбране Оружаних снага Мађарске генерал Тибор Бенке. Након дочека, генерал Диковић положио је венац код Споменика миленијума на том тргу.

У току разговора две делегације разговарано је о унапређењу билатералне војне сарадње, пре свега у области обуке и војних вежби. Потврђен је континуитет заједничког ангажовања у мултинационалним операцијама, а за следећу годину договорена је реализација трилатералне вежбе Војске Србије, Националне гарде Охаја и ОС Мађарске.

Генерал Бенке упознао је делегацију Војске Србије са реформом мађарских оружаних снага и њиховим

учешћем у операцијама. Генерал Диковић захвалио је свом колеги на професионалном односу и помоћи нашим војницима ангажованим у оквиру мађарско-словачког контингента у мултинационалној операцији на Кипру.

Током посете начелника Генералштаба Војске Србије примио је мађарски министар одбране Чаба Хенде.

У делегацији Војске Србије били су помоћник за операције Здружене оперативне команде Генералштаба пуковник Жељко Петровић, команданти 98. ваздухопловне бригаде пуковник Александар Бјелић и Речне флотиле пуковник Андрија Андрић и заменик команданта 1. бригаде Копнене војске пуковник Жељко Трамошљика.

Делегација је посетила 59. авио-базу „Сентђорђо Десо“ у Кечкету и 5. пешадијску бригаду „Иштван Бошчај“ у Дебрецену. ■

Пољска ДЕЛЕГАЦИЈА У ПОСЕТИ ГЕНЕРАЛШТАБУ

Заменик начелника Генералштаба генерал-мајор Милан Бјелица разговарао је у Београду с командантом Оперативне команде оружаних снага Пољске генерал-потпуковником Едвардом Груском.

Састанку су присуствовали и амбасадор и изасланик одбране Пољске у Београду Андреј Јасионовски и пуковник Јержи Шчепанчик и заменик команданта Здружене оперативне команде Генералштаба генерал-мајор Горан Радовановић. Разговарано је о имплементацији верске службе, сарадњи у области обуке и учешћа у мултинационалним операцијама, као и о унапређењу војномедицинске и војноеконomsке сарадње. ■

Споразуми у области кодификације

Представници Дирекције за стандардизацију, кодификацију и метрологију Управе за одбрамбене технологије Сектора за материјалне ресурсе учествовали су у раду 102. састанка Главне групе комитета за кодификацију АС/135 који је одржан средином новембра у Маракешу у Мароку.

Том приликом потписана су два билатерална споразума у области кодификације између министарства одбране Србије, Велике Британије и Француске. Њима се омогућава да производи одбрамбене индустрије Србије буду препознати на тржишту земаља НАТО кодификационог система, чиме се постиже и високи ниво логистичке подршке, а посебно подршке декларисаним снагама у мировним мисијама.

Србија је у августу поднела захтев комитету АС/135 за пријем у виши степен спонзорисаног чланства Tier - 2. Тиме ће, поред Русије и Бразила, постати десета земља ван НАТО која самостално врши кодификацију произведених средстава. Претходно је испуњен захтев самосталног одређивања најмање сто НАТО складишних бројева за наоружање и војну опрему произведену у Србији, за шта су били неопходни билатерални споразуми по кодификацији са шест земаља.

У првом тромесечју идуће године очекује се завршетак тестирања Националног кодификационог центра Србије, чиме ће се заокружити двогодишњи напори на имплементацији НАТО кодификационог система. ■

Унапређење војне сарадње са САД

Државни секретар Александар Николић разговарао је са замеником амбасадора Сједињених Америчких Држава у Београду Ерлом Лиценбергером и изаслаником одбране пуковником Полом Броценом.

Теме састанка односиле су се на питања даљег унапређења билатералне војне сарадње кроз разматрање постојећих, завршетак отпочетих пројеката и отварање нових области сарадње.

Размењена су мишљења и обострано истакнута подршка наставку и даљем развоју сарадње, посебно у областима професионализације оружаних снага, учешћу на заједничким обукама и вежбама, јачању капацитета регионалне сарадње, даљег усавршавања и школовања припадника Министарства одбране и Војске Србије, као и раду Мешовите комисије Србија–САД за питања реформе система одбране.

Државни секретар истакао је да је Министарство одбране заинтересовано да тежиште сарадње у наредном периоду буде на организацији заједничких обука и вежби, реализацији пројекта развоја базе „Југ“ и наставку школовања и усавршавања кадра Министарства одбране и Војске Србије. ■

Донација Данске

Управи за телекомуникације и информатику Генералштаба Војске Србије потписана су два протокола између представника министарства одбране Србије и Данске.

Протокол о донацији рачунарске опреме за јединице Војске Србије потписали су заступник начелника Управе за телекомуникације и информатику пуковник Предраг Симовић и представник Краљевине Данске пуковник у пензији Курт Рефсгард.

– Донаторство је посебан облик сарадње којем Министарство одбране Данске поклања пажњу, почев од 2010. године, и оно је везано за пројекте из области здравства, обуке за управљање рачунарским мрежама и за пројекат рачунарски учионица – рекао је пуковник Симовић.

Протокол о опремању рачунарских учионица здравствених установа Министарства одбране потписали су пуковник Угљеша Јовичић из Управе за војно здравство и пуковник у пензији Курт Рефсгард. ■

Одбрамбене консултације са Италијом

21

Начелник Управе за међународну војну сарадњу пуковник Љубомир Николић разговарао је 16. новембра са члановима делегације Генералштаба Италије, коју је предводио заменик начелника Одељења за војну политику и планирање контраадмирал Пер Федерико Бисконтти.

Обострано је изражено задовољство нивоом достигнуте билатералне војне сарадње и тенденцијом даљег унапређења. Констатовано је да су редовне билатералне одбрамбене консултације потврда високог степена разумевања између две земље.

Тежишне области сарадње су школовање и усавршавање, обука специјалних јединица и тимова за уклањање неексплодираних убојних

средстава, обавештајно-извиђачки послови, сарадња војне полиције и карабињера, инспектората одбране и протокола.

Пуковник Николић је истакао значај сарадње у области заједничког ангажовања у мултинационалним операцијама. Србија је опредељена за наставак заједничког ангажовања у операцији поморских снага Европске уније против пирата ATALANTA. У наредном периоду очекује се проширење сарадње заједничким учешћем у мировној мисији UNIFIL.

Контраадмирал Бисконтти је истакао да ће Италија интензивирати и проширити сарадњу у области одбране. Заинтересована је за школовање официра и војних лекара у војнообразовним установама у Србији.

Након билатералних консултација, пуковник Николић и контраадмирал Бисконтти потписали су План билатералне војне сарадње између два министарства одбране за 2013. годину. ■

Донација опреме за превенцију HIV/AIDS

Поводом донације опреме за превенцију и контролу HIV/AIDS-а у Војсци Србије, амбасадор САД у Београду Мајкл Кирби посетио је Војномедицинску академију и разговарао са начелником бригадним генералом проф. др Маријаном Новаковићем.

Помоћ вредна 100.000 долара део је програма Министарства одбране САД, DHAPP (Department of Defense HIV/AIDS Prevention Program), у којем Министарство одбране Републике Србије и Војномедицинска академија учествују од 2006. године.

Изражавајући задовољство због посете амбасадора Кирбија, генерал Новаковић је подсетио на добру војно-санитетску сарадњу коју ВМА има са САД, посебно са са Националном гардом Охаја.

Програм Министарства одбране САД за превенцију HIV-а реализује се кроз сарадњу са санитетским службама војски из великог броја земаља света, са циљем унапређења свести о овој болести и јачању капацитета превенције. ■

Уништавање вишкова напалм праха

Стални представник Програма Уједињених нација за развој (UNDP) у Србији Вилијам Инфанте и компанија Полуецо С.А. потписали су уговор према којем ће Полуецо С.А. извршити уништавање напалм праха који је део постојећег вишка у поседу Министарства одбране Србије, а на основу планова и потреба Министарства одбране.

Уништавање напалм праха коштаће 147.400 евра, а већину потребних средстава, односно 94.200 евра обезбедила је Савезна Република Немачка. Око 110 тона напалм праха биће траспортовано и уништено у Шведској, по еколошким стандардима, у наредна три и по месеца.

Акција је део активности Програма за развој капацитета за управљање залихама конвенционалне муниције у Републици Србији (CASM), који предвиђа делаборацију и уклањање вишкова муниције пуњене белим фосфором, развој инфраструктуре складишта муниције и развој капацитета система управљања муницијом у складиштима Војске Србије, као и побољшање инфраструктуре постројења за делаборацију у ТРЗ Крагујевац. ■

Повратак из мисије у Конгу

Лекари капетан Иван Пантић и војни службеник Гордана Бејатовић и медицински техничари заставник Франц Шрибар, старији водник I класе Жарко Павлов и војни службеници Данијела Бараћ и Марија Каменар вратили су се из мировне мисије у ДР Конго, где су протеклих шест месеци били чланови тима чији је основни задатак била санитетска евакуација ваздушним путем повређених и оболелих, према одлуци надлежних органа Уједињених нација. Они су, такође, били задужени за медицинско обезбеђење званичника и делегација у току посете мисији УН у ДР Конго.

Заменик начелника Генералштаба генералмајор Милан Бјелица разговарао је са учесницима мисије, а пријему су присуствовали и пуковник Жељко Петровић из Здружене оперативне команде и пуковник Јелесије Радивојевић, начелник Центра за мировне операције.

Мировна мисија Уједињених Нација у ДР Конго – MONUSCO успостављена је новембра 1999. године Резолуцијом Савета безбедности. Први санитетски тим за евакуацију ваздушним путем (АМЕТ) Министарства одбране и Војске Србије стигао је у ДР Конго 7. марта 2003. и од тада се тимови смењују на сваких шест месеци. ■

Обележен Дан ВФЦ „Застава филм”

На свечаности поводом Дана Војнофилмског центра „Застава филм” - 14. новембра директор потпуковник Мате Вујновић истакао је да је мисија те филмске куће очување филма и филмске делатности, која ће се у наредном периоду остваривати снимањем наставних филмова и осталих форми савременом технологијом и приступом, даљим усавршавањем информативне делатности у циљу извештавања о активностима Министарства одбране и Војске Србије и дигитализацијом филмског архива.

Честитајући запосленима Дан установе, начелник Управе за односе са јавношћу пуковник Миливоје Пајовић истакао је да увек треба тежити ка новим начинима филмског израза.

– „Застава филм” ће наставити да постоји, са измењеним ликом и структуром, јер је потребна систему одбране. Та кућа ће се тек представити јавности, а у томе има пуну подршку Управе за односе са јавношћу – поручио је пуковник Пајовић. ■

Сарадња са Француском

Државни секретар Александар Николић разговарао је 23. новембра са амбасадором Француске у Србији, Франсоаом Гзавијеом Дениоом.

Том приликом упознао је амбасадора са стратешким опредељењима Србије у процесу европских интеграција, спољнополитичким приоритетима и мерама Владе за борбу против организованог криминала и системске корупције.

Билатерална сарадња у области одбране са Француском је интензивна и у сталном успону. Постојање правног оквира за сарадњу, који чине Споразум о стратешком партнерству и сарадњи између влада Србије и Француске и Споразум о сарадњи у области одбране између два министарства одбране, пружа могућности за даље унапређење сарадње.

Тежишне области сарадње у области одбране су војнообразовна, заједничка обука и учешће у мултинационалним операцијама под окриљем ЕУ, војноекономска и научнотехничка сарадња.

Србија је недвосмислено опредељена да у операцијама Европске уније за управљање кризама учествује заједно са Француском. Доказ томе је ангажовање једног официра Војске Србије на француском војном броду током 2012. године, који је уједно био и командни брод у операцији ATALANTA.

Амбасадор Денио сагласио се да је сарадња у области одбране врло развијена. Француска види Србију као кључног партнера у региону и подржава је у процесу европских интеграција.

У наредном периоду могуће је проширење сарадње кроз активности и пројекте Европске одбрамбене агенције, у којој је Француска истакнути члан, као и заједничко учешће у активностима Заједничке безбедносне и одбрамбене политике Европске уније. ■

Састанак начелника Генералштаба и команданта КФОР-а

23

Начелник Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Љубиша Диковић сусрео се 23. новембра у Нишу са командантом КФОР-а генерал-мајором Волкером Р. Халбауером.

Ово је први званични сусрет двојице генерала од како је у септембру ове године генерал Халбауер постављен на дужност команданта КФОР.

Генерали Диковић и Халбауер разговарали су о актуелној безбедносној ситуацији на Косову и Метохији и дуж административне линије.

Реч је о састанку на високом нивоу Заједничке комисије за спровођење Војнотехничког споразума коју чине

комисија команде КФОР-а и комисија представника снага безбедности Републике Србије, а који се редовно одржавају на различитим нивоима од 1999. године ради испуњења Војнотехничког споразума. ■

Пријем мировњака из Прве бригаде

Командант Прве бригаде бригадни генерал Ђокица Петровић примио је у новосадском Дому војске припаднике пешадијског вода из Прве бригаде који су, од 22. марта до 26. септембра, били ангажовани у саставу мађарско-словачког контингента у мултинационалној операцији Уједињених нација на Кипру (UNFICYP).

Током извршења задатка вод је био распоређен на територији која се протеже северним и јужним делом Кипра, на три локације, у кампу „Генерал Стефанек“ у Фамагусту, Патролној бази и Осматрачкој позицији код села Пила. ■

Б. М. П.

Обележен Дан Копнене војске – 16. новембар

Традиција колубарских јунака

Сећамо се бриљантних успеха српске војске у Првом светском рату, а то се могло урадити само чврстим јединством војске и народа, високом мотивацијом, јасно дефинисаним циљевима и слободарском традицијом, рекао је на свечаности у Нишу начелник Генералштаба генерал-потпуковник Љубиша Диковић

Централној свечаности поводом Дана Копнене војске – 16. новембра, у касарни „Мија Станимировић“ у Нишу, присуствовали су начелник Генералштаба генерал-потпуковник Љубиша Диковић, државни секретар Зоран Ђорђевић, представници Министарства одбране и Војске Србије, МУП-а, локалне самоуправе и бројни гости.

Генерал Диковић је, честитајући празник, истакао да је традиција један од кључних ослонаца Србије у оствари-

вању циљева. Он је одао признање припадницима Копнене војске за све реализоване задатке између два празника, а посебно за извршавање задатака у Копненој зони безбедности где је Војска Србије кључни фактор стабилности. Припадницима Копнене војске честитао је и на успесима у домену јачања оперативних способности и учешћу у мултинационалним операцијама „где се и припадници других

Пријем за делегације Копнене војске и пешадије

Начелник и заменик начелника Генералштаба генерал-потпуковник Љубиша Диковић и генерал-мајор Милан Бјелица примили су делегације вида Копнене војске и рода пешадије поводом њиховог празника.

На челу делегације Копнене војске био је командант генерал-мајор Милан Мојсиловић, док је делегацију пешадије предводио председник Савета рода и командант Прве бригаде бригадни генерал Ђокица Петровић.

Свечана академија

У програму свечане академије „Слава прецима“ у Дому војске у Нишу учествовали су Уметнички ансамбл Министарства одбране „Станислав Бинички“, Црквено-певачка дружина „Бранко“, кларинетиста Боки Милошевић, оперски певач Оливер Њего, глумица Ивана Жигон, музичар Горан Шепа и глумци Народног позоришта у Нишу.

На свечаности је командант Копнене војске генерал-мајор Милан Мојсиловић уручио плакете Копнене војске представницима Нишке епархије, Црквеног хора „Бранко“ и Спортског центра „Чаир“, за дугогодишњу плодну сарадњу.

Академији су поред команданта Копнене војске и његових најближих сарадника, присуствовали и начелник Нишавског управног округа Александар Цветковић, председник Скупштине града Ниша Миле Илић, представници Српске православне цркве, припадници нишког гарнизона, чланови њихових породица и више стотина грађана Ниша.

Променадни концерт

У оквиру обележавања Дана Копнене војске и Дана пешадије – 16. новембра, Војни оркестар „Ниш“ одржао је променадни концерт на Тргу краља Милана и Тргу краља Александра у Нишу.

Поводом празника Црквено-фолклорни ансамбл „Бранко“ наступио је у Дому војске у Нишу, а врањски глумац Драган Марјановић Божа извео је монодраму „Сам против НАТО“.

Фудбалска утакмица

У нишкој касарни „Књаз Михаило“ одиграна је ревијална фудбалска утакмица између фудбалске репрезентације ветерана Србије и екипе Копнене војске.

У репрезентацији ветерана, коју је предводио чувени фудбалер Марко Валок, наступили су фудбалери „Звезде“ Милун Сакић и Зоран Радосављевић, Петровић из мостарског „Вележа“ и друга позната имена.

армија диве нашим војницима и старешинама на оспособљености, одлучности и дисциплини“.

Говорећи о будућности Копнене војске и Војске Србије, генерал Диковић је рекао да постоји потпуно разумевање Министарства одбране за настојања Војске по питањима обучености њених припадника, опремања савременим наоружањем и војном опремом и измена у организационој структури.

– Желимо блиставу војску која ће бити чврст гарант мира и на понос грађана Србије – завршио је своје обраћање генерал Диковић.

Командант Копнене војске генерал-мајор Милан Мојсиловић рекао је да се осећа поносним што припадници Копнене војске, највећег и најмасовнијег вида Војске Србије, обележавају почетак Колубарске битке као свој празник. Он је истакао да Копнена војска извршава задатке на непрекидном обезбеђењу административне линије са КиМ и контроли Копнене зоне безбедности, чиме обезбеђује и одржава мир, како би сви грађани, без обзира на верску и националну припадност, могли нормално да живе и раде.

Поводом Дана Копнене војске делегације Копнене војске, Треће бригаде и Мешовите артиљеријске бригаде положиле су венце на Споменик Краљу Александру Ујединитељу у Нишу.

Дан Копнене војске и Дан пешадије обележавају су 16. новембра, на дан када је 1914. почела Колубарска битка, једна од најзначајнијих у Првом светском рату. Носилац борбених дејстава српске војске у току ове битке било је једанаест пешадијских и једна коњичка дивизија, подржаних са 426 артиљеријска оруђа. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ
Снимео Радован ПОПОВИЋ

Промоција поштанских марака

У Дому војске у Београду одржана је промоција пригодних поштанских марака и коверата објављених поводом обележавања 100 година српског војног ваздухопловства. Реч је о филателистичком издању Поште Србије, једном у низу догађаја којима Министарство одбране и Војска Србије обележавају велики јубилеј војног ваздухопловства.

Начелник штаба ВиПВО пуковник Дејан Јоксимовић захвалио је Поштама Србије јер су препознали значај јубилеја, подсећајући на његову важност.

Према речима заменика генералног директора Пошта Србије Милоша Мишчевића, Пошта се увек трудила да значајне датуме обележи посебним издањима.

Аутор идејно-ликовног решења овог издања марака у част јубилеја војног ваздухопловства Србије је академски сликар Бобан Савић. Издање броји укупно шест маркица на којима су приказани су ваздухплови домаће индустрије – балон „Србија“, авиони *Физир ФН*, *Рогожарски ИК-3*, *Икарус С-49*, *Соко Јасџреб* и *Ласџа 95*.

У слободној продаји маркице из издања „Сто година српског војног ваздухопловства“ биће од 24. децембра. ■

Дан Централне логистичке базе

Свечаношћу у Команди Централне логистичке базе обележен је Дан јединице – 16. новембар.

Начелник Управе за логистику генерал-мајор др Данко Јовановић нагласио је чињеницу да је Централна логистичка база стратешки важна за Војску Србије, и да у сваком задатку система одбране База даје огроман допринос.

Командант базе бригадни генерал Горан Зековић подсетио је на подршку коју је База пружила у организацији низа значајних манифестација и помоћи становништву приликом елементарних непогода.

Дан Централне логистичке базе, највеће логистичке јединице Војске Србије, обележава се 16. новембра у знак сећања на формирање 608. позадинске базе пре скоро шест деценија. ■

Пројектни менаџмент и операције Војске Србије

На отварању научног скупа „Пројектни менаџмент и операције Војске Србије“, начелник Војне академије генерал-мајор Младен Вуруна истакао је намеру да скуп постане традиционалан.

– Центар за истраживање наука одбране и менаџмента, који је формиран у Војној академији и окупља истраживаче из области наука одбране, реализује пројекат под називом „Рационализација процеса одлучивања у војном менаџменту применом стандардних оперативних процедура“. Овај скуп произашао је из тог пројекта, првенствено с намером да се разјасне одређена питања у оквиру операција Војске Србије и да се објасни непосредна веза с пројектним менаџментом који представља основу успешности реализације операција Војске било које врсте – рекао је генерал Вуруна.

Организатор научног скупа је је Центар за истраживања у области наука одбране и менаџмента, један од три истраживачка центра Академије. Представљено је 14 радова, објављених и у зборнику, чији су аутори стручњаци Министарства одбране, Војске Србије, образовних и научноистраживачких установа. ■

Прослава у Центра за обуку Копнене војске

У касарни „Генерал Павле Јуришић Штурм“ у Пожаревцу свечано је обележен Дан Центра за обуку Копнене војске – 16. новембар.

У име Команде за обуку честитке је упутио начелник штаба бригадни генерал Млађан Нишевић.

Командант Центра пуковник Душко Шљиванчанин истакао је да је Центру припала војничка част да Дан јединице прославља у знаку сећања на славом овенчану Колубарску битку, у којој су српски војници показали своје врлине и вештине ратовања.

– Посебно сам поносан на ангажовање припадника Центра у време ванредне ситуације у Србији у фебруару и марту ове године – нагласио је пуковник Шљиванчанин. ■

ОДБРАНА

Специјални прилог 83

Кина и безбедност Азијско-пацифичког региона

Трка на дугој стази

Пише
пуковник Милан КОЊИКОВАЌ
начелник Одељења за билатералну
сарадњу у Управи за међународну војну
сарадњу

Глобално безбедносно окружење може се данас посматрати као неповратни процес економске глобализације и стварања мултиполарног света. Коегзистирање хладног рата са потенцијалним жариштима (Корејско полуострво, Тајван), односно политичке подозривости са економском сарадњом (Кина–САД, Кина–Јапан), испрелетеност историјских спорова са актуелним (Кина–Јапан, Кореја–Јапан), као и постојање традиционалних са асиметричним претњама заправо су сумарни преглед безбедносних изазова Азијско-пацифичког региона. Услед постојећег неповерења између великих сила неопходна потпуна регионална интеграција потрајаће још дуго.

Кина и безбедност Азиј

Трка на ду

Војна стратегија Народне Републике Кине је стратегија активне одбране која подразумева да Кина не покреће агресију и ратове, већ предузима активне мере у циљу одбране националног суверенитета и територијалног интегритета. Кина је опредељена да настави пут мира, развоја и сарадње који су у њеном интересу и интересу читавог региона, што је суштински и историјски различито од успона досадашњих сила. Такође,

настоји да промени модалитет економског развоја према којем ће досадашња оријентација на раст бруто друштвеног производа (БДП) уступити место економској ефикасности, квалитету производа, заштити околине, креирању социјално безбедне мреже и технолошких иновација.

Најзначајнији спољни изазови Кине су територијални спорови, нестабилна периферија, недостатак стратешког поверења између вели-

ско-пацифичког региона

Регионални безбедносни изазови

29

Азијско-пацифички регион обухвата државе североисточне и југоисточне Азије, као и Аустралију и Нови Зеланд. То подручје поприма све значајнију улогу у међународној политици, укључујући и безбедност на почетку 21. века. Због тога се у контексту регионалних питања, иницијатива, спорова и њиховог решавања, морају узети у обзир интереси и утицај Сједињених Америчких Држава и Русије, због њиховог евидентног стратешког и економског ангажовања у региону и сарадње са свим државама.

Према актуелној географској подели, регион чине Североисточни, Југоисточни, Јужни и Централни подрегион.

У Североисточну Азију спадају Кина, Јапан, Северна и Јужна Кореја и Монголија. Као кључни подрегионални безбедносни изазови могу се издвојити: тензије на корејском полуострву, територијални спорови и нерешено питање Тајвана.

Југоисточна Азија обухвата Мијанмар, Лаос, Тајланд, Камбоџу, Малезију, Сингапур, Индонезију, Филипине, Вијетнам, Источни Тимор, Бурму и Брунеје. Од безбедносних изазова у овом подрегиону се издвајају: поморске безбедносне претње, спорови у Јужном кинеском мору, као и спорови између ASEAN чланица.

Авганистан, Бангладеш, Бутан, Индија, Малдиви, Непал и Пакистан су саставни део Јужне Азије. Спор око Кашмира између Индије и Пакистана, територијални погранични спор између Индије и Кине, као и рат против тероризма су свакако највећи безбедносни изазови овог подрегиона.

Централна Азија обухвата Узбекистан, Казахстан, Туркменистан, Таџикистан и Киргистан. Сепаратизам, тероризам и екстремизам

ких сила и изналажење начина да се нови кинески идентитет адаптира у промењени регионални и глобални поредак.

Реална опасност по њену безбедност не долази споља, већ су то велики унутрашњи изазови и способност државе да се брзо адаптира на промене и адекватно решава те проблеме (неуједначен развој, корупција, сиромаштво и друге).

Иако је извесно да Сједињеним Америчким Државама одговара одржа-

вање тензија у Азијско-пацифичком региону (АПР), мора се пронаћи начин њиховог конструктивног укључења у њихово решавање. Најосетљивије је питање Тајвана. САД заговарају мирољубиви разлаз, а Кина мирољубиво уједињење. За почетак, заједнички иментел је мирољубиви приступ проблему. Сва кризна жаришта су уједно и нова дугорочна шанса за јачање међусобног поверења и кооперативност главних актера у креирању неопходне стабилности.

ГОЈ СТАЗИ

су доминантни безбедносни изазови у овом делу.

Крај хладног рата означио је и крај релативно стабилне и симетричне дистрибуције моћи унутар међународне заједнице, што се одразило и на Азијско-пацифички регион. Прво, значајно је смањена могућност директног оружаног сукоба у којем би учествовале велике или хладноратовске суперсиле. Друго, глобализацијом и повећањем међузависности дошло је до пораста безбедносних изазова са којима су државе региона суочене.

Уз традиционалне изазове, оличене у нарушавању безбедности копнених и поморских линија комуникације и територијалне спорове, нови безбедносни изазови су тероризам, пиратство, природне катастрофе, етнички екстремизам, климатске промене, борбу за ресурсе, организовани криминал... Њихова суштинска одлика је да су непредвидиви, асиметрични и да имају транснационални карактер.

Значај Азијско-пацифичког региона у глобалним оквирима потврђује чињеница да је администрација председника Барака Обаме одлучила да

управо то подручје буде један од приоритета њене безбедносне и спољне политике у наредном периоду. Узимајући у обзир и већ истакнути економски значај региона у глобалним оквирима, може се констатовати да ће АПР постати један од приоритетних за стратешко надметање у глобалним оквирима, управо због чињенице да ће се на тај начин испољити велики утицај на контролу светске економије.

Који су то критични захтеви, способности и рањивости који могу да утичу на безбедност овог региона? С обзиром да су привреде држава у највећем случају извозно оријентисане, као критични захтев може се издвојити неопходност потребе несметаног приступа различитим сировинама и ресурсима. Овакав приступ омогућава наставак снажног извоза и даљег економског и привредног просперитета.

Веома је битна и контрола најважнијих поморских линија комуникација, јер директно обезбеђују динамички развој многих економија. Посебно је то случај са Јужним кинеским морем којим се транспортује највећи део сировина, укључујући и енергенте, као и значајан део производа држава ка крајњим тржиштима. Зато се значај Јужног кинеског може поредити са значајем Медитерана кроз историју.

Занимљиво је сагледати и разлоге због којих је регион, упркос традиционалним и новим изазовима, остао миран, са брзим економским развојем. На то су пресудно утицали: отварање, реформе и миран развој Кине, Јапана и осталих држава региона, дефинисање економског и трговинског развоја као главних приоритета земаља региона, немешање у туђа унутрашња државна питања и решавање спорова мирним путем, јачање субрегионалних безбедносних механизма и регионалне интеграције и стабилни америчко-кинески односи који су обезбедили заједничка добра за безбедност и развој. Као резултат ових процеса регион се данас доживљава као главни покретач светског економског

БУЏЕТ ОДБРАНЕ

Буџет за систем одбране Кине у 2012. години званично износи 670,72 милијарде јуана, односно 106,4 милијарди УСД, што је за око 11 посто већи износ у односу на претходну годину. Сматра се да је реални буџет одбране двоструко већи у односу на објављени, јер нису приказани сви неопходни елементи и то је кључни аргумент САД о нетранспарентности Кине у области модернизације оружане снаге.

Ради упоређивања, највећи буџет за систем одбране и даље има САД који за 2012. годину износи 645,7 милијарди УСД, што представља за 20 милијарди УСД већи буџет него збир наредних 13 националних буџета одбране у свету.

развоја, а Кина као доминантна сила у региону и шире.

Коегзистирање хладног рата са потенцијалним жариштима (корејско полуострво, Тајван), односно политичке подозривости са економском сарадњом (Кина–САД, Кина–Јапан), испреплетеност историјских спорова са актуелним (Кина–Јапан, Кореја–Јапан), као и постојање традиционалних са асиметричним претњама су заправо сумарни преглед безбедносних изазова региона. Услед постојећег неповерења између великих сила неопходна потпуна регионална интеграција потрајаће још доста времена. Регион тренутно ужива најдинамичнији економски развој, иако нека од потенцијалних жаришта све више изазивају забринутост у међународној заједници. Међутим, докле год велике силе успешно могу да брижљиво и рационално управљају својим односима, укупна стратегијска стабилност у региону ће се одржавати.

Војна стратегија Кине

Кина тежи националној одбрамбеној политици која је дефанзивна у својој основи. Оружане снаге бране земљу од спољне агресије и осигуравају укупну социјалну стабилност и мир. Стратешки задатак модернизације

друштва је изградња ефикасне националне одбране и одржавање светског мира и стабилности. Национални интереси су стабилност, суверенитет и територијални интегритет, национално уједињење, као и одржив економски и социјални развој.

У складу са таквом проценом глобалне безбедносне ситуације, основни циљеви војне стратегије дефинисани у *Белој књижи одбране* из 2010. године, су:

- Изградња интегрисаног система у заједничким операцијама, са нагласком на асиметричном ратовању (припрема за извођење заједничких здружених операција сва три вида са тежиштем на јачању способности одвраћања у реалним условима);

- Победа у локалном рату у условима примене информатичке технологије (приоритет који у фокусу има модернизацију Народноослободилачке армије Кине, промовисање јединственог развоја информационог ратовања, као и повећање иновација у војној теорији, технологији, организацији и управљању);

- Јачање стратегије са кинеским карактеристикама са акцентом на побољшање квалитета реформских процеса у научном и технолошком смислу;

- Спречавање избијања сукоба и ратова (повећање напора на поли-

НАЦИОНАЛНА БЕЗБЕДНОСТ

Кина наглашава пет суштинских интереса од значаја за националну безбедност.

Национална стабилност: одржати интерес мањина и социјално-економских разлика источних приобалних провинција и унутрашњости Кине у балансу.

Територијални интегритет: одлучно се супротставити независности Тибета, суверенитету Тајвана и спољним захтевима за територијалним уступцима у Јужном кинеском мору. **Развити одрживу економију:** смањити зависност од извоза и ојачати домаћу потрошњу, али такође и

реструктурирати енергетски систем од угља ка новијим енергетским ресурсима који не угрожавају природну околину.

Унапредити научно истраживање и развој у циљу подршке националној економији и Развијати хармонично друштво: уважавати све унутрашње различитости и специфичности, повећати транспарентност, смањити корупцију и наставити започете реформе у друштву.

Ове задатке ће решавати нова, пета генерација лидера, изабрана на 18. конгресу Комунистичке партије Кине.

тичком, економском и дипломатском плану са циљем спречавања регионалних конфликта и ратова);

– Стварање безбедносног окружења за успешан развој (применом стратегије и политике мирољубивог развоја, армија унапређује војне односе са оружаним снагама других држава, који не подразумевају стварање блокова, не подржавају сукобе и нису усмерени против треће стране. Кина учествује у мултинационалним операцијама Уједињених нација, сарађује у међународној борби против тероризма и пирата, као и у

операцијама отклањања последица природних катастрофа);

– Развој стратегије и тактике народног рата (кључна предност произилази из активног ослоња на народ).

Прихваћен је концепт свеобухватног приступа националној безбедности и уместо досадашње билатералне оријентације све више се пажња посвећује мултилатералном приступу. Посебан фокус је дат на имплементацију новог безбедносног концепта који је усмерен на „узајамно поверење, узајамну корист, јед-

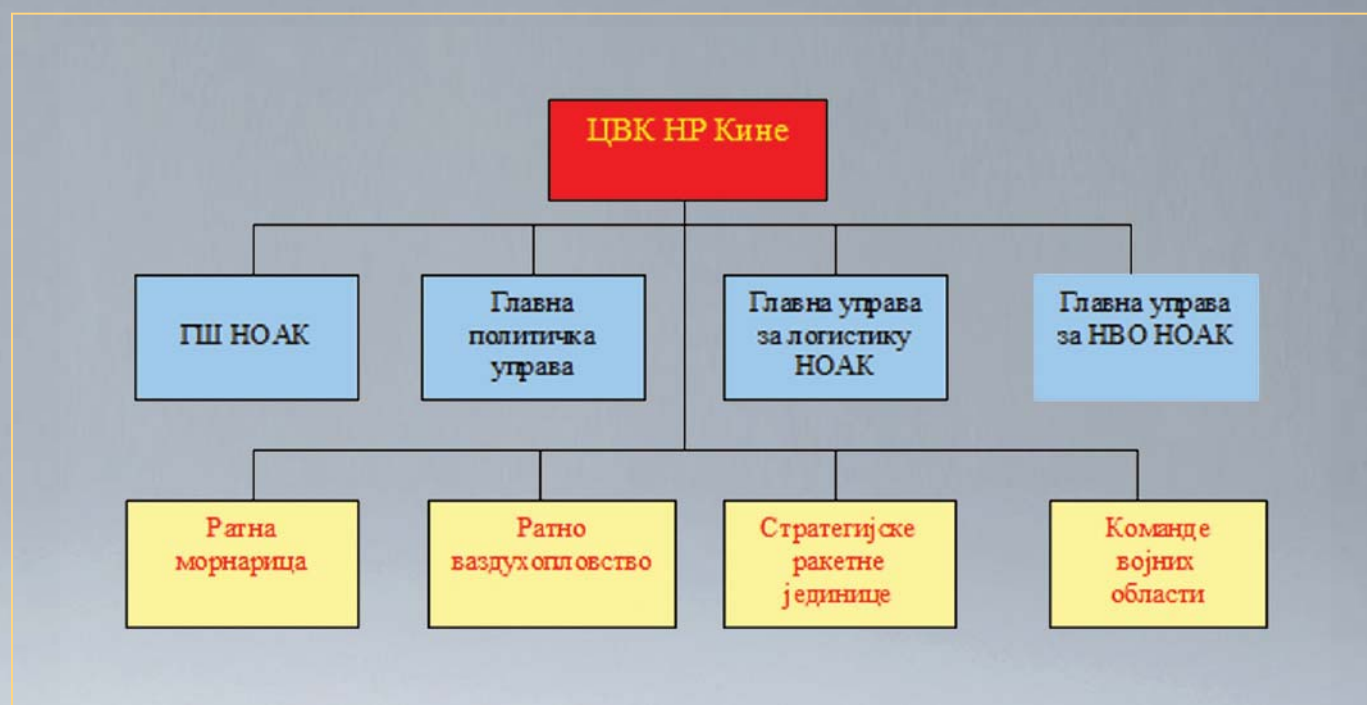
КИНЕСКА АРМИЈА

Кинеска армија има око 2,3 милиона припадника и организована је у три вида (Копнена војска, Ратно ваздухопловство и Ратна морнарица) и један самостални род (Стратегијске ракетне јединице). Војни рок траје две године и најчешће се реализује на територијалном принципу. Резервне снаге представљају значајну компоненту одбране и састоје се од резерве КоВ, РМ, РВ и СРЈ, док снаге милиције тренутно броје око осам милиона припадника.

Прва чета кинеских мировњака упућена је у Камбоџу 1992. године. Тренутно Кина учествује у 12 мировних операција УН са преко 2000 припадника, што је чини највећим контрибутором УН операција од свих сталних чланица Савета безбедности.

накост и сарадњу” и покушај да се изгради мирно и просперитетно окружење. Тежња ка општем развоју је у директној корелацији са мирним решавањем спорова и разлика са осталим великим силама, односно промовисању механизма регионалне безбедности.

Док је геостратешки и даље фокусирана на источну Азију, Кина ће стратешку пажњу све више усмеравати ка Западу. Овакав нови западни изглед може преобликовати кинеску геостратегијску визију као и евроазијски пејзаж. Одговор великих сила на убрзано позиционирање Кине као глобалне силе имаће велики утицај на њен унутрашњи

развој и њено „спољно” понашање. Међународна заједница са правом очекује од Кине да преузме већу одговорност на међународној сцени, али се у Пекингу очекује да подршка и помоћ буде двосмерна.

Унутрашњи ЕКОНОМСКИ ИЗАЗОВИ

Кина не представља земљу класичне западне демократије, мада се и поред декларативног опредељења за социјалистички систем са „кинеским карактеристикама” све више приближава тзв. једнопартијском капитализму који треба да доприне-се формирању новог модела при-

BRICS

У организацији BRICS су Бразил, Русија, Индија, Кина и Јужна Африка. Њихова претензија је даље освајање светског тржишта. На сваком од њихових самита кинеска страна даје своје виђење, ставове и предлоге за даљи рад. Такав активан допринос може се сагледати кроз утицај на глобалне економске токове, јачање сопствене позиције, праћење економског развоја осталих чланица (нарочито Индије), изналажење повољнијих опција за међусобну сарадњу и даљи просперитет државе. У ситуацији када светска економска криза има велики утицај на светско економско тржиште сигурно је да чланством у овој организацији Кина може обезбедити даљи економски развој у сарадњи са земљама које полако преузимају примат на светској економској сцени.

вредног раста, заснованог не само на извозу и инвестицијама, него и на већој домаћој тражњи и приватним предузећима. Овакав модел би знатно помогао у смањењу огромних трговинских суфицита Кине, који већ годинама изазивају бес Запада.

Након отварања према спољном свету, Кина је у последњих 30 година остварила велика достигнућа. Након престизања Италије, Француске, Велике Британије, Немачке и Јапана у последњој деценији, Кина је званично постала друга економска сила на свету. Највећи је произвођач 35 артикала на свету има више од 800 милиона корисника произвођача и купаца аутомобила на свету. Располаже са најдужом и најбржом железничком мрежом и највећи је кредитор САД.

Процене ММФ су више него охрабрујуће за наставак започетог економског пута, где се предвиђа да ће до 2020. Кина преузети водећу пози-

цију, а до 2030. године имати и дупло већи раст од САД.

Током последњих тридесет година просечни раст БДП је био 10 посто на годишњем нивоу, што је за последицу имало убрзану интеграцију Кине у глобални економски систем. Као резултат економског развоја и усвојеног економског модела, очекује се наставак привлачења страних директних инвестиција, али све то изазива и проблеме, јер су угрожени ресурси и околина, а због типа развоја и унутра-

шње штедне све је слабија домаћа потражња, што чини Кину зависном од извоза. С обзиром на чињеницу да земља није богата природним ресурсима, модел се мора променити. Извоз се мора успорити на рачун домаће потражње, јер је ризично да се држава ослања на страна тржишта и стране директне инвестиције. Постојећи економски модел почео је да посустаје због притиска да се плате повећају, као и због пада иностране тражње због глобалног успоравања.

Светска економска криза, која је у највећој мери погодила САД и земље Европске уније (ЕУ), има утицаја и на благо успоравање развоја кинеске економије. Међусобна повезаност тржишта се свакако одражава на степен реализације производње и способности светског тржишта за размену добара.

Предвиђања страних стручњака су да ће оваквим темпом Кина моћи да се развија у наредних 20 година.

Актуелни Безбедносни изазови

Најава председника Обаме о новој интегрисаној дипломатској, војној и економској политици САД од „Индијског потконтинента до североисточне Азије“, подстакнута је с циљем да САД преузму улогу лидера у региону Азије и Пацифика, успоставе противтежу и контролишу ситуацију у условима растућих претњи које су, са њиховог аспекта, производ убрзаног

развоја војних, технолошких и економских потенцијала Кине. САД ће из тог разлога задржати велике базе у Јапану и у Јужној Кореји, а ангажоваће додатне моринске, поморске и ваздухопловне снаге на територији северне Аустралије. Кина је веома забринута јер САД имају намеру да је „окруже“ и на тај начин угрозе њен утицај и привредни раст.

Примећује се и промењена политичка ситуација у региону, где неке земље (пре свих Вијетнам и Филипини)

желе веће америчко присуство и позивају САД да учествују у територијалном спору у Јужном кинеском мору, желећи да их виде као одбрамбени бедем против Кине.

Аустралија је најближи савезник САД у региону и пружа политичку и војно-логистичку подршку на ширем глобалном плану. Саставни је део мисије ISAF у Авганистану. Од завршетка Корејског рата, Аустралија остварује и значајно присуство у регионалним и осталим миротворним операцијама у свету (Сомалија, Руанда,

ШАНГАЈСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА САРАДЊУ

Кина је једна од земаља иницијатора оснивања Шангајске организације за сарадњу која је званично основана потписивањем декларације 15. јуна 2001. и у свом фокусу има унапређење стабилности и безбедносне сарадње држава чланица. Организација покрива 60 посто територије Евроазије, чини 25 посто становништва планете, 15 посто светског БДП, 8 посто резерви нафте и 31 посто резерви природног гаса.

Циљеви Шангајске организације су:

- борба против три основна проблема у региону – сепаратизма, екстремизма и тероризма,
- омогућавање даљег економског развоја између држава чланица,
- омогућавање даљег развоја сарадње у областима културе, образовања и енергетике,
- обезбеђивање регионални развоја.

Организације је заснована на пуној равноправности свих чланица, али је чињеница да Кина представља њеног лидера. Ова међународна организација има две кључне предности у односу на НАТО и Европску

унију. Заузима енергетски богат простор и потенцира локалну надлежност за решавање безбедносних проблема. И док у Пекингу на организацију гледају као на неку врсту капије ка огромном евроазијском тржишту, не излазећи при томе из утврђених безбедносних оквира, за Москву, која са опрезношћу прати убрзани економски раст многољудног суседа, приоритети остају традиционални: борба против тероризма, екстремизма и сепаратизма.

Оно што Шангајску организацију ставља у жижу интересовања јесте чињеница да су чланице ове организације, у ствари, земље које ће директно креирати скору будућност највећег дела наше планете. Убрзаним економским успоном, заснованим пре свега на отворености према најсавременијим технологијама и јефтиној радној снази, а чему ниједна западна економија, једноставно, не може да парира, земље Евроазије намећу се као незаобилазан играч. За почетак као „економски тигрови“, али ускоро, уколико се укаже потреба и као војне силе.

Камбоџа, Кипар, Нова Гвинеја, Источни Тимор.

Најаве јачања војне сарадње САД и Аустралије и размештање америчких војника у северној Аустралији потврђују опасност коју САД виде од економског и војног раста Кине, као и одређеност Вашингтона да, унапређује безбедносну сарадњу у региону.

Руска Федерација је изузетно активна и такође значајно утиче на регионалну безбедносну ситуацију. Тренутни добри билатерални односи са Кином мање су условљени заједничким вредностима, већ чињеницом да су кинески и руски интереси доминантно усмерени на друга места. Кина је забринута због раста сепаратистичких покрета и исламског тероризма у западној Кини, као и због потенцијалног сукоба са САД, посебно у погледу Тајвана и спорних острва у Јужном и Источном кинеском мору. Русија је суочена са тероризмом на северном Кавказу, новим позиционирањем у Европи, као и дефинисањем безбедносних односа са САД.

Централна Азија представља географски регион где се можда највише

РАНГ	ГЕОГРАФИЈА И ДЕМОГРАФИЈА		ЕКОНОМИЈА И ВОЈНА СНАГА		ЉУДСКИ РЕСУРСИ	
	ПОВРШИНА	ПОПУЛАЦИЈА	БДП	БУЏЕТ ОДБРАНЕ	НАУЧНА БАЗА	ИНДЕКС ЉУДСКОГ РАЗВОЈА
1.	РУСИЈА	КИНА	САД	САД	САД	ИСЛАНД
2.	КАНАДА	ИНДИЈА	КИНА	КИНА	ЈАПАН	НОРВЕШКА
3.	САД	САД	ЈАПАН	ВЕЛИКА БРИТАНИЈА	ВЕЛИКА БРИТАНИЈА	АУСТРАЛИЈА
4.	КИНА	ИНДОНЕЗИЈА	ИНДИЈА	ФРАНЦУСКА	НЕМАЧКА	КАНАДА
5.	БРАЗИЛ	БРАЗИЛ	НЕМАЧКА	РУСИЈА	КИНА	ИРСКА
6.	АУСТРАЛИЈА	ПАКИСТАН	ВЕЛИКА БРИТАНИЈА	НЕМАЧКА	ФРАНЦУСКА	ШВЕДСКА
7.	ИНДИЈА	БАНГЛАДЕШ	РУСИЈА	ЈАПАН	КАНАДА	ШВАЈЦАРСКА
8.	АРГЕНТИНА	РУСИЈА	ФРАНЦУСКА	САУДИЈСКА АРАБИЈА	ИТАЛИЈА	ЈАПАН
9.	КАЗАСХТАН	НИГЕРИЈА	БРАЗИЛ	ИТАЛИЈА	ШПАНИЈА	ХОЛАНДИЈА
10.	СУДАН	ЈАПАН	ИТАЛИЈА	БРАЗИЛ	ЈУЖНА КОРЕЈА	ФРАНЦУСКА

Табела показује како су државе у свету рангиране у односу на различите индикаторе способности, чиме се најбоље може увидети реални прогрес Кине. (Индекс људског развоја представља комбинацију животног века, едукације и стандарда живота грађана).

преклапају безбедносни интереси Русије и Кине. Иако се често такмиче за нове енергетске путеве снабдевања и комерцијалне шансе, владе двеју држава деле исту жељу да се ограничи потенцијална нестабилност у региону условљена етничким сепаратизмом у граничним појасевима две земље, који су подржани исламским фундаменталистичким покретима у централној Азији.

У источној Азији, Кина и Русија су забринуте за развој политичке, економске и војне ситуације на корејском полуострву са којим се обе граниче. Евидентна је њихова независна али паралелна политика према Северној Кореји, с тим да у погледу утицаја Кина има доста доминантнију улогу.

Наравно, постоји и одређени скептицизам са обе стране. У Москви се тешко прихвата чињеница да је позиција „млађег брата“ сада промењена, да је изгубљен статус супериорније војне силе и да постоји све видљивији дисбаланс у

трговинској размени. С друге стране, Кина се тешко носи са чињеницом да Индија још увек преферира стратешки однос са Русијом.

Односи између Кине и Европске уније имају узлазну путању након потписивања стратешког партнерства 2003. године. ЕУ је и највећи кинески трговински партнер. Тренутно не постоје веће фундаменталне разлике које оптерећују билатералне односе.

На целокупној територији Европе кинеска страна види источну Европу као најповољнију територију за започињање, односно даљи развој билатералне и економске сарадње. Као најповерљивијег и поузданог партнера, земљу са историјским и традиционално добрим пријатељским односима, Кина истиче Србију. Један од могућих разлога оваквог става може бити и тренутни статус наше државе која није члан ЕУ, НАТО нити неке друге организације која је у директној економској или политичко-војној конфронтацији са Кином.

Односи са Јапаном

Кина и Јапан су деценијама деловали као мирољубиви џинови, који своје место у свету граде економским успехом и дипломатијом. Међутим, спор око групе острва у Јужном кинеском мору показао је да старе ране нису залечене, а да је, уз уплитање САД које настоје да одрже доминантну позицију у региону, потенцијал за „сукоб“ између две азијске велесиле веома велик. Кина и Јапан су прошле године остварили међусобну размену у вредности од 345 милијарди долара, али су упркос томе, односи између две државе пали на најнижи ниво у последњих неколико деценија.

Тренутне потешкоће у билатералним односима су резултат јапанског једностраног нарушавања консензуса које су постигле раније генерације политичара остављајући питање суверенитета над острвима Диаоју (Јапанци га зову Сенкаку) да буде решавано касније, као и калкулацијом Јапана да унилатерално промени њихов статус. Иако је у питању група малих острва, на којима се не може населити већи

број становништва нити изградити значајнија инфраструктура, процењује се да се испод њих налазе велика природна налазишта нафте и земног гаса. Ниједна од страна у спору није извршила конкретна истраживања.

Руководство НР Кине је одлучно да нема компромиса по овом питању, али у циљу одржавања стабилности и мира у региону спремно је на заједничку експлоатацију ресурса.

Кина има још један повод за незадовољство. Амерички и јапански званичници су се недавно сагласили о постављању другог ракетног одбрамбеног система у Јапану, и иако је саопштено да се систем поставља ради “заштите” од Северне Кореје, права мета је много вероватније ограничавање кинеских ракетних способности. Кина има слабију морнарицу и од Јапана и од САД, што надокнађује широким спектром противбродских балистичких ракета, којима може да обезбеди доминантну поморску позицију у региону. Ракетни штит умањује тај адут Пекинга, у коме све више расте свест да је борба за превласт између Кине и САД у региону неминовна и да је већ у току.

У закључку се може рећи да ће Кина задржати највећи утицај у Азијско-пацифичком региону, али је јасно да она сама не може обезбедити развој дугорочног мира, стабилности и заједничког просперитета. Све земље региона морају да сарађују не само међусобно, него и са међународном заједницом у решавању различитих билатералних и мултилатералних питања.

Регион је комплексан са различитим националним карактеристикама, социјалним системима и степенима развоја. Концепт „5К” је основа за одржавање стабилности и мира, а то су комуникација (communication), координација (coordination), поверење (confidence), сарадња (cooperation) и мирољубива коегзистенција (peaceful coexistence). ■

ИСТРАЖИВАЊА У СВЕМИРУ

Иако је још увек у извесном застојку у односу на америчка и руска достигнућа у области истраживања у свемиру, Кина убрзано смањује разлику захваљујући модерним достигнућима и снажним научним, финансијским и развојним потенцијалима. Од 2003. она је трећа држава која врши истраживања у свемиру са људском посадом, 2008. реализован је први “ход” тајконаута (космонаута) у свемиру, док је 2010. покренута друга фаза испитивања Месеца. Кинески научници су истовремено усавршили и производњу сателита за комуникацију, које већ неко време испоручују и једном броју земаља у развоју. Успешно окончана мисија свемирске капсуле Шенџоу 8, током које је реализовано њено прислањање и припајање модулу Тиангонг 1 у орбити, означила је нову етапу и успешан наставак амбициозног кинеског програма истраживања у свемиру. Мисија Шенџоу 8 представља још један корак ка реализацији главног циља – успостављања свемирске станице налик на Међународну свемирску

станицу (ISS) и руски Мир, која ће Кини омогућити „широко истраживање свемира”. Након ове етапе, планирају се две мисије са људском посадом „Шенџоу 9” и „Шенџоу 10”, којом приликом је предвиђен боравак тајконаута у модулу Тијангонга у трајању од две седмице. Кина истовремено наставља и са развојем свог лунарног програма. Према неким најавама, планирано је слање возила за прикупљање узорака месечевог тла, а у локалним научним круговима се до краја ове деценије предвиђа и слање људске посаде на Месец.

Динамичан развој свемирских истраживања спољни критичари доводе у уску везу са јачањем војних потенцијала Кине. Највећи заговорници тзв. кинеске опасности, поред сталне критике кинеске нетранспарентности, упозоравају и да је кинески свемирски програм под пуним мониторингом кинеске армије и у функцији општег јачања војне моћи.

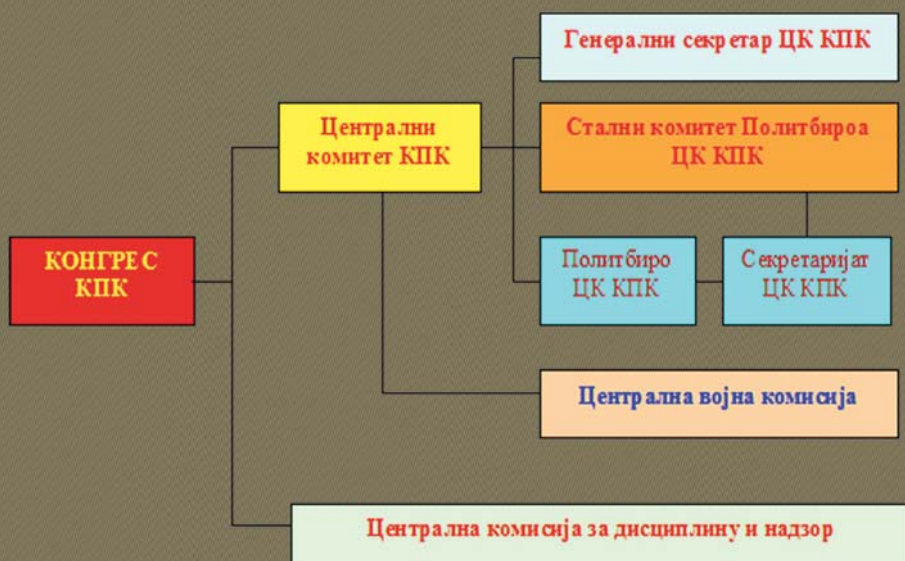

КОМУНИСТИЧКА ПАРТИЈА КИНЕ

Комунистичка партија Кине (КПК) је најмасовнија политичка организација у НР Кини и доминантна је политичка партија која фактички руководи том земљом.

Конгрес КПК је највише партијско тело и одржава се сваке пете године. Од 8. до 14. новембра у Пекингу одржан је 18. Конгрес, на коме је изабрано ново партијско руководство, усвојене су измене статута КПК, као и смернице будућег развоја земље под руководством те партије.

Нови сазив Политбироа ЦК КПК, као и до сада, броји 25 чланова, док је број чланова Сталног комитета Политбироа ЦК КПК смањен са девет на седам. За новог генералног секретара ЦК КПК изабран је Си Ђинпинг, који је одмах именован и за председника Централне војне комисије КПК.

Обележен Дан 250. ракетне бригаде

Празник слободног неба

Полагањем венаца на спомен-обележје палим припадницима током бомбардовања НАТО-а и свечаним дефилом јединица, обележен је Дан 250. ракетне бригаде – 24. новембар и јубилеј – 50 година од формирања јединице

На свечаности поводом 250. ракетне бригаде командант Ваздухопловства и противваздухопловне одбране генерал-мајор Ранко Живак рекао је да је 2012. година јубиларна по много чему и навео прославу 100 година српског војног ваздухопловства као и 50 година постојања 250. ракетне бригаде.

– Могу да кажем да смо ми срећна генерација која има прилику и могућност да обележи тако значајне јубилеје. То је велика част, али и велика обавеза. То је обавеза према генерацијама које ће доћи и наставити да изграђују наш вид и наше јединице – рекао је генерал Живак и додао да је формирање 250. ракет-

ног пука и увођење ракетних јединица био значајан корак у развоју вида ВиПВО.

– Дуг период развоја имао је жалост и врло тешке тренутке кроз које су прошли наша војска и наш народ. Оно што бих посебно истакао је чињеница да су наши људи увек, у најтежим тренуцима, били на висини задатка, како с аспекта патриотизма, тако и професионализма – рекао је командант генерал Живак.

Обраћајући се присутнима, командант 250. ракетне бригаде бригадни генерал Душко Жарковић напоменуо је да припадници те јединице током 50 година, с поносом следе речи првог команданта, пуковника Стевана Роглића, који је приликом формирања јединице нагласио да историја 250. ракетног пука треба да буде исписана напорима и пожртвованим радом војника и старешина, који несебично улажу у себе, али и њиховим оспособљавањем за извршавање задатака у противваздухопловној одбрани наше земље. Као таква јединица треба да послужи стварању традиција на којима ће васпитавати младе старешине.

– Управо те речи доказане су 1999. године у најтежим тренуцима

за јединицу и нашу земљу. Свих 78 дана бомбардовања, припадници ракетних јединица водили су херојску борбу против вишеструко надмоћнијег противника, испољавајући максимално пожртвовање, високу обученост и борбени морал. Они су били надахнуће и пример како се брани отаџбина, а сада већ историјско обарање невидљивог F-117A био је снажан подстицај целокупном становништву да издржи до краја. У извршавању задатака, нажалост, погинуло је 28 хероја – рекао је генерал Жарковић.

Након свечаног дефилеа јединице приказана је модернизација извршена на средствима ракетних система неба и куб.

Венце на спомен-обележје палим припадницима 250. ракетне бригаде који су животе дали за одбрану отаџбине положили су представници команди јединица, чланови породица, представници ратних састава, локалних власти и Српске православне цркве.

У име патријарха Иринеја, припадницима 250. ракетне бригаде празник је честитао владика Атанасије.

Уметнички програм, рецитовањем песама, употпуниле су глумице Јелена и Ивана Жигон. ■

С. АНЂЕЛКОВИЋ
Снимио Ј. МАМУЛА

Противпожарна заштита у Србији

Едукација и превентива – залог успеха

Људске жртве, огромна материјална штета и непроцењиве дуготрајне последице по животну околину, као последице овогодишњих пожара на отвореном, биле су упозорење да се на противпожарну заштиту мора много озбиљније гледати. Неопходно ју је кадровски ојачати, улагати значајнија финансијска средства за набавку савремених средстава и системски радити на едукацији школске омладине и грађана као једног од видова превентиве.

Прелиминарне процене говоре да је само ове године директна штета од шумских и пожара на отвореном простору у Србији око 50 милиона евра. Поред огромне материјалне штете и људских жртава пожарима је дугорочно нарушена животна средина са свим својим елементима.

Начелник Сектора за ванредне ситуације МУП-а Србије Предраг Марић истиче да су сви учесници у

Предраг Марић, начелник Сектора за ванредне ситуације МУП-а Србије

гашењу пожара показали висок степен одговорности и пожртвовање. Такође указује и на чињеницу да би резултати били још бољи, односно, последице мање, да смо као заједница боље опремљени одговарајућим средствима, пре свега за брзе интервенције у спречавању ширења шумских и пожара на отвореном простору.

Он упозорава и на недовољан број професионалног кадра и прецизира да је у ватрогасно-спасилачким структурама систематизовано 4.500 ватрогасаца-спасилаца, а попуњено само 3.000 радних места, што је још један од узрока изостанка адекватног одговора у раној фази пожара, када је најлакше

У ВАТРЕНОЈ СТИХИЈИ

У току 2012. године Србијом је харало 18.115 пожара на отвореном простору, при чему је горело 20.238 хектара шума, 8.549 хектара ливада и ниског растиња, 260 хектара воћњака и винограда и 162 хектара стрних усева. Истовремено, у ватреној стихији на отвореном простору страдало је 16 лица, а повређено 79.

Због екстремно високих температура и дугог сушног периода број великих шумских пожара је у драстичном порасту. Примера ради, 2007. године било је осам таквих пожара, 2011. години 14, а 2012. године, до септембра, чак 20. Оцену „велики шумски пожар“, иначе, кумулативно одређују његов обим, површина, материјална и нематеријална штета, број ангажованих учесника у гашењу, врста ангажоване технике и време гашења.

пожар локализовати, што као последицу има изузетно велике штете.

„Сектор за ванредне ситуације је предложио да се у што краћем року прими још 500 ватрогасаца-спасилаца“, каже начелник Марић и наглашава да је интересовање младих за то ризично и стресно занимање огромно, јер тренутно на отвореном конкурс за 120 места чека десет пута више кандидата.

„Примамо их у службу у групама и то оног тренутка када из буџета стигне одређена наменска сума новца. На основу систематизације ступају у радни однос у локалну средину, тамо где живе. Почетна плата је 34.000 динара, а имају бенефицирани стаж од четири месеца на годину дана“.

Како сматра Предраг Марић, упорос непроцењивог значаја ангажовања руских летелица, које већ трећу годину за редом сваког лета с нишког аеродрома „Константин Велики“ гасе пожаре по Србији, наша земља мора и сама да има сопствене техничке капацитете.

ПРИВРЕДНА АВИЈАЦИЈА

У Привредној авијацији ЈАТ истичу да значајније учешће њихове флоте у противпожарној заштити подразумева претходно дефинисање многобројних детаља – од законских, организацијских до техничких услова. Неопходно је дефинисати надлежности, израдити годишње планове дежурстава и дејствовања, уредити и опремити импровизирана летишта у близини локација потенцијалних пожара на неприступачним теренима, систем комуникација, те осмислити надокнаде летачком и тех-

ничком особљу. У том предузећу напомињу да су самофинансирајућа организација и да би њихова улога у противпожарној заштити морала да буде регулисана законом.

Та организација располаже флотом од 12 авиона типа ДРОМАДЕР ПЗЛ М18 који уз монтажање додатног уређаја могу да се користе и за гашење пожара. Капацитет њиховог резервоара је 1,5 тона воде.

Препоручују набавку најпопуларнијег авиона за гашење пожара

ЕРТРАКТОРА АТ-802 који има двоструко већи капацитет резервоара. Уградњом пловача може да слети на водену површину и за двадесетак секунди усади 3.000 литара воде и узлети.

У Сектору за ванредне ситуације сматрају да и авиони привредне авијације имају значајну улогу у противпожарној заштити – и у извиђању и у гашењу. Међутим, како је реч о привредном субјекту, за њихово ангажовање Влада Србије мора унапред да издвоји средства. Како то до сада није био случај, ангажују се повремено.

Он подсећа да на основу споразума Срп и Руске Федерације из 1996, који је обновљен 2009. године, летелице руског Министарства за ванредне ситуације учествују у локализовању великих пожара.

Сектор за ванредне ситуације тренутно располаже техником, средствима и опремом која ни по количини, ни по исправности, а нити специфичној намени не задовољава потребе за гашењем шумских и пожара на отвореном простору. Сектор тренутно има 47 возила специфичне намене, просечне старости 25 година, што никако није довољно.

„У предлогу буџета за 2013. годину опредељено је пет милиона евра који ће се делом употребити и за ремонт војних хеликоптера Ка-25 и Ка-28 који су сада експонати у Музеју ваздухопловства. Те летелице, које су иначе веома мало коришћене у својој првобитној, противподморничкој улози, после

ремонта биће по карактеристикама раме уз раме с руским Ка-32 који већ неколико година гасе пожаре по Србији и региону. Део новца биће употребљен и за ремонт и набавку неопходне опреме и за хеликоптере Ми-8 и Ми-17 наше војске који у ведру могу понети до 4,5 тона воде“, наводи Предраг Марић.

У буџету је такође опредељено и милион евра за ремонт и набавку одговарајуће противпожарне опреме и за полицијске хеликоптере.

„Уколико све буде ишло по плану, Србија ће наредну сезону пожара дочекати са укупно 14 хеликоптера спремних за гашење пожара, посебно у њиховој почетној фази, када је дејство најцељесходније. Тиме ћемо постати регионална сила, способни да помогнемо и суседима. Наравно да ове летелице, не могу у потпуности да замене велике руске авионе *Иљушин* и *Беријев* чији су капацитети резервоара за воду десетак пута већи, посебно у гашењу великих пожара у одмаклој фази. Имајући поменути чињенице у виду, као и сазнање да је цена савременог хеликоптера око 10-15 милиона евра, ова инвестиција у већ

САРАДЊА С ВОЈСКОМ

„Сарадња с Војском Србије значајно је унапређена ове године приликом гашења више великих шумских пожара. Реаговали су истовремено чим је од њих затражена помоћ, и ангажовањем хеликоптера и војника на терену“, наводи Предраг Марић.

У гашењу пожара на територији Чачка и подручју Таре дневно је ангажова-

вано око 200 припадника Војске и 16 моторних возила, док су локализовању великих шумских пожара поред људства и технике коришћени и хеликоптери.

„У наредном периоду очекујем значајно проширење сарадње, од заједничке разраде оперативних процедура на локалном нивоу па до координиране употребе људства, технике и хеликоптера“, каже начелник Сектора за ванредне ситуације.

Он сматра да ангажовање Војске и њено опремање одговарајућом опремом за реаговање у ванредним ситуацијама у први план ставља управо њену трећу мисију – помоћ становништву у случају елементарних непогода. Таква улога се последњих година више пута показала као значајна приликом гашења великих шумских пожара, те спасавања угрожених у поплавама и земљотресима.

постојеће летелице је потпуно оправдана и свој пуни значај показаће већ наредне године“, каже први човек Сектора за ванредне ситуације МУП-а Србије.

У гашењу пожара ове године ангажовани су сви расположиви капацитети Сектора и то дневно просечно око 700 ватрогасаца-спасилаца и 240 возила. У борби с ватреном стихијом велики допринос пружили су и припадници добровољних ватрогасних друштава, радници Србијашума и Националног парка Тара, Комунална полиција, ловачка удружења и мештани угрожених подручја.

Искуства из развијеног света показују да су едукација грађана и превентива темељи успешне противпожарне заштите.

„Када је реч о едукацији грађана као виду превенције Сектор је протеклих година покренуо две акција од којих је једна веома успешна“, напомиње Предраг Марић и објашњава да је ове године у сарадњи с ОЕБС-ом објављен породични приручник који на вео-

ма популаран начин, једноставним језиком, с пуно илустрација едукује грађане о понашању у случају ванредних догађаја.

„Нажалост, друга неуспешна, а много значајнија акција, коју смо покушали да спроведемо с Министарством просвете, била је да се у оквиру неког од постојећих предмета у основним школама уведе и образовање о понашању у ванредним ситуацијама. На изради пројекат ангажовали смо и САНУ“, каже он.

Сектор ће покушати да ту акцију реализује у наредној школској години. Такви програми се спроводе и у најразвијенијим земљама и показали су изванредне резултате. Уосталом, такви образовни програми били су део нашег образовног система пре више деценија.

Начелник Марић сматра да би у извиђању терена, као виду превентиве,

могле да се користе и беспилотне летелице, каквим је опремљена наша војска или балони, а један поседује и српска жандармерија. У развијеним земљама већ деценијама се у шумама на високим стубовима налазе аутоматски дојављивачи пожара.

„Једна од мера на смањењу броја пожара јесте и казнена политика“, истиче Предраг Марић и напомиње да данашња законска решења нису у сразмери с насталом штетом.

Сектор за ванредне ситуације у 2012. години поднео 748 кривичних пријава и захтева за покретање прекршајног поступка због спаљивања отпада органског порекла у складу с чланом 50. Закона о заштити од пожара. Без обзира на висину штете и људске жртве виновник пожара бива углавном новчано кажњен, а висина казне је од 50.000 динара до милион динара. ■

Новица АНДРИЋ

Центар за обуку у Сомбору

Увек

ПРВИ

Током шестогодишњег постојања, у сомборском Првом центру за обуку обучило се двадесет генерација, односно 11.097 војника. Оспособљено је и 935 кандидаткиња за војничке дужности, те 52 кандидата за професионалне војнике. Највећи број њих данас је у јединицама Војске Србије, а део је наставио школовање на Војној академији. Најбољи су и унапређени у старешинске чинове.

Војно стручно, морално и психофизичко оспособљавање војника на добровољном служењу војног рока, у складу са стандардима индивидуалне обучености, стварање услова за њихово укључивање у колективну обуку јединица Војске Србије, али и припрема за евентуалну професионалну војничку каријеру, јесу основни задаци Првог центра за обуку на северу Војводине.

Обука

У касарни „Аеродром“, на површини од око 770 хектара, на размеђи северновојвођанских градова Сомбор и Апатин, размештен је Први центар за обуку. Јединица за оспособљавање припадника Војске користи 23 полигона, вежбалишта и стрелишта.

Према речима потпуковника Лазара Остојића, команданта Центра, обука у њему је реална, безбедна, добро организована и у потпуности задовољава „3Е“ – ефикасност, јер испуњава потребе предвиђених задатака; ефикасност, јер обезбеђује најбоље коришћење ресурса и економичност, јер постиже најбољи учинак у односу на уложене финансије.

Недавно је Центар добио и тактички полигон дужине 990 метара, с различитим врстама ватрених, водених и других препрека, као и стазама које симулирају борбу у руралном, војвођанском амбијенту. На тај начин поштован је и принцип очигледности, то јест реалистичности обуке, која је, како истиче потпуковник Остојић, занимљива и захтевна.

У Првом центру задовољни су досадашњим одзивом војника на добровољно служење војног рока и наводе да центри Министарства одбране за локалну самоуправу веома добро селекују кандидате. У свакој генерацији „добровољаца“ у просеку има десет одсто жена, чија се обука не разликује од обуке војника.

– Умешност командовања огледа се у усклађивању захтева надређених и очекивања подређених. Заједно са припадницима јединице, увек настојим да успоставим такву равнотежу. Време пред нама поставља све више захтева, уз повећање критеријума и стандарда које морамо достићи. Због тога и „тражи“ новог човека, ругачији приступ и начин размишљања – наглашава командант Центра потпуковник Лазар Остојић.

Кадар

Основна индивидуална обука војника на добровољном служењу војног рока, која се изводи у Центру, траје месец и по, а обухвата стицање основних знања из пешадијског оружја, стројеве, тактичке и физичке обуке, морала и правила службе. После евалуације, део војника се наредних месец и по дана, у зависности од војноевиденционе специјалности, упућује на специјалистичку индивидуалну обуку.

Како наводи мајор Радован Миладиновић, командант батаљона за обуку, задовољство је радити са мотивисаним војницима који су се одлучили за добровољно служење војног рока. Стога се и старешине труде да им знања, у кратком року, пренесу што квалитетније.

Капетан Дејан Хркаловић, који је командир чете за обуку, додаје да се током обуке улаже доста напора у превазилажење недовољне физичке спремности војника по доласку у Центар, али и да се обостраним залагањем брзо достижу предвиђени стандарди.

Поред војника и војникања, у Првом центру за обуку оспособљава се и старешински кадар. Део официра и подофицира, који су се неколи-

ко година „калили“ и усавршавали у раду са војницима на добровољном служењу војног рока, распоређен је у саставе Специјалне бригаде, Гарде или у батаљон војне полиције.

Војникање

Ако у друштву још и постоје предрасуде о месту и улози жена у војсци, оне немају упориште у Првом центру. Суочавајући се с изазовима професије, војникање равноправно, „раме уз раме“ са колегама, уз помоћ и подршку искусних старешина, стичу основна и стручна војничка знања. Стасавају у поуздан војнички кадар и заузимају значајно место у борбеном строју јединица Војске Србије.

Међу војницима на добровољном служењу војног рока и кандидатима за професионалне војникање велики је број жена с високим и вишим образовањем, инжењерки различитих профила, професорки, правница... Њихови претпостављени тврде да су изузетно мотивисане за стицање војничких знања, вештина и навика.

Војникања Ивана Миленовић из Беле Цркве је инжењерка саобраћаја. Како каже, доласком на добровољно служење војног рока испуни-

ла је сан и обукла униформу. Желела је и да провери своје психичке и физичке могућности, као и да стекне нова пријатељства. Није се покајала, задовољила је очекивања. Пошто ускоро завршава добровољно служење војног рока, намерава да се опроба и у професионалном војничком позиву.

Прве командирске кораке у Првом центру за обуку недавно је започела пешадијска потпоручница Марија Јовић, из 133. класе Војне академије. Она каже да су знања која је стекла на Академији добра основа за наградњу искуствима из јединице. Спремна је да одговори свим изазовима које доноси официрска каријера. Не крије да је задовољна и јединицом и колегама са којима ради. Још није довољно добро упознала Сомбор, где живи као подстанарка са цимерком с Академије.

Подофицири

Одлучујућу улогу у обуци имају инструктори – подофицири. Према речима потпуковника Остојића, када се говори о оспособљавању у Центру су се определили за принцип „покажи, па тражи“. Такав модел захтева од непосредних извођача обуке, нарочито подофицира, висок ниво и стручних и методичких знања. Стога они и представљају стуб јединице, који и даље треба обогаћивати новим знањима и вештинама.

О подофицирском кору у Првом центру за обуку и својеврсној подршци командовању брине заставник прве класе Бранимир Лутров, главни подофицир у Команди Центра. Има двадесетшестогодишње командирско искуство – обављао је дужности од командира одељења војне полиције до референта општинских послова у батаљону, у Скопљу, Краљеву, Нишу, Сомбору. Углед и поверење међу претпостављенима, али и међу потчињенима, довели су га на „чело“ подофицирског кора.

У свакодневном раду настоји да буде доследан у захтевима, коректан у коминукацији, стручан и про-

фесионалан, што олакшава и убрзава преношење замисли и одлука команданта на све војнике, али упоредо с тим обезбеђује брзе и тачне повратне информације.

Како истиче заставник Лутров, једини проблем у раду, који за сада додатним напорима свих успешно превазилазе, представља недостатак првих подофицира у четама Центра, чиме у потпуности још није „заживео“ ланац подофицирске подршке.

Спорт

Захваљујући доброј инфраструктури касарне „Аеродром“, која се свакодневно одржава и дограђује, Први центар до сада је био домаћин низа спортских манифестација – првенства Војске Србије, више такмичења Команде за обуку и три пута међународне војне спортске манифестације у CISM полумаратону, као и Првог првенства Војске Србије у полумаратону.

СВЕЧАНОСТ ПОВОДОМ ДАНА ПРВОГ ЦЕНТРА ЗА ОБУКУ

У сомборској касарни „Аеродром“ свечаним стројем и дефилом јединица обележен је Дан Центра – 13. новембар.

Припадници Центра обележавају свој празник у знак сећања на дан када је 2006. године формиран Центар и када је 1918. године, након пробоја Солунског фронта и победоносног похода српске војске, у Сомбор ушла претходница – одред Војске Краљевине Србије, предвођен мајором Николом Илићем Бајком.

Командант потпуковник Лазар Остојић истакао је да Центар има примарну обавезу да буде оперативно и функционално способан да одговори свим садашњим и будућим изазовима, претњама и ризицима, односно да успешно и професионално изврши додељене мисије и задатке.

Поред војнострукних садржаја, посебна пажња посвећује се физичкој обуци војника на добровољном служењу војног рока и развоју спорта у јединици. Стога се спортисти и спортске екипе Центра често пењу на победничка постоља, а витрине „пуне“ пехарима и медаљама.

Како наводи капетан Дубравко Марић, референт за снабдевање у Команди Центра, вишеструки шампион наше војске у војном вишебоју и селектор војне репрезентације у пентатлону, спортски полигони касарне „Аеродром“, међу којима је и једини полигон у Војсци за војни пентатлон, омогућавају квалитетне припреме спортиста.

У оквиру трим-кабинета адаптирана је и опремљена сала за борилачке вештине. У њој се, под стручним надзором мајстора аикида, џудоа, бразилске џиу-џице и каратеа,

увежбавају сви војници који то желе. Центар такође има и стрелиште за гађање из пиштоља.

Визија

Први центар за обуку био је недавно домаћин учесницима сложене и комплексне вежбе „Штит 02“, током које се изводила евалуација декларисаних снага Војске Србије за учешће у мултинационалним операцијама. Истовремено је у Центру реализован и 25. курс за евалуаторе по OSS концепту, уз учешће припадника страних оружаних снага из 18 земаља. Јединица је потврдила да има услове и располаже потенцијалима за организовање међународних војних вежби.

У оквиру касарне налази се и аеродромска писта, дужине 1.800 метара, а у круг „Аеродрома“ улази и крак железничке пруге с утоварно-истоварном рампом. Јужним делом касарна се граничи са каналом

Дунав–Тиса–Дунав, а на десетак километара од ње, у Апатину, изграђени су савремена лука и пристан на Дунаву. Ови елементи јесу погодности када се размишља о томе да касарна „Аеродром“ прерасте у својеврсну војну базу, о чему одлучују надлежне државне институције. На основу презентационог документа, у оквиру Програма *Партнерство за мир*, Први центар за обуку маркиран је као потенцијални регионални центар за обуку учесника у мировним операцијама, капацитета до 2.000 војника.

Сомборски центар за обуку се данас, захваљујући кадровским и инфраструктурним потенцијалима, убраја међу најквалитетније саставе Команде за обуку, у којима се успешно реализује и обука војника на добровољном служењу војног рока и обука кандидата за професионалне војнике, као и обука активне и пасивне резерве српске војске. ■

Будимир М. ПОПАДИЋ

Вежба „Слободно небо“

У Центру за обуку путем симулација (ЦОПС) Генералштаба Војске Србије одржана је вежба команде 204. ваздухопловне бригаде, подржана рачунарским симулацијама

„Слободно небо 2012“ је шеста вежба реализована у ЦОПС-у, четврта у овој години, а прва коју изводи једна команда вида Ваздухопловства и противваздухопловне одбране.

Команда ВиПВО је са тимом из ЦОПС-а у протеклих шест месеци планирала и припремала вежбу. Њен циљ је обука вежбајуће команде и командног кадра у планирању и извођењу ваздухопловне операције.

Вежба је подељена у две етапе. У првој је успостављена организација и непосредна припрема свих елемената на вежби, а у другој вежбајућа команда је решавала конкретне задатке у виртуелној ваздухопловној операцији.

Увежбавањем је руководио потпуковник Саша Мијаиловић, начелник Одељења за обуку Команде ВиПВО, а његов заменик био је мајор Саша Ацић из ЦОПС-а. ■

Предавање о здравој исхрани и болестима зависности

Припадници Гарде и Команде за обуку присуствовали су предавањима о здравој исхрани и превенцији болести зависности.

Нас скупу су говорили дијетолог др Тамара Мраовић са Војномедицинске академије, др Саша Плећевић, творац програма „Доктор Филгуд“, кардиолог др Нада Мацура, портпарол Хитне помоћи и неуропсихијатар др Весна Бућан из Војномедицинске академије. ■

„Јесен 2012“

Показна вежба слушалаца 3. класе за резервне официре санитетске и ветеринарске службе на добровољном служењу војног рока „Јесен 2012“ одржана је на Војномедицинској академији.

У реализацији вежбе двадесет једном лекару и стоматологу и седморици ветеринара, поред наставника Медицинског факултета ВМА Универзитета одбране, помагали су кадети треће године Медицинског факултета ВМА, који су били у улози маркираната. Командант логоровања и показне вежбе био је потпуковник проф. др Милан Петронијевић.

Тема је била здравствена подршка одреда Војске Србије у мировној мисији УН, а циљ да слушаоци провере стечена знања и стекну нова знања и искуства у руковођењу и командовању санитетским и ветеринарским јединицама у мировним операцијама УН. ■

М. Ш.

Помоћ цивилном становништву

Командант Мешовите артиљеријске бригаде пуковник Звонко Стојковић и председник нишке градске општине Црвени крст Дарко Булатовић обишли су радове на уређењу Хумског потока, које заједнички изводе припадници артиљеријске бригаде, примаоци социјалне помоћи у општини Црвени крст и волонтери. Нерегулисани и набујали Хумски поток, сваке јесени и зиме, доноси житељима овог нишког насеља велике проблеме услед изливања.

– Циљ ове заједничке акције са општином Црвени крст је да се на неколико локација уреди животна средина и обезбеде бољи услови за живот – рекао је пуковник Стојковић. ■

З. М.

Војни лекар у панчевачком и зајечарском гарнизону

У оквиру пројекта цивилно војне сарадње и у сарадњи са органима локалних самоуправа, домовима здравља и Црвеним крстом, припадници команди за развој Банатске и Тимочке бригаде, реализовали су неколико акција у циљу пружања лекарске и ветеринарске помоћи сеоском становништву у околини Панчева и Зрењанина.

Медицински тим команде за развој Банатске бригаде реализовао је акцију у селима Добричево, Калуђерово, Дужине, Шурјан, Вишњићево и Купиник.

У селу Бачевица у општини Бољеваци селима Ковилово и Смедовац у општини Неготин, акцију су реализовали припадници Команде за развој Тимочке бригаде. ■

Пише
Александар РАДИЋ

Влада Руске
Федерације
растргнута је
између два
супротстављена
интереса – да
стави потребе
модернизације
изнад потреба
војне индустрије и
да истовремено
сачува неке
брендове из
прошлости

Борба за опстанак

Први потпредседник владе задужен за војну индустрију Дмитриј Рогозин има на столу неугодан предмет под именом Калашњиков. Концерн „Ижмаш“ из Ижевска, који дуже од шездесет година производи аутоматске пушке система „калашњиков“ пролетос је банкротирао.

Али, нестанак произвођача најраширенијег оружја данашњице, Русија због престижа, поштовања традиције, али и будућности индустрије - не може да дозволи. Зато свежа информација из Москве каже да је председник Владимир Путин одобрио предлог Рогозина да се обједине два велика предузећа, „Ижмаш“ и „Ижмех“ у једно под именом Калашњикова, које ће, уз финансијску подршку државе, наставити с радом.

Иако руска влада и посебно Министарство одбране у последњих пар године не показују емоције према нагомиланим тешкоћама војне индустрије и траже нове производе као услов за уговоре, у случају Калашњиков очигледно се штити бренд.

У име спаса имена Калашњиков, у једно предузеће ујединиће се „Ижмаш“ који ће бити извучен из стечаја и „Ижмех“, произвођач инструмената, медицинске технике, пиштоља и разног спортског оружја. Мање славно предузеће обезбедиће преживљавање посрнулог концерна, специјализованог за производњу пешадијског наоружања.

Порука новом предузећу врло је јасна - снађите се и не рачунајте на велике наруџбине министарстава силе. Свим снагама се баците на производњу спортског и ловачког оружја за светско цивилно тржиште.

У позадини проблема са предузећем које спасава руска влада је презасићеност

тржишта и истовремено велики технолошки заостатак руских произвођача. Аутоматске пушке „калашњиков“ биле су изузетно вредна извозна референца још од раних педесетих година, али нису правовремено примењене нове идеје и воља да се пројектује савремени наследник славног АК. Живело се од старе славе, а наводно нови модели „калашњикова“ били су углавном естетски дотеране аутоматске пушке које су све важне елементе у потпуности наследиле од

сировог, али ефикасног АК.

Суочавање са новим технолошким и економским захтевима сломило је знатан број некада моћних произвођачких имена, посебно у државама источне Европе.

У Русији, знатан део капацитета војне индустрије био је замрзнут у периоду транзиције и тек у последњих две-три године руске власти отворено се суочавају

са проблемом како помирити потребу да руска армија дође до савременог оружја по прихватљивим ценама и захтева индустрије да се обезбеди пласман застарелих и прескупих производа. Генерали желе да се проблем реши по „кратком поступку“ - прекидом наруџбина и преусмеравањем на увоз, ако нема домаћег одговарајућег производа, али Влада покушава да заштити брендове и раднике.

Не ради се о једноставном задатку, јер предузећа која траже помоћ нису се показала вештим да се прилагоде захтевима корисника. То се догодило „Ижмашу“ који је управо сада, када се одлучује о судбини бренда, понудио као новог решење модернизовани „калашњиков“ и наводно знатно усавршену аутоматску пушку АК-12. ■

Знатан део капацитета војне индустрије био је замрзнут у периоду транзиције и тек у последњих две-три године руске власти отворено се суочавају са проблемом како помирити потребу да руска армија дође до савременог оружја по прихватљивим ценама и захтева индустрије да се обезбеди пласман застарелих и прескупих производа.

Добитници награде
„Драгојло Дудић”

Признања српском војном санитету

На 41. конкурсy Фондације „Драгојло Дудић” прву награду у области публицистике добио је рад „Балкански ратови 1912–1913 – Рад српског војног санитета” проф. др Александра Недока, а посебно признање припало је зборнику радова „Српски војни санитет у балканским ратовима”, који су приредили генерали др Бранислав Поповић и др Вељко Тодоровић. Књиге је објавио Медија центар „Одбрана”.

У Скупштини Србије у Београду недавно су уручене традиционалне награде на књижевно-публицистичком конкурсy „Драгојло Дудић” за 2012. годину, који већ деценијама организује и спроводи СУБНОР Србије. Скуп је отворио, а награде и похвале уручио председник Републичког одбора СУБНОР-а проф. др Миодраг Зечевић.

Прва награда из области публицистике додељена је за дело „Балкански ратови 1912–1913 – Рад српског војног санитета” аутора проф. др Александра Недока. Посебно признање добио је зборник радова 17 аутора, „Српски војни санитет у балканским ратовима”, који је изложен и на истоименом скупу одржаном у ВМА поводом стогодишњице почетак борбе за ослобођење Балкана од османлијског ропства. Радове су приредили генерали у пензији др Бранислав Поповић и др Вељко Тодоровић. Те књиге објавио је Медија центар „Одбрана”.

Образлажући дело професора др Недока, председник жирија за публицистику др Мирољуб Васић је рекао:

– Првонаграђени рад, а то је сада већ објављена књига, представља веома вредан научни прилог о организацији, раду и односу српског војног санитета у балканским

ратовима. Она садржи богатство података који дочаравају прилике у којима се рат водио, снагу и организацију санитета, као и поуке и поруке које сведоче о томе да је српска медицина у тим ратовима била успешна и хумана. Посебна вредност рада, богатство извора и литературе, мноштво прилога и ратних фотографија представља трајан и вредан прилог обележавању стогодишњице балканских ратова и посвећена је знаним и незнаним јунацима погинулим и преживелим. Такође је прилог историји српског народа и култури сећања на ту славну прошлост, коју карактерише снажан узлет српске државотворне идеје.

Другу награду из области публицистике добио је Јован Радовановић из Новог Београда, а трећу Милош Милиновић из Бањалуке.

Лауреати награда из књижевности су др Каја Панчић Миленковић из Пирота, проф. др Бранислав Голднер из Перлеза и проф. др Славољуб Обрадовић из Ниша. Такође, похваљени су рукописи седам аутора из књижевности и публицистике.

У име награђених и похваљених захвалио је проф. др Александар Недок. Он је истакао да је за њега био симболичан тренутак кад је сазнао како је добитник награде „Драгојло Дудић” јер је пишући књигу, која се заснива на архивским документима, имао у рукама свеску искрзану, искидану и потамнелу од старости, а која је исписана руком болничарског поднаредника болничарске чете Дринске дивизије првог позива Драгојла Дудића.

– Тим који је радио на историји санитета у балканским ратовима желео је да покаже шта је урадио мали број лекара – 296, колико их је учествовало у збрињавању повређених и оболелих и око 250 страних лекара који су из Европе дошли да помогну српском народу у његовој борби за ослобођење. Ми смо, такође, хтели да покажемо колико је санитет српске војске поштовао и Хипократову заклетву и женевске конвенције јер је подједнако лечио и српске војнике и турске и бугарске рањенике.

Недок је посебно захвалио Медицинској академији Српског лекарског друштва, која је била уз њих током пројекта који траје од 2006. године, као и Управи за здравство Министарства одбране.

Председник Фондације „Драгојло Дудић” пуковник у пензији и главни уредник „Борца” Иван Матовић прогласио је нови конкурс за 2013. годину и 42. издање традиционалног надметања „Драгојло Дудић”. Он је истакао да се до сада на конкурсe Фондације одазвало 2.383 стваралаца и да је изнедрила више од 500 књига. ■

М. ШВЕДИЋ

Врхунац домаће авио индустрије

Књига Александра Радића
„Орао – поглед из југословенског угла“,
коју је издао Медија центар „Одбрана“,
најкомплетнија је монографија о чувеном
авиону, производу домаће авио
индустрије

На представљању књиге у Дому војске говорили су рецензенти генерал-мајор Ранко Живак, командант Ваздухопловства и ПВО, генерал-пуковник у пензији др Златко Рендулић и аутор.

Богато илустрована, уз мноштво података до којих је аутор дошао преданим истраживачким радом, монографија детаљно осветљава настанак, развој и намену „орла“, једног од најзначајнијих авиона југословенске авио-индустрије после Другог светског рата. Неке од фотографија, којима књига обилује, први пут су објављене.

Аутор књиге, војни аналитичар Александар Радић, истакао је да је писање оваквог штива видео као свој задатак, баш као што је „орао“ имао предвиђену намену коју је остваривао током деценија. Он је посведочио да књига не скрива податке и не покушава да манипулише чињеницама, а да је морала да настане да би се нашој стручној али и широј јавности показало какве све проблеме има земља у потрази за извором технологија, начина решавања проблема који се намећу покретањем амбициозних пројеката, као што је „орао“.

– Изворима података нисам у зубе гледао, уз услов да су информације проверене – рекао је Александар Радић, уз опаску да, поготово кад је реч о производњи тог авиона, има места за допуну грађе. Упркос томе што раније, како је рекао, није видео неку велику будућност за „орла“, сада мисли да постоји шанса да авион има и нови живот, уз неке друге авионе наше ваздухопловне индустрије.

Говорећи о својим искуствима са „орлом“, на коме лети

ОЧАРАНОСТ „ОРЛОМ“

„Орао“ је за мене увек био посебан авион. Носим многа сећања на ову летелицу, па се та емоција, упркос доминантно заступљеној информативној грађи, у књизи осећа – рекао је аутор Александар Радић и додао да је писање започео још као средњошколац, пре двадесет година, када је био очаран свим оним што је „орао“ у то време значео.

од 1989. године, командант Ваздухопловства и ПВО генерал-мајор Ранко Живак рекао је да је од почетка било речи о изузетно сложеном и успешном пројекту, који је био снажни замајак домаћој ваздухопловној индустрији, који је све у систему натерао да раде много озбиљније.

– Нажалост, морам то тако рећи, „орао“ је остао врхунац домаће ваздухопловне индустрије, који после 30 година није превазиђен, али је јасно да за њега има места и у будућности јер почива на нашој памети, па с разлогом представља окосницу српског ваздухопловства – истакао је генерал Живак.

Генерал-пуковник у пензији др Златко Рендулић, од кога се очекивало да формулише пројектни задатак за настанак новог авиона, имао је веома важну улогу у процесу рађања „орла“. Он је врло интересантно говорио о том времену, дилемама и узорима за ову летелицу, као и о основним карактеристикама и намени авиона о коме ће, посведочили су сви саговорници, упркос богатој грађи представљене монографије, бити још исписаних страница. ■

В. ВЈЕШТИЋ
Снимио Ј. МАМУЛА

Књига о народном хероју Стевану Филиповићу

Фотографија
која је
обишла свет

Тренутак када партизански командант стегнутим песницама подигнутим у вис пркоси окупаторима, а народ позива на борбу до победе, снимила је седамнаестогодишња Слободанка Васић

Ове године навршило се седам деценија од када су немачки завојевачи на вешалима усмртили неустрашивог јунака Народнослободилачког рата Стевана (Стипана) Филиповића, коме је народ за живота дао надимак Колубарац. Подаци о легендарном борцу, све до

недавно, били су разасути у неколико архива, у десетинама књига и стотинама листова различите периодике.

Супружници Мирјана Белић Корочкин Давидовић и Радивоје Давидовић готово три деценије истраживали су и проверавали сваку чињеницу о хероју који је задивио слободољубиви свет, преточивши ту обимну грађу у књигу „Стеван Филиповић – истина о историјској фотографији“.

Тим делом први пут, на једном месту, сабрана су и хронолошки повезана досадашња сазнања о животном путу радничког трибуна и партизанског команданта. Захваљујући истраживачком жару аутора књиге решена је и вишедеценијска енигма о томе ко је снимио фотографију која је обишла свет, на којој се види храбро држање, пркос, одлучност и понос револуционара. Експертиза др Ђорђа Одановића, професора Академије уметности у Новом Саду, доказала је

да је аутор Слободанка Васић, која је 1942. године радила као калфа у познатој фотографској радњи Косаре Антић у Ваљеву.

Филиповићеве стегнуте песнице, непосредно пред вешање, остале су симбол отпора и храброг држања наших народа у борби против фашизма. Та фотографија представља оличење борбеног морала учесника Народнослободилачког рата и револуције. Снимак тог историјског тренутка налази се у већини књига које се односе на период Другог светског рата и у згради Уједињених нација у Њујорку.

ВЕЧЕ ПОСВЕЂЕНО ЈУНАКУ

У Медија центру „Одбрана“ представљена је књига „Стеван Филиповић – истина о историјској фотографији“ новинара Мирјане Белић Корочкин Давидовић и Радивоја Давидовића. О том вредном историјско-публицистичком делу говорили су др Венцеслав Глишић, Ђорђе Одановић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду, директор издавачке куће „Чигоја штампа“ Жарко Чигоја и аутори.

Приказан је и документарни филм „Металац“, снимљен 1961. године у продукцији београдског „Дунав филма“, чија је тема Филиповићево јуначко држање.

У уметничком делу програма наступила је виолиниста Татјана Олујић, која је уз пратњу пијанисте Даринке Пауновић извела дела Петра Иљича Чајковског и Пабла Сарасате. Одломке из књиге читао је глумец Милан Михаиловић – Цаци.

Према истраживању аутора књиге, седамнаестогодишња Слободанка Васић после серије снимљених фотографија на лицу места, развила је филм и израдила фотографије, а власници радње изложили су их у излогу. Народ, окупљен на тргу, тискао се пред излогом, куповао фотографије, што није промакло немачким официрима. Наоружана патрола запленила је фотографије и филм. Сведочанство за историју сачувано је управо захваљујући онима који су откупили део израђених фотографија.

Књига садржи биографију Стевана Филиповића, детаљне акција и борби у којима је учествовао, хапшење, стравична мучења, држање пред целатима и чин стрељања. Рукопис је проткан сећањима јуначких сабораца, оригиналним документима и фотографијама, садржи хронологију, чланке и регистар личних имена. Дело је писано јасним језиком и стилем, пленећи занимљивим насловима целина и међунасловима.

Фондација „Драгојло Дудић“ наградила је овај рукопис, оценивши га као „стваралачки допринос неговању слободарских и револуционарних традиција у Републици Србији“.

З. ПЕШИЋ

Изложба у Дому војске у Београду

БЛИСКО СРЦУ

Изложба у Малој галерији Дома Војске Србије плод је сарадње Медија центра „Одбрана“ и невладине организације „Балканска арт иницијатива“

Аутори изложбе „Блиско срцу“ су Миленко Јанковић, оснивач, носилац и главни координатор пројекта и његова супруга Гордана Савић, извршни директор пројекта. Поставка обухвата дела 33 уметника који припадају хипер реализму, правцу који почива на заборављеним тајнама старих мајстора.

Према речима Гордане Савић, дела су до сада излагана девет пута у Србији, а Миленко Јанковић истиче да је изложба, где год да је била постављена, донела патриотски дух, осећање узвишености, и вратила је самопоштовање и веру у оно што имамо.

Драган Јовановић Данилов, ликовни критичар и аутор текста за каталог, објаснио је да је изложба слика „Блиско срцу“ органски наставак изложбе „Фигурација, традиција, нација“, коју је организација „Бартија“ (Балканска арт-иницијатива) организовала у Дому Војске Србије у Београду, у новембру 2010. године.

– И на овој изложби заступљено је 33 уметника који су пронашли при-

бежиште у класичном начину сликања, вековима богаћеног, и повратку традицији коју источни и западни езотерици одређују као место одакле ново сија оплемењеним сјајем. У питању су уметници који посвећено узоравају стару, поуздану, реалистичку њиву, рекао је критичар и додао да су се у поплави ликовне ружноће и просташтва који гутају свет, уметници представљени на изложби окренули занату, баштини и лепом – рекао је Данилов.

Изложбу је отворио Гвозден Ђолић, директор Музеја вина и виноградарства Александровац, истакавши захвалност што су аутори поставке ту изложбу представили жупским виноградарима током 2012. године.

Посебну чар изложби дају сликари српске дијаспоре које су организатори уврстили у поставку. Тиме је деловање „Бартија“ попримило облик својеврсне културне мисије, јер је свих девет изложби представљало културне догађаје у мањим срединама. ■

Н. ДРАЖОВИЋ

КАЗИВАЊЕ О ХУМАНОСТИ

57

У издању „Веларте“ изашла је из штампе књига „Корени мог стабла“ аутора проф. др Вујадина Татића, пуковника у пензији, до пре неколико година начелник Завода за патологију и судску медицину Војномедицинске академије.

Реч је о делу мемоарског типа које представља својеврсну историју нашег војног санитета, са нагласком на напоре медицинског особља током сукоба на просторима СФРЈ и у одбрани земље 1999. године.

Татићево сведочанство сеже у време Другог светског рата, преко обнове земље, све до данашњих дана. Он понајвише слика немаштину у време обнове земље, из које су стасавале генерације честитих људи и изузетних стручњака.

Током дуге и успешне каријере професор Татић био је ментор 87 магистарских и докторских радова одбрањених на Војномедицинској академији и медицинским факултетима у Београду, Новом Саду и Бањалуци. Млађе колеге га и сада с времена на време консултују при компликованим медицинским случајевима.

Вујадин Татић објавио је више од 20 уџбеника и књига и 350 научних радова у најпрестижнијим домаћим и страним часописима. ■

3. П.

Рат за Слободу

После склапања савеза, чији је првенствени циљ било ослобађање полуострва од вишевековне османлијске окупације, српска, бугарска, грчка и црногорска војска су, свака по свом нахођењу и ратном плану, кренуле у сусрет турској армади

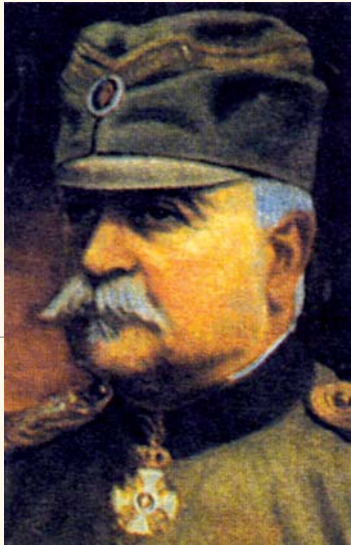
Пошто нису имали заједнички план за рат против Турске, савезници су дејствовали на посебним војиштима, без чврсте оперативне везе и координације, према својим засебним плановима, што је Турцима знатно олакшало ситуацију. Укупне снаге балканских држава износиле су око 578.000 људи, ангажованих на три одвојена простора: Бугари су кренули према Тракији и Цариграду, Грци према Македонији и Епиру, а Црногорци и Срби према Санџаку, Албанији и Македонији.

Висока патриотска свест војника и старешина, велика популарност рата против Турске и добро обављене припреме омогућили су да се мобилизација у Србији обави брзо, уредно и плански. На зборна места јавило се и око 20.000 добровољаца, од којих су формиран прекобројни пукови. У оно време говорило се „оде војска на границу“, а не „иде војска у рат“. На мобилизацијска места нису долазили само војни обвезници, већ и целокупне њихове фамилије. „Отац је испраћао сина, деда унука и сина, син и унук су испраћали оца и деда... жене су испраћале своје мужеве, очеве, синове, унуке... Ни трага од лелека и јаука“, забележио је хроничар. Старији људи, поучени тешким

искуствима из прошлости, говорили су да је Турска велика и моћна царевина, добро наоружана, да рат са њом неће бити лак, да ће дуго трајати, док су млађи веровали да ће „рат брзо бити готов“.

Развој снага

Концентрација српске војске отпочела је 7. октобра увече, дан пре него што ће Црна Гора објавити рат Турској. Упоредо с концентрацијом извршен је и стратегијски развој снага. Прва армија (командант престолонаследник Александар са 126.000 људи) груписана је у рејону Врања. Њен задатак је био да наступи правцем Врање–Куманово–Овче поље и „туче главне турске снаге на Вардарском војишту“. Друга армија (командант генерал Степа Степановић, са око 60.000 људи) налазила се у рејону Ћустендил–Дупница, са задатком да наступи правцем Крива Паланка–Кратово–Овче поље и „дејствује на десни бок главних турских снага“. Трећа армија (командант генерал Божидар Јанковић, са око 63.000 људи) чији је задатак био да наступа преко Косова и „дејствује у леви бок турских снага“, подељена је у две групе. Топличка група распоређена је према Преполцу и Мердарима, а Медвеђска у рејону Медвеђе и Тупалског виси. Ибарска војска (с генералом Михаилом Живковићем на челу 23.000 људи)

Војвода Сћеја Сћејановић   Божидар Јанковић

УМЕСТО НАПАДА – ОДБРАНА

Главне снаге српске војске на почетку Првог светског рата сачињавале су три армије, сврстане у три оперативне групе, са око 281 хиљадом људи и 400 топова. Прва армија, као најснажнија, имала је 130 хиљада људи и 154 топа, док су Друга и Трећа имале 150 хиљада људи и 252 топа. Било је замишљено да удар с фронта, на простору између Скопља и Велеса, изврши централна група, односно Прва армија, док би Друга и Трећа обухватиле крила турске војске. Резерву су представљале јединице Ибарске војске и Јаворске бригаде са укупно 37 хиљада људи и 144 топа.

Ратни план српске Врховне команде, односно краља Петра Првог, као врховног команданта, и генерала Радомира Путника, начелника Генералштаба, био је да српска војска наступи офанзивно. Господари рата изрежирали су, међутим, нешто сасвим друго. Турци су, форсираним маршем и одлучном офанзивом, наметнули одсудну битку на Кумановском пољу. Тако је, уместо да нападне, српска војска била принуђена да се брани.

прикупљена је у рејону Рашке, са задатком да наступи према Новом Пазару и Косовској Митровици, ради „обезбеђења десног бока српских снага“. Јаворска бригада (с пуковником Миливојем Анђелковићем на челу 12.000 људи) налазила се на Јавору, североисточно од Нове Вароши, с циљем да продре у Санџак.

Замисао ратног и почетног операцијског плана српске Врховне команде био је да, наступајући косовским, моравско-вардарским и криворечко-брегалничким правцем, концентричним дејством главних армијских снага, развијених у три оперативне групе, односно три армије са укупно 281.000 људи и 400 топова, наметне турској Вардарској армији битку на простору Скопље–Велес, где би Прва армија, као централна, реализовала главни удар с фронта, док би крилне армије, Друга и Трећа, обухватиле оба крила турских снага. Помоћне снаге, сачињене од јединица Ибарске војске

и Јаворске бригаде, требало је да дејствују према Санцаку, односно Рашкој, колевци средњовековне српске државе. Очигледно, идеја је била заснована на претпоставци да ће главне снаге турске Вардарске армије бити груписане на простору Овчег поља. У стварности, догађаји су се одвијали сасвим другачије.

Назим-паша, одани поборник француске офанзивне доктрине, променио је првобитни турски план и одлучио да изненадним нападом сломи српску Прву армију, а затим да зада одлучујући ударац Бугарима. Сходно тој замисли, 20. октобра је извео покрет својих снага ка кумановској висоравни, с намером да Србима наметне одлучујућу битку.

Српска страна је свим силама настојала да докаже приоритет Вардарског над Маричким војиштем, док је начелник бугарског Генералштаба, генерал Фичев, иначе веома способан и обазрив, упорно тврдио супротно. На крају, обе стране су остале при свом ставу. После утврђивања одлуке о груписању снага и помоћи Србије (Друга армија) у дејствима на простору Бугарске, генерал Фичев се српском генералу Живојину Мишићу обратио речима: „Ето тако, господине Мишићу... нама двојици предстоји или да се у овоме рату прославимо, или да будемо обешени, ви на Теразијама, а ја на Софијској пијаци“. Много касније, генерал Мишић, који је ценио генерала Фичева, закључио је: „Да је генерал Фичев за све време рата остао на челу Бугарске војске, више сам него убеђен да 1913. године не би дошло до рата с Бугарском“.

Ослобађање Приштине

Према донетој одлуци, српска Трећа армија, чији је пут био најдужи, кренула је дан раније од остатка српске војске. Ипак, због борби у пограничном делу и турских „препада“ код Мердара, изгубила је тај драгоцен дан и после разбијања и протеривања турских и арнаутских снага предузела концентрично наступање ка Приштини, коју је заузела 22. октобра. После више од 500 година српског туговања за изгубљеним Косовом, српска Трећа армија је победоносно овладала средишњим делом средњовековне Србије. На месту погибије кнеза Лазара,

СУРОВИ У ПОРАЗУ

О догађајима и борбама на планини Рујан, познати извештач Дарко Рибникар је забележио: „После пораза на Рујну турске трупе, измешане с Арнаутима, лежале су испред српских предњих одреда... Иза њих су остајале побацане пушке, разбацани сандуци са муницијом, поцепане крваве кошуље, ћебад... Покрај кола, у блату, лежи разбацано седамнаест унакажених крвавих лешева тамошњих мешатана. Турци су их приморали да под Рујан донесу муницију, па кад су, разбијени, морали да се повлаче, Арнаути су их све до једног побили. Сви су готово убијени бајонетима. Све је ужасно, страшно и грозно“.

Улазак српске војске у ослобођени Бишељ

код Муратовог турбета, одржан је свечани помен Србима изгинулим у Косовском боју (1389. године).

Мустафа Голубић, четник родом из Стоца, Србин муслиманске вере, забележио је: „Чета Војина Танкосића прва је огласила час освете Косова. Она је у овом рату прва ступила у борбу...“. Два дана после пада Приштине, Али Риза-паша је послао депешу Иси Бољетинцу у којој га прекореваче: „Ви сте до сада узели из војних магацина 63.000 пушака, а нисте ништа урадили. Приштина је заузета и тај је пораз срам за државу и народ, он је увреда за славно османлијско оружје...“.

Наступајући правцем Ђустендил–Крива Паланка–Страцин, после ситнијих борби с турским јединицама на том подручју, главнина српске Друге армије, већ 22. октобра, избила је пред Страцин, док се мањи део њених снага кретао преко Осоговских

планина да би заузео Кратово. Тако је Друга армија дошла у додир са Првом и известила Врховну команду о својој позицији.

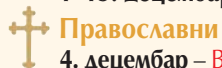
Српска Прва армија је наступала у два ешелона, преко планине Рујан и правцем Врање–Куманово. Уз повремено сукобљавање претходница са јаким турским одредима и пограничним деловима на Рујну и Козјаку, Прва армија је 22. октобра избила на кумановске положаје, где се задржала да би сачекала Трећу армију из правца Косова. Подаци о турским снагама на том простору били су врло оскудни. Знано се само да су њихове „извесне снаге“ распоређене око Куманова, али се сматрало да су то „неки заштитни делови“.

Двадесет другог октобра увече све три српске армије занућиле су у местима која су међусобно била доста удаљена (Приштина–Куманово–Кратово и Страцин). Међу њима није било чвршће везе, јер је владало уверење да ће се са главним турским снагама тући на Овчег пољу. Слабо организована извиђачка и обавештајна служба није обезбедила податке о приласку турских снага кумановским положајима, чиме је довела у заблуду српску Врховну команду и команде армија. ■

(Насиљавак у идућем броју)

ВЕРСКИ ПРАЗНИЦИ

1–15. децембар

Православни

4. децембар – Ваведење Пресвете Богородице

7. децембар – Света великомученица Екатерина

8. децембар – Свети великомученик Климент

9. децембар – Преподобни Алемпије Столпник

13. децембар – Свети апостол Андреј Првозвани

Римокатолички

2. децембар – Прва недеља дошашћа (Почетак Црквене године)

8. децембар – Безгрешно Зачеће Блажене Дјевице Марије

Јеврејски

9. децембар – Ханука

ВАВЕДЕЊЕ

Када је Пресвета Дева Марија навршила три године, њени родитељи, свети Јоаким и Ана, довели су је из Назарета у Јерусалим да је предају Богу у храм како су раније и обећали. На уласку, Деву је дочекао првосвештеник Захарија, отац Јована Претече, и увео је у Светињу над Светињама, у најсветије место храма, иза друге завесе, тамо где улазе само архијереји једном годишње. Родитељи су принели жртву Богу, примили благослов и вратили се кући, док је њихова кћи остала у храму. После њихове смрти, дванаестогодишњу Деву дали су светом Јосифу, рођаку из Назарета да, под видом обручнице, живи у девствености, иако то није био обичај у Израиљу. Пресвета Дева Марија била је прва доживотно завештана девојка коју су касније следиле хиљаде девојака и младића. ■

ХАНУКА

Ханука се слави у знак сећања на победоносну ослободилачку борбу јеврејског народа против хеленистичких окупатора у време владавине Антиоха Четвртог Епифана. Током Хануке, празника који траје осам дана, забрањени су пост и оплакивање мртвих. Свакога дана у кућама се пали по једна свећа (светиљка) више, према традицији насталој у време освећења храма и ослобођења од хеленског непријатеља. Према тој верској традицији светиљке, или свеће треба да буду видљиве с улице и не смеју се користити за осветљење или било коју употребну сврху, већ само у знак прославе Хануке. Пре паљења свећа читају се благослови према тачно утврђеном реду, а након њиховог паљења пева се псалм 30. (код Сефарда) или позната химна „Маоз цур јешуати“ (код Ашкеназа). ■

2. децембар

Дан 204. ваздухопловне бригаде Војске Србије. Обележава се у част сећања на формирање 204. ловачко авијацијског пука 2. децембра 1949. године. Ваздухопловна бригада формирана је 15. новембра 2006. као 204. авијацијска база, а потом је 15. децембра 2010. преименована у 204. ваздухопловну бригаду. Приликом формирања Базе у њен састав ушле су јединице 204. ловачког авијацијског пука, 177. ваздухопловне базе, 251. и 252. ловачко-бомбардерске, 890. хеликоптерске и 677. транспортне ескадриле. Команда 204. ваздухопловне бригаде смештена је на војном аеродрому Батајница.

3. децембар 1915.

У току повлачења из Србије, први делови српске војске пристигли су у Скадар. Три дана касније у Скадар је стигла и Врховна команда. Ради заштите римокатоличких и муслиманских верских објеката у околини Скадра, начелник Штаба Врховне команде наредио је 15. децембра команданту Треће армије да „мора спречити“ покушаје појединих команданата да своје војнике сместе у верске објекте.

Команданту Скадра наређено је да предузме „најенергичније мере и спречи покушај сваке команде“ која би хтела користити богомоље за смештај.

7. децембар 1914.

На заседању Народне скупштине у Нишу усвојена је декларација српске владе о циљевима рата у којој је стајало и то да је њен циљ борба за „ослобођење и уједињење све наше неослобођене браће – Срба, Хрвата и Словенаца“. У тренутку када је српска војска водила успешну противофанзиву на Колубари, српска влада је тим документом изједначила одбрану Србије са стварањем југословенске државе. Народна скупштина је посеб-

ним закључком на седници у Нишу 23. августа 1915. истакла циљеве рата и потврдила Нишку декларацију.

7/8. децембар 1941.

Напад Јапана на Перл Харбор. Уз фактор потпуног изненађења, из строја је избачена главнина америчке Пацифичке флоте. Напад је убрзао одлуку САД о ступању у рат против сила осовине.

13. децембар 1877.

Кнежевина Србија је на позив Русије почела војне операције против Отоманске империје. Офанзиву су почели Моравски и Тимочки корпус. До краја месеца ослобођена је Куршумлија, Бела Паланка и Пирот. Шумадијски и Моравски корпус ослободили су Ниш 10. јануара 1878, Тимочки корпус се приближио Приштини, а Шумадијски корпус је 31. јануара ослободио Врање. Примирје је закључено 31. јануара. Мировним уговором између Русије и Отоманске империје потписаним 3. марта у Сан Стефану призната је независност и територијално проширење Кнежевине Србије.

15. децембар 1914.

Завршена је Колубарска битка. На иницијативу команданта Прве армије генерала Мишића, Врховна команда наредила да све три армије 3. децембра пређу у офанзиву. Трупe одбране Београда и Обреновачки одред имале су задатак да спрече продор непријатеља према Аранђеловцу све док армије на западном фронту не слома непријатеља. Прва армија је 5. децембра најачала непријатељски отпор на Суворору, 8. децембра ослободила Ваљево и наставила гоњење Поћорекове шесте армије, коју је до 12. децембра одбацила преко Саве у Срем. Друга и Трећа армија напредовале су преко Љига и Колубаре. Трупe за одбрану Београда, састављене углавном од трећепозиваца, браниле су положаје на Космају и Варовници. Њима су у помоћ пристигле Тимочка и Моравска дивизија, тако да је 11. децембра српска војска почела да гони непријатеља који се повлачио према Београду. Престоница је ослобођена 15. децембра. ■

Припремио Миљан МИЉКИЋ

Миладин Петровић

(1957-2012)

Још једно перо војног новинарства изненада је престало да пише. На путу од стана до Дома Војске у Београду, где се налази редакција „Војног ветерана“, гласила Удружења војних пензионера, у аутобусу, какве ли ироније, носећи текстове на прелом, 26. новембра, престало је да куца срце потпуковника у пензији Миладина Петровића.

Живео је за новинарство и остао му веран до последњег даха. Миладин Петровић рођен је 22. јануара 1957. у селу Осоју код Устиколине (општина Фоча). Основну школу завршио је у Устиколини, средњу у Горажду, а Војну академију и новинарску школу при Југословенском институту за новинарство у Београду. По завршетку Војне академије, 1980. године, као командир вода и командир чете, пет година службовао је у Пули, а затим је започео каријеру војног новинара и уредника у редакцији „Народне армије“ у Београду.

Током последњег рата извештавао је за „Народну армију“ и „Војску“ са скоро свих кризних подручја. Као ратни извештач два пута је заробљаван. Први пут, 19. јула 1991, лишили су га слободе припадници хрватског Збора народне гарде, у селу Брест код Петриње, а други пут, 3. маја 1992, заробљен је после масакра над припадницима ЈНА у Добровољачкој улици у Сарајеву.

После пензионисања наставио је да се бави новинарством. Као сведок догађаја везаних за Добро-

вољачку улицу у Сарајеву, 2010. године, објавио је књигу „Тајна Добровољачке улице“ која представља аутентично сведочење о догађајима који су, у пролеће 1992. године, Босну и Херцеговину окренули путем рата.

Минулих година интензивно и неуморно истраживао је стравичан злочин који су у Сарајеву над припадницима ЈНА починиле у то време паравојне муслиманске формације. У часу када су његове колеге очекивале да ће припремити треће допуњено издање књиге о том догађају, преселио се у вечност. Само неколико дана пре трагичног догађаја, пожалио се колеги из редакције „Војног ветерана“ да га је стигао тежак умор, не слутећи да му је срце упутило последње упозорење. То време испунио је припремом за штампу 107. броја „Војног ветерана“.

У Медија центру „Одбрана“ 29. новембра одржана је комеморативна свечаност на којој је о лико и делу Миладина Петровића говорио некадашњи главни и одговорни уредник листа „Војска“ пуковник у пензији Иво Матовић. Истог дана Миладин је сахрањен на гробљу „Лешће“.

З. ПЕШИЋ

КОНКУРС ЗА НОВИНАРСКУ НАГРАДУ „ИВАН МАРКОВИЋ“ ЗА 2012. ГОДИНУ

Новинарску награду „Иван Марковић“ додељује Медија центар „Одбрана“ за најбоље медијско извештавање о активностима Министарства одбране и Војске Србије у 2012. години.

Циљ награде јесте подстицање новинара који прате активности Министарства одбране и Војске Србије на квалитетно извештавање у домаћим писаним и електронским медијима, афирмација и јавна верификација њиховог стваралаштва и сећање на Ивана Марковића, једног од најдаровитијих војних новинара и уредника у листу „Војска“, који је 2003. године изненада преминуо у 43. години живота.

Награда се састоји од плакете и новчаног износа од 60.000 динара.

Награда ће бити уручена на пригодној свечаности поводом 24. јануара 2013, када се обележава Дан Медија центра „Одбрана“ и годишњица војне штампе.

ПРОПОЗИЦИЈЕ

Сваки учесник на конкурс може доставити један оригинални рад.

У случају да је кандидатура израз тимског рада, може да укључи највише пет особа.

На конкурс се шаљу прилози (интервјуи, чланци, коментари, репортаже, радио и ТВ емисије) о активностима Министарства одбране и Војсци Србије који су штампани или емитовани у средствима јавног информисања Републике Србије у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2012. године.

Пријаве са оригиналним штапаним текстом, исечцима или фотокопијама написа, тонским и видео записима достављају се до 31. децембра 2012, лично или препорученом поштом на адресу: Медија центар „Одбрана“, Браће Југовића 19, 11000 Београд са назнаком „Конкурс за новинарску награду Иван Марковић“.

Ближи услови конкурса и пријава доступни су на веб сајту Медија центра „Одбрана“ www.odbrana.mod.gov.rs

расписује

ЈАВНИ КОНКУРС

за пријем лица из грађанства, у својству
војног службеника, у радни однос
на одређено време, у Медија центру
„Одбрана“ Управе за односе са јавношћу
Министарства одбране Републике Србије

Место рада Београд

– један (1) Језички редактор, уједно коректор.

Општи услови:

- да је кандидат држављанин Републике Србије,
- да је здравствено способан за рад у Министарству одбране и Војсци Србије,
- да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да није осуђиван за таква дела казном затвора у трајању од најмање 6 (шест) месеци и
- да кандидату раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа.

Посебни услови:

За наведено радно место може конкурисати лице које има:

- завршен Филолошки факултет (Филозофски факултет), група за српски језик и књижевност или сродна,
- познавање рада на рачунару, и
- познавање енглеског језика.

Сагласно одредбама члана 125. Закона о Војсци Србије, између кандидата који испуњавају опште и посебне услове конкурса, првенство под једнаким условима има супружник, односно члан породице погинулог професионалног припадника Војске Србије, погинулог или умрлог од последица повреда задобијених у вршењу службе у Војсци Србије и супружник професионалног припадника Војске Србије премештеног из једног у друго место службовања. Приоритет из овог члана даје се кандидатима који имају једнак број бодова.

Пре пријема у радни однос, за кандидате који испуњавају услове конкурса и уђу у најужи избор, уз њихову писану сагласност биће извршена безбедносна провера.

УЗ ПРИЈАВУ НА КОНКУРС КАНДИДАТИ ОБАВЕЗНО ПРИЛАЖУ:

- CV или кратку биографију;
- извод из матичне књиге рођених (ако није нови образац, не старији од шест месеци);

– уверење о држављанству (не старије од шест месеци);

– оверену фотокопију дипломе о стеченој школкој спреми (оверену у суду или општини);

– уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности (не старије од шест месеци);

– уверење надлежног МУП-а да кандидат није осуђиван на казну затвора од најмање 6 (шест) месеци (не старије од шест месеци);

– потврда о познавању рада на рачунару,

– оверену фотокопију радне књижице и

– уверење државног органа у којем је кандидат био у служби да му радни однос у државном органу није престајао због теже повреде дужности из радног односа.

Сви докази о испуњености услова за пријем у службу достављају се као оригинали или оверене фотокопије (оверене у суду или општини).

Кандидати који уђу у најужи избор, пре пријема у радни однос, доставиће лекарско уверење о здравственој способности.

ИЗБОРНИ ПОСТУПАК:

Изборни поступак ће се спровести само међу кандидатима који испуњавају све услове конкурса за пријем на радно место.

Са свим кандидатима, међу којима се спроводи изборни поступак, конкурсна комисија ће обавити разговор и извршиће њихово рангирање према одобреним критеријумима. Позив за разговор и остала обавештења упућују се кандидату на адресу коју наведе у пријави за јавни конкурс.

Одлуку о избору кандидата донеће надлежни старешина и са садржајем исте биће упознати сви кандидати који учествују у изборном поступку.

НАЧИН ПОДНОШЕЊА ПРИЈАВЕ НА КОНКУРС:

Пријаву на конкурс, са приложеним доказима о испуњавању услова, доставити непосредно или поштом препоручено на адресу:

Медија центар „Одбрана“,
Браће Југовића 19,
Београд,
са назнаком „За конкурс“.

У пријави на конкурс обавезно се наводи име и презиме кандидата, име једног родитеља, ЈМБГ, адреса пребивалишта, адреса на коју се кандидату достављају обавештења, број телефона, радно место на које се кандидат пријављује, досадашње радно и стручно искуство кандидата и подаци о посебним знањима и вештинама.

Неблаговремене, недопуштене, неразумљиве или непотпуне пријаве и пријаве уз које нису приложени сви потребни докази на тражени начин неће бити разматране.

Рок за подношење пријава је 15 дана од дана објављивања у магазину „Одбрана“. ■

**МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ
Управа за кадрове**

расписује

ЈАВНИ КОНКУРС

за пријем лица из грађанства, у својству
војног службеника, у радни однос
на неодређено време, у Војнофилмски
центар „Застава филм“ Управе за односе
са јавношћу Министарства одбране
Републике Србије

Место рада Београд

– један (1) Филмски и ТВ сниматељ-Монтажер прилога

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА

- да је држављанин Републике Србије;
- да је здравствено способан за рад у Министарству одбране и Војсци Србије;
- да му раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа;
- да се против њега не води кривични поступак или поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности односно да није осуђиван за таква дела казном затвора у трајању од најмање 6 (шест) месеци.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОНКУРСА

- завршен Факултет драмских уметности, Академија уметности или сродан факултет – одсек филмски и (или) ТВ сниматељ;
- радно искуство у трајању од најмање 3 године;
- способност за самостално обављање послова и задатака снимања, монтаже и слања вести из области информативне делатности;
- способност за рад на висини.

Уз молбу кандидати прилажу

- уверење о држављанству;
- извод из матичне књиге рођених;
- уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности (не старије од шест месеци);
- уверење надлежног органа МУП-а да кандидат није осуђиван на казну затвора од најмање 6 (шест) месеци (не сарије од шест месеци);
- оверену копију дипломе о стеченом образовању;
- потврду о радном искуству (препоруке);
- кратку биографију.

НАЧИН ПОДНОШЕЊА ПРИЈАВЕ

Кандидати пријаве подносе непосредно или поштом препоручено Војнофилмском центру „Застава филм“ на

адресу Кнеза Вишеслава 92, 11000 Београд, са назнаком „ЗА ЈАВНИ КОНКУРС“.

Кандидати који уђу у најужи избор, пре пријема у радни однос, доставиће лекарско уверење о здравственој способности, укључујући и уверење о здравственој способности за рад у посебним условима.

Сви докази о испуњености услова за пријем достављају се као оригинали или оверене фотокопије.

Одлуку о избору кандидата донеће надлежни старешина и стручна комисија и са њеним садржајем биће упознати сви кандидати, у законском року.

У току изборног поступка, конкурсна комисија ће, са кандидатима који испуњавају опште и посебне услове конкурса, обавити разговор и извршиће њихово рангирање према установљеним критеријумима. О месту и термину разговора кандидати ће бити накнадно обавештени.

Неблаговремене, недопуштене, неразумљиве или непотпуне пријаве и пријаве уз које нису приложени сви потребни докази на тражени начин, неће бити разматране.

Рок за подношење пријаве је 15 дана од дана објављивања конкурса. ■

**МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ
Управа за кадрове**

расписује

ЈАВНИ КОНКУРС

за пријем лица из грађанства, у својству
војног службеника, у радни однос на
неодређено време, у Управу за
међународну војну сарадњу Сектора
за политику одбране Министарства
одбране Републике Србије

место рада Београд

– један (1) референт, С2С, у Групи за Партнерство за мир Одељења за мултилатералну сарадњу

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА

- да су кандидати држављани Републике Србије;
- да се против њих не води кривични поступак или поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности односно да нису осуђивани за таква дела казном затвора у трајању од најмање 6 (шест) месеци;
- да имају одговарајућу стручну спрему;
- да им раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа;
- да су здравствено способни за рад у Министарству одбране и Војсци Србије.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОНКУРСА

- завршен факултет из области друштвених наука;
- активно познавање енглеског језика;
- познавање рада на рачунару.

Сагласно одредбама члана 125. Закона о Војсци Србије, између кандидата који испуњавају опште и посебне услове конкурса, првенство под једнаким условима има супружник, односно члан породице погинулог професионалног припадника Војске Србије, погинулог или умрлог од последица повреда задобијених у вршењу службе у Војсци Србије и супружник професионалног припадника Војске Србије премештеног из једног у друго место службовања. Приоритет из овог члана даје се кандидатима који имају једнак број бодова.

За попуну наведеног радног места формираће се листа кандидата, рангирањем кандидата који испуњавају опште и посебне услове конкурса, а рангирање се врши бодовањем.

За формирање ранг листе кандидата биће прописани критеријуми, укључујући и психолошку процену која се обавља у складу са захтевима радног места, као и проверу знања енглеског језика.

За кандидате који уђу у најужи избор, уз њихову писану сагласност, биће извршена безбедносна провера.

Кандидати који уђу у најужи избор, пре пријема у радни однос, доставиће лекарско уверење о здравственој способности. Лица која су у последњих шест месеци учествовала у структурирано истој здравствено-медицинској провери, а при томе су оцењена као здравствено способна, не подлежу новој здравственој провери, већ се узимају резултати последње здравствене провере.

Сва примљена лица која се први пут примају у службу на неодређено време у државном органу подлежу пробном раду у трајању од 6 (шест) месеци. Пробни рад прати њихов претпостављени, који ће по окончању истог надлежном руководиоцу дати писано мишљење о томе да ли је примљени војни службеник и војни намештеник задовољио на пробном раду. Лицу које не задовољи на пробном раду отказује се радни однос без права на новчану накнаду због отказа.

УЗ ПРИЈАВУ НА КОНКУРС

КАНДИДАТИ ОБАВЕЗНО ПРИЛАЖУ:

- CV или кратку биографију;
- оверену фотокопију дипломе о стеченом образовању (оверену у суду или општини);
- оверену фотокопију радне књижице;
- уверење о држављанству (не старије од шест месеци);
- извод из матичне књиге рођених (ако није нови образац, не старији од шест месеци);

- уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности (не старије од шест месеци);

- уверење надлежног МУП-а да кандидат није осуђиван на казну затвора од најмање 6 (шест) месеци (не старије од шест месеци);

- уверење државног органа у којем је кандидат био у служби да му радни однос у државном органу није престајао због теже повреде дужности из радног односа;

- доказ о познавању енглеског језика и

- доказ о познавању рада на рачунару.

ИЗБОРНИ ПОСТУПАК:

Изборни поступак ће се спровести само међу кандидатима који испуњавају све услове конкурса за пријем на радно место на које су конкурисали.

Са свим кандидатима, међу којима се спроводи изборни поступак, конкурсна комисија ће обавити разговор и извршиће њихово рангирање према одобреним критеријумима. Позив за разговор и остала обавештења упућују се кандидату на адресу коју наведе у пријави за јавни конкурс.

Одлуку о избору кандидата донеће надлежни старешина и са садржајем исте биће упознати сви кандидати који учествују у изборном поступку.

НАЧИН ПОДНОШЕЊА

ПРИЈАВЕ НА КОНКУРС:

Молбе са траженим прилозима се могу поднети непосредно предајом у деловодство Сектора за политику одбране или поштом препоручено на адресу:

СЕКТОР ЗА ПОЛИТИКУ ОДБРАНЕ

Управа за међународну војну сарадњу

Бирчанинова 5, Београд,

са знаком „За конкурс“

У пријави за конкурс обавезно се наводи име и презиме кандидата, име једног родитеља, ЈМБГ, адреса пребивалишта, адреса на коју се кандидату достављају обавештења, број телефона, радно место на које се кандидат пријављује, досадашње радно и стручно искуство кандидата, подаци о посебним знањима и вештинама и доказ у смислу члана 125. Закона о Војсци Србије.

Рок за подношење пријава за пријем на службу је 15 (петнаест) дана од дана објављивања у Магазину „Одбрана“.

Неблаговремене, недопуштене, некомплетне и непотпуне пријаве и пријаве уз које нису приложени сви потребни докази на тражени начин неће се узимати у разматрање и биће одбачене закључком против кога се може изјавити жалба, али она не задржава извршење закључка. ■

ИЗАБРАНА ПАРТИЈА

ШАХОВСКА КАТЕДРА

Крамник – Барејев
Казањ, 1997.

1. Сф3 д5 2. д4 Сф6 3. ц4 е6 4. Сц3 Лб4
5. Да4 Сц6 6. а3 Ле7 7. цд5ед5 8. Лф4 0-0
9. е3 Лф5 10. Ла6

Дамин гамбит играо је светски првак, играч који је свргнуо Каспарова. Али како „свака птица има свога орла“, тако се и за њега нашао мајстор.

10...ба6 11. Дцб Т68!

Црни жртвује пешака за компензацију, а коментатор наводи (уз одговарајуће варијанте) да би сада узимање ловцем пешака ц7 било слабо. Нажалост, не наводи шта би се догодило да је бели тог пешака узео дамом, јер би убрзо био угрожен усамљени пешак на д5.

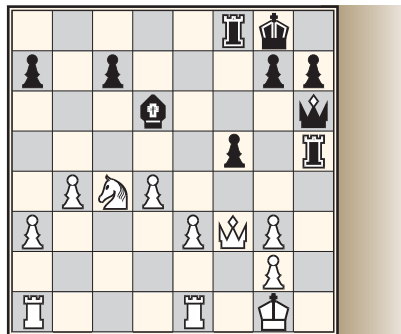
12. б4 Т66 13. Да4 Сх5 14. Лг3 Тх6 15. 0-0 Сг3 16. хг3 Лд6 17. Тфе1

17...Ле4 18. Се4 де4 19. Сд2 ф5!

Црни игра на напад.

20. Да6 Дг5 21. Де2 Тх5! 22. Сц4?
23. ф4 еф3 24. Дф3 итд. 22...Дх6 23. ф4 еф3 24. Дф3

Позиција белог не изгледа тако лоша.

Бели: Кг1, Дф3, Та1, Те1, Сц4 а3, б4, д4, е3, г2, г3

Црни: Кг8, Дх6, Тх5, Тф8, Лд6, а7, ц7, ф5, г7, х7

24...Лг3!

Неочекивана и заиста ефектна жртва, којом ће брзо одбрана белог бити де-молирана.

25. Дг3 ф4! 26. Дг4 26...фе3 27. Дх5 Дх5 28. Сц3 Дх4 29. Те2 Дд4 30. Тд1 Дц3 31. Сд5 Да3 32. Кх2 х6 33. Те3 Да6 34. Сц7 Дц4 35. Сд5 Кх7 36. ТеД3 Дх4 37. Тх3 Дг4 38. Тд2 Тф5 39. ТхД3 Дх4 40. Тх3 Дц4 41. ТхД3 Дх4 42. Тх3 Де4 43. Те3 Тх5 44. Кг1 Дб1 45. Кф2 Тд5!

0:1

КОЊИЋЕВ СКОК

Крените од обележених поља, као скакач у шаху, по путањи у облику слова Г, тако да добијете две народне пословице.

Бо-	-су	сно-	
-пу	-ље-	у	по-
кла-	-ље	-ве-	у
-но.	пож-	-хва-	нег'
	-но	је	-ње-

Бо-	и	-ри-	-ле-
-во.	-мо	-ци-	-је
ма-	-ље	го-	да-
ту-	-во	сво-	те-
је	-ло	-ђе	но

Решење судоку – водоравно: 8, 2, 7, 5, 6, 3, 5, 1, 3, 8, 6, 7, 6, 4, 1, 9, 5, 5, 8, 6, 7, 4, 3, 2, 2, 4, 6, 9, 1, 7, 8, 7, 8, 3, 4, 2, 1, 5, 3, 6, 4, 9, 7, 2, 6, 5, 9, 3, 8, 5, 9, 7, 2, 4, 6.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

○	1	○	2	3	4	5	6	7	○	8	○	9	10	11	12	13	14	○	15	○	16	
17									18									19				
○		20									21										22	
23			24										25									
26					27									28								
29							30									31						
32									33											34		
35		36										37										
38				39									40									
41							42								43							
44									45									46				
○		47									48									○		
49			50										51									

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА ВОДОРАВНО: Колубара, накува-ти, АМС, и, алеманка, Леонидас, т, НИН, ластарка, ретрипала, оса-ма, катартик, аламан, Отранто, авансман, Баро, принципал, сака-тити, ТВ, ЕК, гаравити, унакрстан, Раба, анонимца, лаугари, ато-нон, кашикара, Бинош, Гијаница, ирританси, Ашт, е, Стојадин, нис-татин, в, РСИ, наборано, Канциеро.

Припремио Жарко ЋОКИЋ

ВОДОРАВНО:

17. Ударати се рукама у груди, 18. Француски књижевник, 19. Омладински рукометни клуб (скр.), 20. Становник Вратара, 21. Састављен од два дела, 23. Ознака шпанске телевизије, 24. Слагачке машине, 25. Цртати праве линије, 26. Затворена друштвена класа, 27. Бродови за превоз возила преко мора, 28. Титанов оксид, 29. Савез између држава (стр.), 30. Постанак, стварање, 31. Јединица мере података у рачунарству, 32. Пловила са три трупа, 33. Војници са грудним околпом, 34. Лична заменица, 35. Нота солмизације, 36. Атанас одмила, 37. Област у Ирану, 38. Град у Индији (палиндром од РАДИ), 39. Саставни део целине, састојак, 40. Легендарни музичар, Карлос, 41. Такса за робу која се увози, 42. Уређивати фризуру чешљем, 43. Геолошка структура, хорст, 44. Ракија зачињена анисом, 45. Становница Итаке, 46. Архив војног института (скр.), 47. Место код Врања, 48. Скуп битних особина човека, 49. Аждаја, неман, 50. Соли титанске киселине, 51. Скидати оков, раскивати.

УСПРАВНО:

1. Битка код Аустерлица, где је Наполеон 2. децембра 1805. победио руску и аустријску војску, 2. Довести на мању меру, 3. Земљишна мера, 4. Стара грчка мера за тежину, 5. Спилбергов ванземаљак, 6. Мексички државник, Антонио Лопез де, 7. Грешка (лат.), 8. Женско име, 9. Укази, 10. Ниски водостај (скр.), 11. Становник долине, 12. Мађарски песник, Ендре, 13. Псеудоним Бранислава Нушића, 14. Бивши тенисер, Золтан, 15. Старогрчки вајар, Онатас, 16. Америчка глумица, 18. Следбеник атанизма, 19. Стручњаци у арабистици, 20. Неродван, 21. Састављен од песка, 22. Руски шахист, Марк, 24. Украсне биљке, 25. Она која стално негде иде, стокућа, 27. Издавачки меница, 28. Мучко убиство (лат.), 30. Предавање у школи, 31. Радити тежак посао, 33. Мала капа, 34. Женско име, 36. Врста папагаја, 37. Јапански државник, Садао, 39. Фламмански вајар, Џон, 40. Река у Италији, 42. Накот, окот, 43. Кајак кану клуб (скр.), 45. Академија наука (скр.), 46. Евентуално (скр.).

Акције

Избор спортисте године

Медија центар „Одбрана“ и ове године организује акцију – Избор најбољег спортисте и спортске екипе Војске Србије. Задатак жирија неће бити лак, јер је било добрих резултата на домаћим и међународним такмичењима.

Резултати војног спорта су све бољи, што је резултат повећане пажње према спорту и физичкој култури, како у обуци, тако и у организацији спортског живота.

Подсећамо и оне који прате војни спорт да не забораве да предложе своје фаворите за традиционалну награду. И то ће бити својеврсно признање да њихов труд и учинак нису занемарени.

Жири ће, као и сваке године, пажљиво прегледати све приспеле пријаве и одабрати најбоље у 2012. години. Пехари ће бити уручени на свечаности поводом Дана Медија центра „Одбрана“ – 24. јануара.

Пропозиције су исте као и претходних година.

За назив спортисте године Војске Србије 2012. могу конкурисати официри, подофицири, цивилна лица на служби у Министарству одбране и Војсци, кадети Војне академије, ученици Војне гимназије, професионални војници и добровољци на служењу војног рока.

Исти принципи важе за екипе, чији чланови треба да припадају једној од наведених категорија.

Предлоге могу слати команде, јединице, установе, војне школе и друге образовне институције, спортски савези, клубови и секције.

Ваше предлоге можете слати до 31. децембра 2012. године на адресу: Редакција магазина „Одбрана“ (за избор спортисте године), Браће Југовића 19, 11000 Београд.

Позив за учешће у акцији избора најбољег спортисте и спортске екипе Војске Србије завршавамо познатим слоганом: *Нека њобезде најбољи!* ■

КАПИТАЛНО ИЗДАЊЕ „ИСТОРИЈА ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ“

ИСКОРИСТИТЕ ЈЕДИНСТВЕНУ ПРИЛИКУ ДА УПОТПУНИТЕ СВОЈУ БИБЛИОТЕКУ

ПОПУСТ

-50%

ИСТОРИЈА ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ Вил Дјурант

Тврди повез, ф. 17×24, 10.500 стр.

12 томова

1. Источне цивилизације;
2. Живот Грчке;
3. Цезар и Христ;
4. Доба вере (I);
5. Доба вере (II);
6. Ренесанса;
7. Реформација;
8. Почетак доба разума;
9. Доба Луја XIV;
10. Волтерово доба;
11. Русо и револуција;
12. Наполеоново доба.

НА
18
РАТА

БЕЗ
КАМАТЕ

БЕЗ
ЖИРАНАТА

БЕЗ
ЧЕКОВА

~~38.880,00~~
19.440,00

НАРУЏБЕНИЦА

МЦ „ОДБРАНА“, Браће Југовића 19, 11000 Београд,
Тел. 011/3201-995, 3241-009, телефакс: 011/3241-363
Жиро-рачун: 840-312849-56

Наручујем _____ комплета едиције
„ИСТОРИЈА ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ“
по повлашћеној цени од **19.440,00 динара**.
Издања ћу платити на кредит у _____ рата
(највише 18), путем административне забране.

Купац _____

ЈМБГ _____

Број личне карте _____

МУП _____
Адреса становања, улица и број: _____

Место _____

Телефон _____

Потпис наручиоца _____

Поштом наруџбеницу послајте на адресу МЦ „Одбрана“, након чега ће књиџма бити достављена административна забрана ради овере.
Након прихватања забране и уписа прве рате од стране исплатиоца зараде, издања ће бити достављена путем Послј ексреса, на терет књиџа.

ОДБРАНА

Медија центар „ОДБРАНА“, Браће Југовића 19, 11000 Београд
Тел. 011/3201-995, 3241-009, телефакс: 011/3241-363
e-mail: komercijala@odbrana.mod.gov.rs, www.mod.gov.rs

Сва издања можете купити по истим ценама и у продавници „Војна књига“, Васина 22, Београд, 011/2184-925

ДОДАТАК
магазина **ОДБРАНА**

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Генералштаб Војске Србије
Управа за људске ресурсе
расписује

КОНКУРС

За попуњу слободних радних места
професионалних војника
на одређено време

Војна пошта	Назив рода-службе	Број извршилаца	Квалификације кандидата			НАПОМЕНА
			Ниво образовања	Образовни профил-звање	Посебна знања и вештине	
1	2	3	4	5	6	7
Војна пошта 2834 Београд	пешадија	7	ОШ			
	служба телекомуникације	1	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
	саобраћајна служба	4	ОШ		Ц категорија	
Војна пошта 8909 Београд	служба телекомуникације	1	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
Место службовања Београд						
Војна пошта 4501 Београд	интендантска служба	1	CCC	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за куvara		
	саобраћајна служба	1	ОШ		Ц категорија	
Војна пошта 5002 Београд	пешадија	3	ОШ		За 1 радно место - Ц категорија	
	саобраћајна служба	7	ОШ		Ц категорија	
Војна пошта 4557 Београд	пешадија	5	ОШ			
	интендантска служба	1	CCC	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за куvara		
	саобраћајна служба	1	ОШ		Ц категорија	
Војна пошта 4522 Батајница	служба телекомуникације	1	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		Радно место је у Батајници
	техничка служба	1	CCC	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за аутомеханичара		Радно место је у Батајници
	саобраћајна служба	1	ОШ		Ц категорија	Радно место је у Батајници

Војна пошта	Назив рода-службе	Број извршилаца	Квалификације кандидата			НАПОМЕНА
			Ниво образовања	Образовни профил-звање	Посебна знања и вештине	
1	2	3	4	5	6	7
Место службовања Бачка Топола						
Војна пошта 1414 Нови Сад	артиљерија	1	ОШ		Б категорија	
	оклопне јединице	8	ОШ			
	интендантска служба	1	ССС	Завршена угоститељска или прехранбена школа		
	санитетска служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за болничара		
Место службовања Београд						
Војна пошта 4795 Београд	пешадија	34	ОШ			
	интендантска служба	1	ССС	Завршена угоститељска или прехранбена школа		
	саобраћајна служба	12	ОШ		Ц категорија	
Војна пошта 9808 Београд	пешадија	1	ОШ			
	инжињерија	1	ОШ		Б категорија	
	саобраћајна служба	2	ОШ		Ц категорија	
	техничка служба	1	ССС	Завршена техничка или електротехничка школа		Радно место је у Зуцама
Војна пошта 2342 Београд	пешадија	2	ОШ			
	саобраћајна служба	1	ОШ		Ц категорија	
Војна пошта 2827 Нови Сад	речне јединице	1	ОШ			
	интендантска служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за куvara		

Војна пошта	Назив рода-службе	Број извршилаца	Квалификације кандидата			НАПОМЕНА
			Ниво образовања	Образовни профил-звање	Посебна знања и вештине	
1	2	3	4	5	6	7
Војна пошта 1205 Београд	артиљеријско ракетне јединице за ПВД	3	ОШ		За 2 радна места - Е категорија	Радна места су у Зуцама
	артиљеријско ракетне јединице за ПВД	4	ОШ		Е категорија	Радна места су у Јакову
	служба телекомуникације	1	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)	Ц категорија	Радно место је у Батајници
	служба телекомуникације	1	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)	Ц категорија	Радно место је у Јакову
	техничка служба	1	CCC	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за електромеханичара		Радно место је у Батајници
	саобраћајна служба	2	ОШ		Е категорија	Радна места су у Зуцама
	саобраћајна служба	3	ОШ		Е категорија	Радна места су у Јакову
Војна пошта 5004 Јаково	пешадија	1	ОШ			Радно место је у Јакову
	техничка служба	1	CCC	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за механичара за муницију и МЕС		Радно место је у Јакову
Место службовања Бујановац						
Војна пошта 5542 Београд	служба телекомуникације	1	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
Војна пошта 4976 Врање	пешадија	21	ОШ			
	инжињерија	10	ОШ		За 6 радних места - Б категорија	

Војна пошта	Назив рода-службе	Број извршилаца	Квалификације кандидата			НАПОМЕНА
			Ниво образовања	Образовни профил-звање	Посебна знања и вештине	
1	2	3	4	5	6	7
	служба телекомуникације	2	IV ССС	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
	техничка служба	2	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за аутомеханичара		
	саобраћајна служба	1	ОШ		Ц категорија	
Место службовања Ваљево						
Војна пошта 9845 Ваљево	пешадија	1	ОШ			
Место службовања Врање						
Војна пошта 4976 Врање	пешадија	14	ОШ			
	артиљерија	5	ОШ		За 1 радно место - Б категорија	
	оклопне јединице	15	ОШ		За 4 радна места - Б категорија	
	инжињерија	1	ОШ		Б категорија	
	служба телекомуникације	5	IV ССС	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
	техничка служба	5	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за аутомеханичара (2), погонског манипуланта (1), механичара за инж. машине и прикључне уређаје (1), електромеханичара (1)	За радно место погонски манипулант - Ц категорија	

Војна пошта	Назив рода-службе	Број извршилаца	Квалификације кандидата			НАПОМЕНА
			Ниво образовања	Образовни профил-звање	Посебна знања и вештине	
1	2	3	4	5	6	7
	санитетска служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за болничара		
	саобраћајна служба	1	ОШ		Ц категорија	
Место службовања Горњи Милановац						
Војна пошта 5542 Београд	служба телекомуникације	1	IV СССР	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
Војна пошта 2143 Горњи Милановац	служба телекомуникације	1	IV СССР	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
	саобраћајна служба	1	ОШ		Ц категорија	
Војна пошта 9808 Београд	пешадија	1	ОШ			Радно место је у Луњевици
Место службовања Зајечар						
Војна пошта 4666 Ниш	пешадија	13	ОШ			
	служба телекомуникације	1	IV СССР	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
	техничка служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за аутомеханичара		
	санитетска служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за болничара		
	саобраћајна служба	2	ОШ		Ц категорија	
Место службовања Качарево						
Војна пошта 4501 Београд	пешадија	1	ОШ			

Војна пошта	Назив рода-службе	Број извршилаца	Квалификације кандидата			НАПОМЕНА
			Ниво образовања	Образовни профил-звање	Посебна знања и вештине	
1	2	3	4	5	6	7
Место службовања Крагујевац						
Војна пошта 1205 Београд	пешадија	1	ОШ			
	артиљеријско ракетне јединице за ПВД	3	ОШ		За 2 радна места - Б категорија	
	служба телекомуникације	1	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
	интендантска служба	1	CCC	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за берберина		
	санитетска служба	1	CCC	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за болничара		
	саобраћајна служба	1	ОШ		Ц категорија	
Место службовања Куршумлија						
Војна пошта 4666 Ниш	артиљерија	1	ОШ		Б категорија	
	оклопне јединице	28	ОШ		За 3 радна места - Б категорија	
	инжињерија	1	ОШ		Б категорија	
	саобраћајна служба	2	ОШ		Ц категорија	
	грађевинска служба	1	CCC	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за зидара-фасадера		
Место службовања Ниш						
Војна пошта 4666 Ниш	артиљеријско ракетне јединице за ПВД	1	ОШ			
	оклопне јединице	2	ОШ			
	служба телекомуникације	4	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)	За 1 радно место - Ц категорија	
	саобраћајна служба	2	ОШ		Ц категорија	

Војна пошта	Назив рода-службе	Број извршилаца	Квалификације кандидата			НАПОМЕНА
			Ниво образовања	Образовни профил-звање	Посебна знања и вештине	
1	2	3	4	5	6	7
Војна пошта 3987 Ниш	артиљерија	23	ОШ			
	служба телекомуникације	2	IV ССС	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
	техничка служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за електромеханичара за хемијске изворе струје	Ц категорија	
	саобраћајна служба	2	ОШ		Ц категорија	
Војна пошта 1205 Београд	артиљеријско ракетне јединице за ПВД	2	ОШ		Ц категорија	
Место службовања Нови Пазар						
Војна пошта 5542 Београд	200служба телекомуникације	1	IV ССС	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
Место службовања Нови Сад						
Војна пошта 1414 Нови Сад	пешадија	2	ОШ			
	артиљеријско ракетне јединице за ПВД	6	ОШ		За 2 радна места - Б категорија	
	инжињерија	2	ОШ		Б категорија	
	служба телекомуникације	1	IV ССС	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)	Ц категорија	
	техничка служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за механичара за инжињеријске машине		
	саобраћајна служба	6	ОШ		Ц категорија	
Војна пошта	пешадија	1	ОШ			

Војна пошта	Назив рода-службе	Број извршилаца	Квалификације кандидата			НАПОМЕНА
			Ниво образовања	Образовни профил-звање	Посебна знања и вештине	
1	2	3	4	5	6	7
2827 Нови Сад	речне јединице	4	ОШ		За 2 радна места - Ц категорија	
	инжињерија	3	ОШ		Б категорија	
	интендантска служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за куvara		
Војна пошта 2834 Београд	пешадија	1	ОШ			
	саобраћајна служба	1	ОШ		Ц категорија	
Војна пошта 8909 Београд	пешадија	1	ОШ			
Место службовања Панчево						
Војна пошта 1414 Нови Сад	пешадија	19	ОШ		За 5 радних места - Ц категорија	
	санитетска служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за болничара		
Војна пошта 8486 Панчево	пешадија	12	ОШ		Ц категорија	
	техничка служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за металостругара		
	интендантска служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за куvara		
	саобраћајна служба	5	ОШ		Ц категорија	
	грађевинска служба	3	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за лимара (1), зидара (1), инсталатера водовода и канализације (1)		
Војна пошта 1205 Београд	артиљеријско ракетне јединице за ПВД	3	ОШ		Е категорија	

Војна пошта	Назив рода-службе	Број извршилаца	Квалификације кандидата			НАПОМЕНА
			Ниво образовања	Образовни профил-звање	Посебна знања и вештине	
1	2	3	4	5	6	7
Место службовања Пожаревац						
Војна пошта 5302 Пожаревац	пешадија	1	ОШ			
	инжињерија	1	ОШ			
Место службовања Прокупље						
Војна пошта 4522 Батајница	служба телекомуникације	1	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
Војна пошта 4666 Ниш	инжињерија	1	ОШ			
	служба телекомуникације	1	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
	саобраћајна служба	5	ОШ (4), CCC (1)	За 1 радно место завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)	За сва радна места Ц категорија	
Место службовања Смедеревска Паланка						
Војна пошта 5542 Београд	служба телекомуникације	1	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
Место службовања Сомбор						
Војна пошта 1423 Сомбор	пешадија	2	ОШ			
Место службовања Сремска Митровица						
Војна пошта 1414 Нови Сад	артиљерија	1	ОШ			
	оклопне јединице	14	ОШ		За 5 радних места – Б категорија	
	служба телекомуникације	2	IV CCC	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		

Војна пошта	Назив рода-службе	Број извршилаца	Квалификације кандидата			НАПОМЕНА
			Ниво образовања	Образовни профил-звање	Посебна знања и вештине	
1	2	3	4	5	6	7
	саобраћајна служба	4	ОШ		Ц категорија	
Место службовања Стари Бановци						
Војна пошта 4501 Београд	техничка служба	1	ССС	Одговарајућа школа, диплома или сертификат за електромеханичара за изворе струје и елек. агрегате		
Место службовања Шабац						
Војна пошта 2827 Нови Сад	инжињерија	1	ОШ		Б категорија	
	служба телекомуникације	1	IV СССР	Завршена електротехничка или саобраћајна школа (смер телекомуникације)		
	интендантска служба	1	ССС	Завршена угоститељска или прехранбена школа		

На конкурс се могу јавити држављани Републике Србије, који испуњавају следеће услове:

а) ОПШТИ УСЛОВИ

– да су здравствено способни за службу у Војсци Србије (што утврђује надлежна војнолекарска комисија);

– да им раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа;

– да нису осуђивани на казну затвора од најмање шест месеци;

– да нису старији од 30 година;

– да су одслужили војни рок са оружјем (осим за лица женског пола).

б) ПОСЕБНИ УСЛОВИ

– да имају одређени ниво образовања, образовни профил-звање и посебна знања и вештине за род-службу за коју конкуришу;

– да задовољавају минимално прописане вредности критеријума психолошке процене за пријем у професионалну војну службу (што утврђује надлежан центар за психолошку процену);

– да задовољавају минимално прописане вредности критеријума провере физичке способности за пријем у професионалну војну службу;

– да су безбедносно проверени и да немају безбедносних сметњи за рад у Војсци Србије и ван Војске Србије (што утврђује Војнобезбедносна агенција);

– за возаче моторних возила могу конкурисати лица која имају „Ц“, „Е“ или „Д“ категорију и која су здравствено способна за возаче војних неборбених моторних возила у Војсци Србије (што утврђује надлежна војнолекарска комисија);

– кандидати који конкуришу за пријем у јединице специјалне бригаде и јединице војне полиције требају успешно да заврше селективну обуку;

– кандидати женског пола (који нису војно обучени) требају успешно да заврше основну и специјалистичку обуку.

НАЧИН КОНКУРИСАЊА

Кандидат из грађанства, који испуњава услове, доставља попуњен образац *пријаве за пријем у Војску Србије у својству професионалног војника* непосредно, или поштом, Војној пошти са којом жели да закључи уговор. Уз образац *пријаве* прилаже се:

– кратка биографија;

– извод из матичне књиге рођених (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини);

– уверење о држављанству (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини);

– потврда државног органа да кандидату није раније престајао радни однос, у државном органу, због теже повреде дужности из радног односа (за лица која су раније била у радном односу у државном органу);

– уверење надлежног органа МУП-а РС да кандидат није осуђиван на казну затвора од најмање шест месеци (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини);

– копија војничке књижице;

– потврда Центра Министарства одбране за локалну самоуправу да је кандидат одслужио војни рок са оружјем (осим за лица женског пола);

– копија дипломе о стеченом образовању (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини);

– копија возачке дозволе (фотокопија оверена у суду или општини), за лица која конкуришу за род-службу где се захтева одређена категорија.

Документа која се прилажу уз пријаву, са изузетком извода из матичне књиге рођених, уколико је на новом обрасцу, не могу бити старија од 6 (шест) месеци.

ИЗБОРНИ ПОСТУПАК

Изборни поступак ће се спровести само међу кандидатима који испуњавају услове конкурса за пријем на радно место на које су конкурисали.

Конкурсна комисија позваће кандидате, који испуњавају услове конкурса, ради обављања психолошке процене, физичке провере и општег лекарског прегледа у јединици и утврдиће њихове резултате према мерилима прописаним за избор.

Кандидати, који са најбољим резултатом испуне мерила за избор, биће упућени на медицинско здравствену проверу у надлежну војноздравствену установу, ради утврђивања здравствене способности за професионалну војну службу.

Захтеви за безбедносну проверу биће достављени за кандидате који су, након обављених медицинско здравствених провера, оцењени способним за пријем у професионалну војну службу и који су најбоље ранжирани.

Позиви и сва писмена документа достављају се кандидату на адресу коју кандидат наведе у пријави за пријем.

Уколико се кандидат не одазове позиву ради обављања психолошке процене, физичке провере и општег лекарског прегледа у јединици и упућивања на медицинско здравствену проверу, сматраће се да не жели да ступи у професионалну војну службу.

Одлуку о избору кандидата за пријем у професионалну војну службу донеће надлежни старшина о чему ће писаним путем бити обавештени сви учесници јавног конкурса у року од осам дана од дана када је извршен избор.

Изабрани кандидати, који су одслужили војни рок под оружјем, биће примљени у својству професионалних војника на одређено време на период од шест месеци, уз могућност продужења уговора о раду на период од 3 године до навршених 40 година живота.

Изабрани кандидати женског пола, који нису служили војни рок, биће упућени на обуку у јединице и центре за оспособљавање. Са кандидатима, који успешно заврше обуку, закључиће се уговор о раду на период од шест месеци, уз могућност продужења истог на период од 3 године до навршених 40 година живота.

Са кандидатима за пријем у јединице специјалне бригаде и јединице војне полиције, који ус-

пешно заврше предвиђену селективну обуку и буду изабрани за пријем у професионалну војну службу, закључиће се уговор о раду на период од шест месеци, уз могућност продужења истог на период од 3 године до навршених 40 година живота.

Уколико се кандидат не одазове позиву ради закључења уговора о раду или не ступи на обуку у року који му је одређен сматраће се да не жели да ступи у професионалну војну службу.

Лица примљена у професионалну војну службу остварују сва права и обавезе у складу са Законом о Војсци Србије.

Конкурс је отворен до 31. децембра 2012. године.

Непотпуне, неблаговремене или неразумљиве пријаве уз које нису приложени сви потребни докази на тражени начин неће се узимати у даље разматрање, а кандидатима који не буду изабрани конкурсна документација се неће враћати.

Додатне информације о професионалној војној служби, броју слободних места и потребном профилу, могу се добити на следећим бројевима телефона:

- 011/2063-432
- 011/2064-074
- 011/3074-513 и 3074-486
- 011/3205-361
- 011/3401-007 и 3401-069
- 011/3603-546
- 021/4835-534 и 4835-016
- 018/555-353 и 508-554
- 017/414-102, лок. 327 и 314
- 013/326-221 и 326-078
- 018/508-004 и 508-218
- 021/4835-441
- 011/2064-359
- 011/3053-603 и 3053-709
- 011/3053-214
- 011/3053-265
- 011/2064-318 и 2064-494
- 011/2064-383
- 025/438-899, лок. 167 и 091
- 014/296-017
- 011/8416-886, лок. 767
- 012/223-666, лок. 206
- 032/713-290, лок. 637 и 533

Информације су доступне на сајту Министарства одбране (www.mod.gov.rs) и Војске Србије (www.vs.rs).

- Генералштаб Војске Србије;
- Војна пошта 4795 Београд;
- Војна пошта 4522 Батајница;
- Војна пошта 9808 Београд;
- Војна пошта 2342 Београд;
- Војна пошта 5542 Београд;
- Војна пошта 1414 Нови Сад;
- Војна пошта 4666 Ниш;
- Војна пошта 4976 Врање;
- Војна пошта 8486 Панчево;
- Војна пошта 3987 Ниш;
- Војна пошта 2827 Нови Сад;
- Војна пошта 2834 Београд;
- Војна пошта 1205 Београд;
- Војна пошта 8909 Београд;
- Војна пошта 4501 Београд;
- Војна пошта 5002 Београд;
- Војна пошта 4557 Београд;
- Војна пошта 1423 Сомбор;
- Војна пошта 9845 Ваљево;
- Војна пошта 5004 Јаково;
- Војна пошта 5302 Пожаревац;
- Војна пошта 2143 Горњи Милановац.

_____

(презиме, средње име и име и кандидата)

_____

(адреса сталног пребивалишта)

_____

(место становања)

_____

(контакт телефони – фиксни/мобилни)

_____

(e-mail адреса)

Пријава за пријем у Војску Србије у
својству професионалног војника,
д о с њ а в љ а. –

ВОЈНОЈ ПОШТИ _____

Ја, _____, ЈМБГ _____,
(презиме, средње име и име)

са завршеном школом _____ и звањем _____,

подносим пријаву за пријем у Војску Србије у Војну пошту _____,

за род-службу _____, у месту службовања _____.

Поред ове пријаве за пријем у Војску Србије, исту сам доставио и следећим Војним поштама:

1) _____, за род-службу _____, у месту службовања _____.

2) _____, за род-службу _____, у месту службовања _____.

Уколико не будем примљен на дужност за коју конкуришем (ЗАОКРУЖИТИ):

а) **ПРИХВАТАМ** да се моја пријава разматра и за попуну других радних места у истој или другој јединици или месту службовања;

б) **НЕ ПРИХВАТАМ** да се моја пријава разматра и за попуну других радних места у истој или другој јединици или месту службовања.

Уз пријаву прилажем следећа документа:

Кратку биографију;

Извод из матичне књиге рођених (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини – уколико није на новом обрасцу не старије од 6 месеци);

Уверење о држављанству (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини – не старије од 6 месеци);

Потврду државног органа да ми није раније престајао радни однос, у државном органу, због теже повреде дужности из радног односа (за лица која су раније били у радном односу у државном органу);

Уверење надлежног органа МУП-а РС да ни сам осуђиван на казну затвора од најмање шест месеци (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини – не старије од 6 (шест) месеци);

Копију војничке књижице;

Потврду Центра Министарства одбране за локалну самоуправу да сам одслужио војни рок са оружјем (осим за лица женског пола);

Копију дипломе о стеченом образовању (оригинал или фотокопија оверена у суду или општини);

Копију возачке дозволе (фотокопија оверена у суду или општини).

Сагласан сам да се изврши безбедносна провера у вези са запослењем у Војсци Србије у складу са законом о заштити података о личности („Службени лист СРЈ“, бр. 24/98 и 26/98) и чланом 16. Правилника о безбедносним проверама лица које врши Војнобезбедносна агенција („Службени војни лист“, бр. 18/2010).

У _____

Потпис

дана _____

_____

КУМАНОВСКА БИТКА – ЈЕДАН ВЕК СЛАВЕ

ИСПУЊЕН САН О СЛОБОДИ

Ове године обележава се велики јубилеј – један век од највеће битке у Првом балканском рату. Кумановска битка, вођена 23. и 24. октобра 1912, представља прву српску победу у Првом балканском рату, која је означила скори крај османлијске владавине на Балкану. Аналитичари је често сврставају у најзначајнију битку од Косовског боја, јер је захваљујући великој победи српске војске завршено вишевековно ропство и испуњен сан о слободи многих генерација Срба.

Поводом 100 година од ове велике победе, на месту где је она извојевана, окупили су се највиши државни и војни званичници, представници Српске православне цркве, потомци и поштоваоци српских бораца и бројни грађани са жељом да одају почаст јунаштву које и после једног века има исти сјај. Свечаности, у оквиру које су на спомен-обележје на Зебрњаку положени венци, присуствовали су представници државног и војног врха Републике Србије председник Томислав Николић, премијер Ивица Дачић, начелник Генералштаба ВС генерал-потпуковник Љубиша Диковић, као и председник Републике Српске Милорад Додик и представник Владе Македоније. Помен погинулим војницима служио је владика хвостански Атанасије.

УЧЕСНИЦИ БИТКЕ

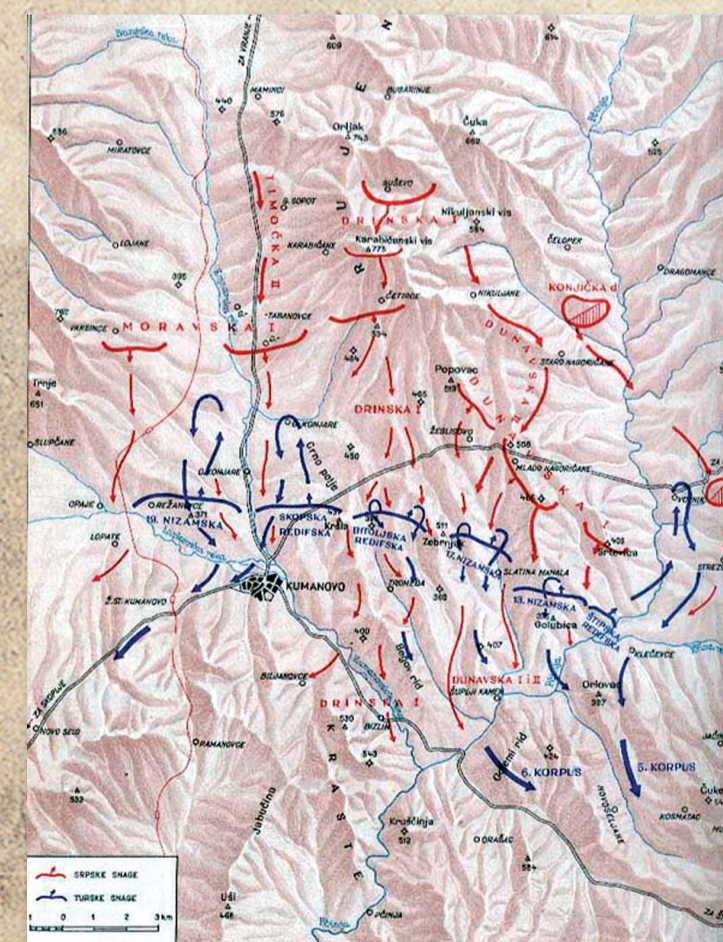
ЈАЧИНА

Краљевина Србија (1. армија)	Османско царство (Вардарска армија)
132.000 војника	65.000 војника
148 оруђа	164 оруђа
100 митраљеза	104 митраљеза

ГУБИЦИ

Краљевина Србија (1. армија)	Османско царство (Вардарска армија)
4.776	4.500
723 мртва	1.200 мртвих
3.441 рањен	3.000 рањених
603 несталих	327 заробљених

БИТКА ЗА КОНАЧНО ОСЛОБОЂЕЊЕ

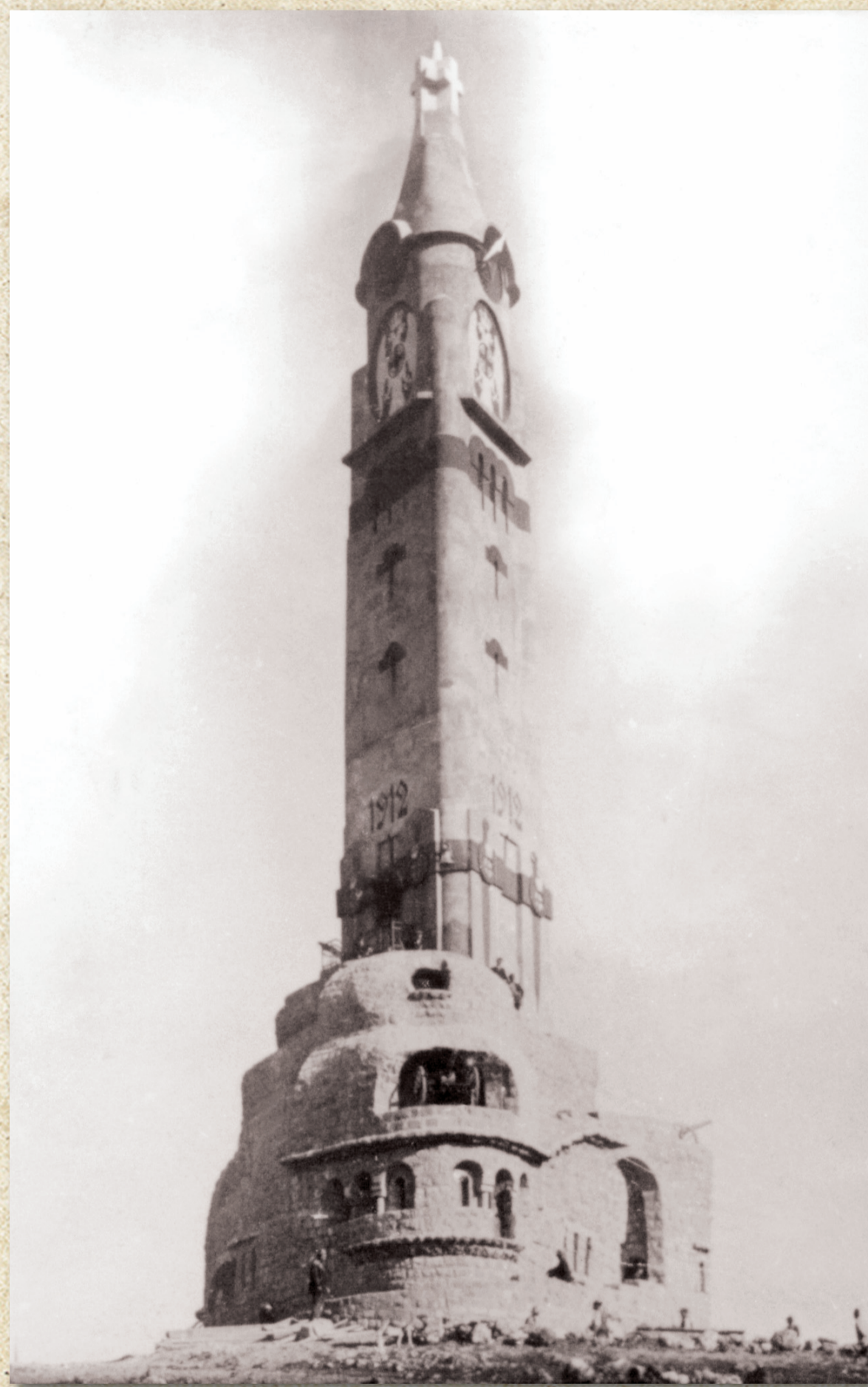

Због стратегијске важности Овчег поља код Скопља, начелник штаба Врховне команде српске војске генерал Радомир Путник и његов помоћник, пуковник Живојин Мишић, сматрали су да ће се баш ту одиграти главна битка између српске и турске војске.

Међутим, када се Прва српска армија зауставила на путу ка Овчем пољу, северно од Куманова, 23. октобра, изненада их је напала Вардарска армија под вођством Зеки-паше. У дводневној жестокој борби, у нарочито крвавим окршајима код Нагоричана и Зебрњака, Прва српска армија је претрпела велике губитке.

Иако је нападом изненадио српску команду, одлука Зеки-паше се показала као кобна. Вардарска армија је разбијена и повукла се ка Скопљу, Штипу и Велесу. С друге стране, српска команда је у битку ушла без припрема и са уверењем да их главне непријатељеве снаге тек очекују на Овче пољу.

Битка код Куманова била је одлучујућа за исход рата у Македонији. Турска војска се повукла према Прилепу, а Српска војска је после више од пет векова ушла у Скопље и поново овлада Косовом.

Споменик на Зебрњаку некад и сад

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ
Управа за традицију, стандарда и ветеране

СВЕЛОСТ СА ЗЕБРЊАКА

У част велике победе и захвалности палим јунацима у Кумановској бици, на врху Зебрњака 1934–1937. подигнут је велики споменик са костурницом. Ово монументално дело архитекте Момира Коруновића, изграђено од базалта и бетона, било је високо 48,5 метара, док кулу, пет година касније, нису уништиле бугарске окупационе трупе. Захваљујући доброј техници изградње доњи део споменика је одолео нападима и очуван је до данас, као сведочанство трагичне судбине балканских народа.

У крипти споменика положени су посмртни остаци српских јунака, страдала у Кумановској бици, који су до тада чувани у оближњем средњовековном храму.

Пре рушења споменика, на торњу су, на висини од 40 метара, били округли прозори из којих је сијао вечити пламен. Светлост су чиниле лампе које су, горећи као кандило мртвим ратницима, осветљавале околину.

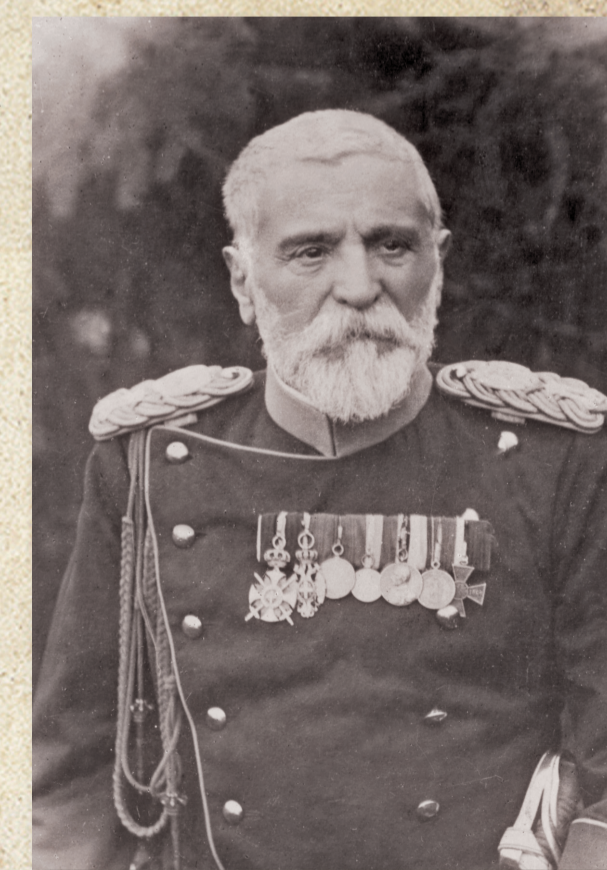

РАДОМИР ПУТНИК – ПРВИ СРПСКИ ВОЈВОДА

Радомир Путник (24. јануар 1847 – 17. мај 1917) српски војсковођа, војвода, начелник Главног генералштаба Војске Краљевине Србије у Првом светском рату. Иако је његова претпоставка била да ће се турске снаге налазити на положајима око Овчег поља била погрешна, војни стручњаци су сложни у оцени да је Путник од Прве армије начинио веома јаку и дисциплиновану армију, која би могла да порази Вардарску армију, без обзира на њен положај. Доказ томе је битка код Куманова 23. и 24. октобра 1912. у којој је српска војска однела победу, после чега је Путник добио чин војводе.

Описујући војводу Путника, велики пријатељ Срба Швајцарац Арчибалд Рајс је 1915. године написао:

„Тек сад схватам колико је необичан и уман био тај старац, бледог лица, уоквиреног проседом густом брадом подрезаном у шиљак, који је своју болесничку постељу претворио у биро у коме је неуморно радио дан и ноћ.“

Фотографије:
Војни музеј, Вељко Јевшовић
и Саша Ђорђевић